

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som med avseende på införselkontroll kompletterar Europeiska unionens förordning om offentlig kontroll

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om införselkontroll av djur och vissa varor. Genom den nya lagen kompletteras Europeiska unionens förordning om offentlig kontroll vid kontrollen av att bestämmelser som hör till förordningens tillämpningsområde efterlevs i samband med införsel av djur och vissa varor. Lagen gäller livsmedelssäkerhet samt livsmedels integritet och hälsosamhet, genetiskt modifierade organismer, foder och fodersäkerhet, djurhälsa, de risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa, djurskydd samt produkters skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter. Den föreslagna nya lagen innehåller också kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europeiska unionens förordning om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte vid kontrollen av införsel av djur.

Den föreslagna nya lagen innehåller bestämmelser som kompletterar Europeiska unionens förordning om offentliga kontroll när det gäller utseende av kontrollplatser, tillsynsmyndigheter och deras uppgifter, kontrollplan samt vissa administrativa tvångsmedel och påföljder. I den nya lagen sammanställs myndighetsbestämmelser och myndigheternas uppgifter med avseende på de lagar som hör till förordningens tillämpningsområde med undantag av växtskydd, tillsyn över ekologisk produktion och växtskyddsmedel. Det föreslås inte ändringar av fördelningen av uppgifter mellan olika myndigheter.

Aktörer som bryter mot vissa införselvillkor ska kunna påföras en administrativ påföljdsavgift vilket är nytt jämfört med nuläget. Det anses föreligga ett särskilt behov av en påföljdsavgift inom införselkontrollen i fråga om sällskapsdjur för att man effektivare än nu ska kunna ingripa i brister som konstaterats vid införsel av sällskapsdjur.

Genom den nya lagen upphävs lagen om veterinär gränskontroll. Bestämmelserna om tillsynsmyndigheter samt ändras bestämmelserna om införselkontroll och om införselkontroll ses över i livsmedelslagen, lagen om djursjukdomar, djurskyddslagen, lagen om transport av djur, lagen om animaliska biprodukter och foderlagen. I strafflagen och lagen om verkställighet av böter görs dessutom ändringar som följer av förordningen om offentlig kontroll och den föreslagna nya lagen.

Lagarna avses träda i kraft den 14 december 2019 samtidigt som Europeiska unionens förordning om offentlig kontroll ska börja tillämpas i medlemsstater.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	6
2.1 Lagen om veterinär gränskontroll	6
2.1.1 Allmänt	6
2.1.2 Införselvillkor och veterinär gränskontroll	6
2.1.3 Myndigheter	7
2.1.4 Rätt till information och rätt att utföra kontroller	7
2.1.5 Åtgärder som ska vidtas med anledning av en kontroll	8
2.2 Jord- och skogsbruksministeriets förordningar om veterinär gränskontroll och införselvillkor	9
2.3 Annan nationell lagstiftning och bestämmelser om införselkontroll i den	10
2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i Europeiska unionen	12
2.4.1 Kontrollförordningen	12
2.4.2 Genomförandeförordningar och delegerade förordning om offentlig kontroll	17
2.4.3 Förordningen om sällskapsdjur	18
2.4.4 Bedömning av nuläget	19
3 MÅLSÄTTNING, ALTERNATIV OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	19
3.1 Målsättning och alternativ	19
3.2 De viktigaste förslagen	20
3.2.1 Tillämpningsområde och innehåll av lagen om införselkontroll	20
3.2.2 Bestämmelser om myndigheternas uppgifter	21
3.2.3 Nationella införselkrav	21
3.2.4 Bestämmelser om påföljder	22
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
4.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin och organisatoriska konsekvenser	22
4.1.1 Allmänt	22
4.1.2 Bestämmelser om handräckning	23
4.1.3 Kontrollplan	23
4.1.4 Påföljdsavgift inom införselkontrollen	23
4.2 Konsekvenser för aktörerna i branschen och för hushållen	23
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	24
5.1 Beredningsskeden	24
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	24
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	25
DETALJMOTIVERING	26
1 LAGFÖRSLAG	26
1.1 Lag om införselkontroll av djur och vissa varor	26
1.2 Livsmedelslagen	45
1.3 Djurskyddslagen	46
1.4 Lagen om transport av djur	47
1.5 Lagen om djursjukdomar	47
1.6 Foderlagen	48
1.7 Lagen om animaliska biprodukter	48
1.8 Strafflagen	50
1.9 Lagen om verkställighet av böter	50

RP 56/2019 rd

2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	51
3	IKRAFTTRÄDANDE	51
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	52
	LAGFÖRSLAG	57
	Lag om införselkontroll av djur och vissa varor	57
	Lag om ändring av livsmedelslagen	64
	Lag om ändring av djurskyddslagen	65
	Lag om ändring av lagen om transport av djur	68
	Lag om ändring av lagen om djursjukdomar	70
	Lag om ändring av 4 och 23 § i foderlagen	71
	Lag om ändring av lagen om animaliska biprodukter	72
	Lag om ändring av 46 kap. 4 § i strafflagen	74
	Lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter	75
	BILAGA	76
	PARALLELLTEXT	76
	Lag om ändring av livsmedelslagen	76
	Lag om ändring av djurskyddslagen	78
	Lag om ändring av lagen om transport av djur	82
	Lag om ändring av lagen om djursjukdomar	85
	Lag om ändring av 4 och 23 § i foderlagen	87
	Lag om ändring av lagen om animaliska biprodukter	89
	Lag om ändring av 46 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen	91
	Lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter	92

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Genom Europeiska unionens offentliga kontroll av djur och varor som förs in från tredjeländer säkerställs att den lagstiftning som ska tillämpas inom Europeiska unionen och i synnerhet de bestämmelser som har utfärdats för att säkerställa skydd för människors och djurs hälsa samt växtskydd, djurskydd och miljöskydd efterlevs i hela unionen.

Offentlig kontroll av införsel förutsätter att kontrollen utförs innan djuren eller varorna övergår till fri omsättning inom Europeiska unionen. Den offentliga kontrollen bör också anpassas så att de risker för människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och miljön som de djur och varor som förs in i unionen kan minimeras. När vissa djur eller varor kan utgöra risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön bör de bli föremål för särskilda offentliga kontroller vid införseln till unionen.

Bestämmelser om offentlig kontroll och föremålen för offentlig kontroll har hittills i huvudsak utfärdats genom unionens direktiv, som har förutsatt nationellt genomförande. Vid utvecklandet av Europeiska unionens lagstiftning på senare tid har man överlag och i allt högre grad övergått till förordningar, som utgör tämligen omfattande regleringshelter. Även den föreliggande propositionen baserar sig på denna utveckling av unionens lagstiftning.

För att utveckla den offentliga kontrollen inom Europeiska unionen har den 15 mars 2017 antagits Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*. Förordningen ska börja i huvudsak tillämpas den 14 december 2019.

Kontrollförordningen är direkt tillämplig Europeiska unionens lagstiftning i medlemsstaterna. I artikel 1 i kontrollförordningen föreskrivs om förordningens syfte och tillämpningsområde. I artikel 2.1 i kontrollförordningen uppräknas de områden där förordningen tillämpas på offentlig kontroll av efterlevnaden av bestämmelser. I enlighet med detta tillämpas kontrollförordningen på verifiering av efterlevnaden av bestämmelser, oavsett om de har fastställts på Europeiska unionens nivå eller av medlemsstaterna, för tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning, på följande områden:

- a) livsmedel och livsmedelssäkerhet, integritet och hälsosamhet i valfritt produktions-, bearbetnings- och distributionsled, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handelssed, konsumentskydd och konsumentinformation, samt bestämmelser om tillverkning och användning av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel,
- b) avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön för livsmedels- och foderproduktion,
- c) foder och fodersäkerhet, i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled, samt användning av foder, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handelssed och skydda konsumenthälsa, konsumentskydd och konsumentinformation,
- d) djurhälsokrav,

- e) förebyggande och minimering av risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa,
- f) djurskyddskrav,
- g) skyddsåtgärder mot växtskadegörare,
- h) krav för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel, med undantag för utrustning för spridning av bekämpningsmedel,
- i) ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter,
- j) användning och märkning av skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter.

Enligt artikel 1.3 i kontrollförordningen ska förordningen även tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen om kraven är tillämpliga på djur och varor som förs in i unionen. I den föreslagna nya lagen om införselkontroll av djur och vissa varor utfärdas bestämmelser som kompletterar förordningen om dess tillämpning på offentlig kontroll som utförs i samband med införsel. Nämda lagen tillämpas också på kontroll av efterlevnaden av de bestämmelser som hör till förordningens tillämpningsområde och som baserar sig på nationella införselkrav när kontrollförordningen förutsätter kontroll av sådan införsel. Materiell nationell reglering som gäller de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen föreslås ingå i livsmedelslagen (23/2006), djurskyddslagen (247/1996), lagen om transport av djur (1429/2006), lagen om djursjukdomar (441/2013), foderlagen (86/2008) och lagen om animaliska biprodukter (517/2015).

I den föreslagna nya lagen om införselkontroll av djur och vissa varor ingår också de kompletterande bestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter om kontroll av förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte vid unionens yttre gräns. Bestämmelser om saken finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003, *nedan förordningen om sällskapsdjur*.

För närvarande föreskrivs det om de myndigheter som kontrollerar införsel och om åtgärder i anslutning till kontrollen i flertalet olika lagar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. I den föreslagna lagen sammanförs bestämmelserna om myndigheter och deras uppgifter i så stor utsträckning som möjligt i en författning. Genom att koncentrera bestämmelserna om kontroll av införsel till en lag klarläggs kontrollen och myndigheternas uppgifter. Bestämmelser om nationella införselkrav ingår i författningarna som innehåller materiella krav. Europeiska unionens förordningar är direkt tillämplig lagstiftning i medlemsstaterna, så bestämmelser som kompletterar dem kan utfärdas endast i den utsträckning som förordningarna förutsätter eller tillåter. Tillämpning av lagstiftningen förutsätter alltid att Europeiska unionens förordningar och den kompletterande nationella lagstiftningen granskas parallellt.

Lagens rubrik föreslås bli lagen om införselkontroll av djur och vissa varor, *nedan lagen om införselkontroll*. Det är utmanande att beskriva lagens tillämpningsområde kortfattat i lagens rubrik eftersom kontrollförordningen har ett så omfattande tillämpningsområde. I kontrollförordningens definitionsbestämmelse i artikel 3 definieras ändå de djur som avses i punkt 9 medan varor definieras i punkt 11 i kontrollförordningen. Enligt den sistnämnda definitionsbestämmelsen avses med varor allt som omfattas av en eller flera av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen, utom djur. Sålunda täcker den föreslagna rubriken för lagen om införselkontroll förordningens tillämpningsområde tillräckligt på beskrivet sätt.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagen om veterinär gränskontroll

2.1.1 Allmänt

Lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996), nedan *gränskontrollslagen*, trädde i kraft den 1 januari 1997. Gränskontrollslagen grundar sig på Europeiska unionens direktivbaserade reglering om veterinär gränskontroll och villkor för införsel från tredjeländer, vilka har förutsatt omfattande nationellt genomförande av dessa krav. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde är gränskontrollslagen en central lag som gäller införsel i anslutning till livsmedelskedjan och kontroll av införseln.

Syftet med gränskontrollslagen är att hindra djursjukdomars spridning via levande djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor vid import till Finland från länder utanför Europeiska unionen (tredjeland) eller vid transitering genom Finland från tredjeland. Gränskontrollslagens syfte är också att säkerställa den hygieniska kvaliteten på animaliska livsmedel som från tredjeland importeras till Finland eller transiteras genom Finland till andra delar av Europeiska unionen och att säkerställa den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung som från tredjeland importeras till Finland eller transiteras genom Finland till andra delar av Europeiska unionen.

Gränskontrollslagen tillämpas på veterinär kontroll av levande djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor som utförs i samband med import eller transitering när importen sker från tredjeland till Finland eller transiteringen sker från tredjeland genom Finland till andra delar av Europeiska unionen eller till tredjeland, och på de krav som i syfte att bekämpa djursjukdomar samt trygga den livsmedelshygieniska kvaliteten och den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung ställs på ovannämnd import och transitering. Gränskontrollslagen gäller också import till tullager, friområden och frilager, om inte något annat föreskrivs i förordningar som utfärdas med stöd av den.

Gränskontrollslagen innehåller också bestämmelser om tillsynsmyndigheter och kontrollsystem samt bestämmelser om ett tvångsmedels- och påföljdssystem.

2.1.2 Införselvillkor och veterinär gränskontroll

Levande djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor som importeras till Finland från tredje land eller transiteras genom Finland ska uppfylla de närmare bestämmelser som jord- och skogsbruksministeriet meddelar för att förebygga spridning av djursjukdomar och säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten och den hygieniska kvaliteten på foder av animaliskt ursprung, och de ska åtföljas av de handlingar som förutsätts i förordningar av jord- och skogsbruksministeriet.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan det också föreskrivas att importen och transiteringen ska förutsätta tillstånd, om inte Europeiska unionens lagstiftning förutsätter något annat. Ministeriet kan dessutom genom förordning utfärda för bekämpning av djursjukdomar nödvändiga bestämmelser om hur djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor ska behandlas efter importen. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan förbjudas import eller transitering av djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor eller ställas villkor för den, om situationen med avseende på djursjukdomar eller sanitära olägenheter eller någon annan därmed jämförbar akut orsak i den stat från vilken de har införts eller från vilken de härstammar eller genom vilken de har transporterats förutsätter detta. Förbuden eller villkoren ska omedelbart iakttas, om det inte bestäms något annat. När ministeriet meddelar ovannämnda föreskrifter ska det emellertid och beakta kraven i Europeiska unionens lagstiftning.

Djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor som från tredjeland importeras till Finland eller transiteras genom Finland ska införas till Finland via godkända gränsövergångsställen, om inte något annat bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Tullmyndigheterna ska under tullens överinseende dirigera djur och varor som ska underkastas veterinär gränskontroll till den behöriga veterinära gränskontrollstationen.

Vissa djur, animaliska livsmedel och produkter samt varor som anges genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och som importeras från tredjeland till Finland eller transporteras vidare från tredjeland genom Finland ska genomgå veterinär gränskontroll för säkerställande av att de uppfyller införselvillkoren. En veterinär gränskontroll utförs i den omfattning och på de veterinära gränskontrollstationer som bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. När dessa bestämmelser utfärdas ska kraven i Europeiska unionens lagstiftning beaktas. En veterinär gränskontroll kan omfatta kontroll av importdokument, identitetskontroll och fysisk kontroll av importpartiet.

Jord- och skogsbruksministeriets förordningar som utfärdats med stöd av lagen om veterinär gränskontroll uppräknas i avsnitt 2.2.

2.1.3 Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet styr och övervakar i egenskap av högsta myndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av lagen om gränskontroll. Livsmedelsverket svarar för ordnandet av veterinär gränskontroll samt leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av gränskontrollslagen samt med stöd av den utfärdade bestämmelser. Veterinära gränskontroller utförs av en gränsveterinär som är anställd vid Livsmedelsverket eller som Livsmedelsverket har bemyndigat att utföra uppgiften. En av Livsmedelsverket bemyndigad gränsveterinär står i denna uppgift under Livsmedelsverkets ledning och tillsyn och handlar under tjänsteansvar. Vid kontrollen kan assisterande personal anlitas. I gränskontrollslagen avses med tillsynsmyndighet Livsmedelsverket, en gränsveterinär, Tullen, regionförvaltningsverket och en annan statlig eller kommunal myndighet eller samkommunsmyndighet med vilken jord- och skogsbruksministeriet har kommit överens om utförande av kontroller på godkända gränsövergångsställen samt i vissa fall också en kommunalveterinär som utför kontrolluppgifter.

Tullen och gränsveterinären sköter i samråd den tillsyn och kontroll i tullager, friområden och frilager som hänför sig till veterinära gränskontroller. I fråga om sådana partier som importeras direkt från tredje land till Finland eller transiteras genom Finland och inte genomgår veterinär gränskontroll kontrolleras uppfyllandet av införselvillkoren vid en tullanstalt. Kontrollen utförs av Tullen som en del av den övriga tullkontrollen. Gränsveterinären ger på Tullens begäran handräckning vid utförandet av kontrollen.

Kontroll av fiskerivaror som lossas ur fartyg under tredjelands flagg kan utföras också i hamnar som jord- och skogsbruksministeriet har godkänt. I en godkänd hamn utförs kontrollen av gränsveterinären, om man inte kommer överens om kontrollen med en kommunal eller någon annan statlig myndighet.

2.1.4 Rätt till information och rätt att utföra kontroller

Enligt gränskontrollslagen har tillsynsmyndigheten rätt att av importören och dennes företrädare samt av statliga och kommunala myndigheter få de uppgifter som behövs för kontroller och övervakning. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få uppgifter om lastanteckningarna för det transportmedel som använts vid införseln. Rätten att få upplysningar gäller också sådana uppgifter och handlingar som behövs för kontroll och övervakning vilka annars skulle vara sekretessbelagda eftersom de gäller enskild affärs- eller yrkesverksamhet eller en enskild persons ekonomiska ställning.

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana kontroller och undersökningar som verkställigheten av gränskontrollslagen förutsätter och att med avseende på detta få tillträde till lokaler och utrymmen där sådana importpartier som avses i lagen förvaras samt till transportmedel med vilka dessa transporteras. Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan ersättning ur ett importparti ta det antal prov som behövs för kontrollen. Inom ett område som omfattas av hemfriden får kontroller och undersökningar utföras endast om det finns motiverad anledning att misstänka att den berörda parten gör sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheterna ska i den omfattning och så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer föra bok över kontroller och över djur och varor som införts via gränsövergångsställena. Uppgifterna ska skickas till andra tillsynsmyndigheter och andra medlemsstater i Europeiska unionen så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer.

2.1.5 Åtgärder som ska vidtas med anledning av en kontroll

Om ett importparti inte uppfyller kraven, ska gränsveterinären bestämma att importpartiet ska föras ut ur landet, isoleras, försättas i karantän, användas eller behandlas på ett sätt som gränsveterinären godkänner, avlivas eller destrueras. Gränsveterinären kan vidta dessa åtgärder också när det finns anledning att misstänka att importpartiet inte uppfyller kraven i bestämmelser eller föreskrifter. Gränsveterinären kan godkänna införseln också villkorligt, om det är möjligt att avhjälpa orsaken till att import förhindrats inom rimlig tid. I fråga om ett importparti ska ovannämnda förfaranden då iakttas i tillämpliga delar.

Om Tullen eller någon annan statlig myndighet med vilken jord- och skogsbruksministeriet har kommit överens om utförande av kontroll av fiskeriprodukter i en godkänd hamn konstaterar eller har anledning att misstänka att ett importparti inte uppfyller kraven, ska myndigheten vidta åtgärder enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning. Om en kommunal myndighet eller en samkommunsmyndighet med vilken jord- och skogsbruksministeriet har kommit överens om utförande av kontroller, konstaterar eller har anledning att misstänka att ett importparti inte uppfyller kraven i lagen eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, ska den överföra frågan till behandling vid Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket kan bestämma att djur eller varor som har förts in i landet och vilka observeras medföra eller beträffande vilka det finns anledning att misstänka att de kan medföra risk för spridning av djursjukdomar ska föras ut ur landet, isoleras, försättas i karantän, användas eller behandlas på ett sätt som Livsmedelsverket godkänner eller avlivas eller destrueras. Samma förfarande tillämpas också på avkomma, embryon och könsceller av djur som införts på ovannämnda sätt samt på produkter som härrör från dessa djur. Om sådana djur eller varor konstateras medföra eller om det finns anledning att misstänka att de kan medföra risk för spridning av sådana djursjukdomar som med stöd av lagen om djursjukdomar har angetts som djursjukdomar som ska bekämpas, ska regionförvaltningsverket och kommunalveterinären enligt gällande bestämmelser och Livsmedelsverkets föreskrifter vidta sådana åtgärder för förhindrande av sjukdomens spridning som avses i lagen om djursjukdomar.

Livsmedelsverket kan förena en föreskrift som utfärdats med stöd av gränskontrollslagen med vite eller med hot om att en försummad åtgärd vidtas på importörens eller på dennes företrädarens bekostnad. Livsmedelsverket kan också bestämma om omedelbart tvångsutförande på importörens eller på dennes företrädarens bekostnad av åtgärder som importören eller dennes företrädare ska vidta enligt en föreskrift som tillsynsmyndigheten utfärdat med stöd av gränskontrollslagen, om det är skäl att misstänka att importpartiet medför omedelbar fara för människors eller djurs hälsa och importören eller dennes företrädare inte omedelbart vidtar de föreskrivna åtgärderna.

Om det är möjligt att avhjälpa orsaken till att import eller transitering av djur eller varor förhindras, ska importören eller dennes företrädare beredas tillfälle att inom rimlig tid komplettera utredningarna om förutsättningarna för import eller transitering. Tillsynsmyndigheten ska innan ett beslut fattas bereda importören eller dennes företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall ska importören eller dennes företrädare beredas tillfälle att bli hörd endast om han kan anträffas utan dröjsmål.

2.2 Jord- och skogsbruksministeriets förordningar om veterinär gränskontroll och införselvillkor

Med stöd av de ovannämnda bemyndigandena att utfärda förordning i gränskontrollslagen har jord- och skogsbruksministeriet utfärdat flera förordningar. I förordningarna av jord- och skogsbruksministeriet har det utfärdats närmare bestämmelser om lagbestämmelserna eller förskrivits hur verksamheten ska ordnas eller om krav på införsel. Viktiga förordningar av jord- och skogsbruksministeriet med tanke på veterinär gränskontroll är förordningen om veterinär gränskontroll av animaliska livsmedel och andra varor (1370/2004) och förordningen om veterinära gränskontroller av levande djur (204/2016). Införsel berörs dessutom av följande förordningar av jord- och skogsbruksministeriet:

- 1) förordningen om importkontroll av sådana sällskapsdjur, sådana försändelser för personligt bruk av animaliska produkter och sådana varor som medför risk för spridning av djursjukdomar vilka förs in från länder utanför Europeiska unionen (1121/2014),
- 2) förordningen om kontroll av fiskeriprodukter som lossas från fartyg som seglar under ett sådant lands flagg som inte hör till Europeiska gemenskapen (1413/2007),
- 3) förordningen om kött, bearbetade produkter av kött och sammansatta produkter som innehåller bearbetade produkter av kött som importeras från länder utanför Europeiska unionen (776/2017),
- 4) förordningen om fiskeriprodukter och beredda och bearbetade produkter av dem, levande musslor, tagghudingar, manteldjur och havssnäckor samt sammansatta produkter som innehåller bearbetade fiskeriprodukter som importeras från länder utanför Europeiska unionen (592/2006),
- 5) förordningen om mjölk och mjölkbaserade produkter samt sammansatta produkter där mjölkbaserade produkter ingår som importeras från länder utanför Europeiska unionen (1011/2014),
- 6) förordningen om fågelägg, äggprodukter och sammansatta produkter som innehåller äggprodukter som importeras från länder utanför Europeiska unionen (27/2015),
- 7) förordningen om biodlingsprodukter som importeras från länder utanför Europeiska unionen (1018/2016),
- 8) förordningen om grodlår och sniglar som importeras från länder utanför Europeiska unionen (897/2006),
- 9) förordningen om fjäderfä och andra fåglar samt kläckägg av dessa som importeras från länder utanför Europeiska unionen (867/2008),
- 10) förordningen om vissa levande djur samt embryon och könsceller från dem som importeras från länder utanför Europeiska unionen (866/2008),
- 11) förordningen om animaliska biprodukter och därav framställda produkter samt andra varor som medför fara för spridning av djursjukdomar importerade från länder utanför Europeiska unionen (1122/2011),
- 12) förordningen om vissa mikrober, parasiter och varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen och som medför risk för spridning av djursjukdomar (776/2019),
- 13) förordningen om sammansatta produkter som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer (/2019).

De införselvillkor som föreskrivs i ovannämnda förordningar av jord- och skogsbruksministeriet baserar sig i huvudsak på Europeiska unionens rättsakter och innehåller tämligen litet nationell reglering. I den mån det inte föreskrivs om villkoren för införsel i Europeiska unionens

lagstiftning, kan medlemsstaterna föreskriva nationellt om villkoren. Sådana nationella villkor för införsel av animaliska livsmedel är bland annat kravet på importtillstånd för införsel av levande sötvattenskräfter när det gäller djurhälsan i jord- och skogsbruksministeriets förordning 592/2006 samt de nationella införselvillkoren för kött av kräldjur samt köttprodukter i jord- och skogsbruksministeriets förordning 776/2017. Ett motsvarande nationellt införselvillkor som gäller införsel av levande djur är bland annat kravet på importtillstånd för införsel av vissa andra däggdjur i jord- och skogsbruksministeriets förordning 866/2008.

2.3 Annan nationell lagstiftning och bestämmelser om införselkontroll i den

Allmänt

Tillämpningsområdet för kontrollförordningen omfattar flertalet lagar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, så som konstaterats i avsnitt 1 (Inledning). I detta avsnitt behandlas dessa lagars bestämmelser om införselkontroll i den mån de har beröringspunkter med den föreslagna lagen om införselkontroll. Precis som i lagen om veterinär gränskontroll föreskrivs det även i dessa lagar om bland annat tillsynsmyndigheter, kontrollbefogenheter och administrativa tvångsmedel även vid kontroll i samband med införsel. Regleringen är ändå inte lika detaljerad som i gränskontrollslagen, som det hänvisas till i vissa lagar beträffande den kontroll som hör till lagens tillämpningsområde.

Livsmedelslagen

Livsmedelslagens syfte är bland annat att trygga livsmedelssäkerheten och en säker livsmedelshantering samt att säkerställa en god hälsomässig livsmedelskvalitet och annan kvalitet enligt livsmedelsbestämmelserna och att skydda konsumenten från hälsofaror och ekonomisk förlust som uppstår till följd av livsmedel som inte motsvarar livsmedelsbestämmelserna.

I 5 § i livsmedelslagen finns en informativ hänvisning till gränskontrollslagen. Enligt den föreskrivs i gränskontrollslagen om kraven och övervakningen när det gäller införsel av livsmedel av animaliskt ursprung från länder utanför Europeiska unionen.

Enligt 34 § 6 mom. i livsmedelslagen sörjer gränsveterinärerna för tillsynen enligt livsmedelslagen i samband med den veterinära gränskontrollen bland annat när det gäller förpackningspåskrifter för livsmedel av animaliskt ursprung.

Djurskyddslagen

Syftet med djurskyddslagen är att på bästa möjliga sätt skydda djur mot lidande, smärta och plåga. Djurskyddslagen syftar också till att främja djurens välbefinnande och god behandling av djur. Djurskyddslagen tillämpas på alla djur. Genom djurskyddslagen har det också utfärdats kompletterande reglering för att verkställa rådets förordning (EU) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning, (avlivningsförordningen). Livsmedelsverket styr och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av djurskyddslagen och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Enligt 37 § 3 mom. i djurskyddslagen övervakar gränsveterinären att lagen, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av djurskyddslagen samt avlivningsförordningen följs på gränsovergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation.

Lagen om transport av djur

Syftet med lagen om transport av djur är att vid transporter och i samband med dem skydda levande djur mot skador och insjuknande samt all onödigt smärta och plåga och onödigt li-

dande. Lagen om transport av djur tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur. Lagen om transport av djur tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 (djurtransportförordningen), nedan *djurtransportförordningen*, och på den övriga verkställighet som dessa förutsätter.

Djurtransportförordningen tillämpas på sådan transport av ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet så som föreskrivs i artikel 1 i djurtransportförordningen. I fråga om allmänna villkor för transport av djur föreskrivs i artikel 3 i djurtransportförordningen och om tekniska föreskrifter som ska iakttas vid transport av djur i bilaga I till förordningen.

Livsmedelsverket styr och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och lagen samt med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Enligt 27 § 2 mom. övervakar gränsveterinären att djurtransportförordningen och lagen om transport av djur samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs på gränsövergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation.

I 34 § i lagen om transport av djur föreskrivs om handräckning. Tullen och gränsbevakningsväsendet är på gränsveterinärens begäran skyldiga att ge gränsveterinären handräckning vid fullgörandet av uppgifter som följer av djurtransportförordningen och lagen om transport av djur samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Lagen om djursjukdomar

Syftet med lagen om djursjukdomar är att främja djurhälsan, trygga människors hälsa, säkerställa livsmedlens säkerhet samt trygga verksamhetsförutsättningarna för husdjursproduktionen genom att förebygga och minska förekomsten av sjukdomar och smitta som kan överföras från ett djur till ett annat eller till en människa (djursjukdomar). I lagen om djursjukdomar föreskrivs det om förebyggande av djursjukdomar, om övervakning av djurens hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar samt om åtgärder som behövs för att utrota djursjukdomar och förhindra deras spridning.

Enligt 2 § tillämpas lagen om djursjukdomar på transport över Finlands gränser av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar, om bestämmelser om detta inte finns i gränskontrollslagen.

Foderlagen

Foderlagen tillämpas med vissa undantag på foder och foderhantering, foderföretagare samt kontrollen i alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå och sköter informationen. Enligt en hänvisningsbestämmelse i foderlagen finns bestämmelser om import av foder av animaliskt ursprung från stater utanför Europeiska unionen och bestämmelser om kontrollen av denna import i gränskontrollslagen.

Enligt 23 § i foderlagen utövar Tullen vid sidan av Livsmedelsverket tillsyn över importen, exporten och transiteringen av foder. Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt gränskontrollslagen.

Lagen om animaliska biprodukter

Lagen om animaliska biprodukter gäller genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Enligt 2 § i lagen om animaliska biprodukter föreskrivs det i gränskontrollslagen om de införselvillkor som ska ställas på animaliska biprodukter och därav framställda produkter och om tillsynen över införseln när produkterna importeras från stater utanför Europeiska unionen.

Strafflagen

I 46 kap. i strafflagen (39/1889) föreskrivs om brott som har samband med införsel och utförsel. Kapitlets 1 § gäller regleringsbrott och 4 § gäller smuggling. Enligt 46 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i strafflagen den som bryter mot eller försöker bryta mot en i Europeiska unionens förordningar om import och export föreskriven eller med stöd av nämnda rättsakter meddelad regleringsföreskrift, ska för regleringsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Enligt 46 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen den som, utan behörigt tillstånd eller annars i strid med vad som stadgas eller bestäms om införsel eller utförsel, för eller försöker föra in i landet eller för eller försöker föra ut ur landet en vara vars införsel eller utförsel är för bjuden eller förutsätter myndighets tillstånd eller kontroll, ska för smuggling dömas till böter eller fängelse i högst två år. För smuggling döms enligt 2 mom. också den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet i strid med lagen om veterinär gränskontroll eller bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna.

I 46 kap. 5 § i strafflagen föreskrivs om lindrig smuggling. Enligt paragrafen om smugglingen, med hänsyn till varans värde eller mängd eller andra omständigheter vid brottet, bedömd som en helhet är ringa, ska gärningsmannen för lindrig smuggling dömas till böter. I kapitlet ingår även tullredovisningsbrott (7 §), grovt tullredovisningsbrott (8 §) och lindrigt tullredovisningsbrott (9 §). Enligt kapitlets begränsningsbestämmelse (15 §) anses såsom brott som avses i 1–5, 7–10 och 12 § inte smärre försummelser av deklarationsskyldigheten eller uppgiftsskyldigheten och inte heller andra mindre överträdelser av förfarandebestämmelser.

2.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i Europeiska unionen

2.4.1 Kontrollförordningen

Allmänt

Kontrollförordningen handlar om att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen samt bestämmelserna om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel. Kontrollförordningens syfte är att reformera, förenhetliga och förenkla den offentliga kontrollen. Kontrollförordningen innehåller enhetliga bestämmelser på Europeiska unionens nivå, varmed strävan är att skapa ett heltäckande och konsekvent tillvägagångssätt för offentlig kontroll i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

Huruvida en hög nivå på livsmedelskedjan kan bibehållas inom Europeiska unionen är beroende av hur effektivt och rättidigt verkställigheten av Europeiska unionens krav övervakas i medlemsstaterna. Enligt kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll på alla områden som regleras av unionens lagstiftning om livsmedelskedjans säkerhet, integritet och hälsosamhet och i fråga om alla aktörer, åtgärder, djur och varor som omfattas av den. I kontrollförordningen klarläggs bestämmelserna om administrativt stöd och samarbete genom att förbättra deras användbarhet

och verkningsfullhet som verktyg att ingripa i gränsöverskridande situationer där bestämmelserna inte efterlevs. Enligt kontrollförordningen ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna har tillräckliga resurser för offentlig kontroll. I kontrollförordningen bibehålls det nuvarande systemet med obligatoriska avgifter eller pålagor, och det utvidgas till att gälla största delen av den offentliga kontrollen. I kontrollförordningen införs också bland annat enhetliga och heltäckande bestämmelser vid kontrollen av djur och varor som införs från länder utanför Europeiska unionen.

Utseende av behöriga myndigheter

För vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen ska medlemsstaterna utse den eller de behöriga myndigheter som ska tilldelas ansvaret för att organisera eller utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Medlemsstaterna ska också säkerställa effektiv och verkningsfull samordning mellan alla berörda myndigheter som deltar i kontrollen samt enhetlig och verkningsfull offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Medlemsstaterna ska dessutom utse en myndighet som ska ha ansvar för att samordna samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater avseende offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs inom vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen.

Med behöriga myndigheter avses i kontrollförordningen de centrala myndigheter i en medlemsstat som ansvarar för organisationen av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen eller varje annan myndighet som tilldelats detta ansvar.

Allmänna krav på offentlig kontroll

Enligt kontrollförordningen ska riskbaserad offentlig kontroll utföras regelbundet och med lämplig frekvens med hänsyn till identifierade risker som är förbundna med djur och varor som kan inverka på livsmedels säkerhet, integritet och hälsosamhet eller inverka på fodersäkerhet, djurhälsa, djurskydd och växtskydd eller som, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även kan ha en negativ inverkan på miljön. Uppmärksamhet ska fästas vid aktörernas verksamhet, den plats där aktörerna bedriver sin verksamhet samt användning av produkter, processer, material eller ämnen som kan orsaka risker som avses ovan.

Offentlig kontroll ska utföras utan föranmälan, utom då en föranmälan är nödvändig och vederbörligen motiverad för att offentlig kontroll ska kunna utföras. Offentlig kontroll ska i möjligaste mån utföras med minsta möjliga administrativa börda och verksamhetsstörningar för aktörerna, utan att detta inverkar negativt på kontrollens verkningsfullhet.

Offentlig kontroll ska riktas mot djur och varor i alla produktions-, bearbetnings-, distributions- och användningsled. Den ska riktas mot ämnen, material eller andra föremål som kan inverka på djurs och varors egenskaper eller hälsa och på deras överensstämmelse med gällande krav, i alla produktions-, bearbetnings-, distributions- och användningsled. Kontrollen ska också riktas mot aktörer med avseende på verksamhet, inklusive transportmedel samt relaterad dokumentation. Det ska upprättas en förteckning över aktörer och den ska hållas uppdaterad. Om det redan finns en sådan förteckning för andra ändamål kan den också användas för ändamål som gäller tillämpningen av kontrollförordningen.

Enligt kontrollförordningen ska offentlig kontroll utföras med en hög grad av öppenhet och myndigheterna ska åtminstone en gång om året tillhandahålla allmänheten relevant information om hur den offentliga kontrollen är organiserad och hur den utförs. Myndigheterna ska

dessutom säkerställa att viss information offentliggörs regelbundet och i vederbörlig tid. Sådan information är typ, antal och resultat av offentliga kontroller, typ av och antal fall av bristande efterlevnad som påvisats, typ av och antal fall där de behöriga myndigheterna vidtagit åtgärder och typ av och antal fall där sanktioner har ålagts aktören.

Skriftliga dokument ska upprättas över all offentlig kontroll. Dokumentationen kan också vara i elektronisk form. Dokumentation ska innehålla en beskrivning av syftet med den offentliga kontrollen, de kontrollmetoder som tillämpats, resultaten av kontrollen och, i förekommande fall, de åtgärder som myndigheterna kräver att den berörda aktören ska vidta till följd av deras offentliga kontroll.

I kontrollprinciperna ingår också skyldigheter för aktörerna. Där behöriga myndigheter så kräver ska aktörerna ge de behöriga myndigheternas personal tillgång till utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under deras kontroll och deras omgivningar, sina datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information.

När offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet utförs ska aktörerna också bistå och samarbeta med personalen vid de behöriga myndigheterna för utförandet av uppgifterna. Den aktör som ansvarar för en sändning av djur eller varor som förs in i Europeiska unionen ska utan dröjsmål tillhandahålla tillsynsmyndigheterna, på papper eller i elektronisk form, alla uppgifter om djuren och varorna.

Kommissionen får genom genomförandeförordningar fastställa bestämmelser för samarbetet och informationsutbytet mellan aktörer och behöriga myndigheter om ankomst och avlastning av djur och varor, där så krävs för att säkerställa att de fullständigt kan identifieras och att den offentliga kontrollen av djuren och varorna kan utföras på ett effektivt sätt.

Offentlig kontroll av andra djur och varor än de som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

Enligt artikel 44 i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna för att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen efterlevs regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen och som inte är föremål för offentlig kontroll på gränskontrollstationer enligt artikel 47 i kontrollförordningen och som inte är undantagna från denna med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen. Denna offentliga kontroll ska utföras på en lämplig plats inom unionens tullområde, till exempel stället för införsel till unionen, en gränskontrollstation, platsen för övergång till fri omsättning i unionen, den för sändningen av djur eller varor ansvariga aktörens lager och lokaler samt destinationsorten.

Djur och varor som är föremål för eller undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

I artikel 47 i kontrollförordningen anges de kategorier av djur och varor i fråga om vilka ska genomgå offentlig kontroll på gränskontrollstationen på grund av den betydande risk som införseln av dem medför. Sådana kategorier är:

- a) djur,
- b) produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial och animaliska biprodukter,
- c) vissa växter, växtprodukter och andra föremål som regleras särskilt,
- d) varor från vissa tredjeländer för vilka kommissionen har beslutat om en åtgärd som kräver en tillfällig ökning av offentlig kontroll vid införseln till unionen på grund av en känd eller ny risk eller eftersom det finns belägg för att det kanske förekommer omfattande och allvarlig bristande efterlevnad av bestämmelserna,

- e) djur och varor som är föremål för en nödåtgärd,
- f) djur och varor för vilkas införsel till unionen det har fastställts särskilda villkor i vilka det krävs att det vid införseln av djuren eller varorna till unionen säkerställs att dessa villkor eller åtgärder uppfylls respektive vidtas.

Kommissionen får med stöd av kontrollförordningen anta delegerade förordningar vad gäller ändringar av de kategorier av djur och varor som avses ovan. Delegerade förordningar kan inkludera så kallade sammansatta produkter, hö och halm samt andra produkter som innebär en förhöjd risk. Kommissionen får också anta delegerade förordningar med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen med avseende på bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor följande kategorier av djur och varor är undantagna från kontroll på gränskontrollstationen. Dessa bestämmelser i delegerade förordningar kan avse:

- a) varor som sänds som varuprover eller som visningsobjekt avsedda för utställningar och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden,
- b) djur och varor som är avsedda att användas för vetenskapliga ändamål,
- c) varor ombord på transportmedel i internationell trafik som inte lossas och som är avsedda att konsumeras av besättning och passagerare,
- d) varor som ingår i passagerares personliga bagage och är avsedda för egen konsumtion eller användning,
- e) små sändningar av varor som sänds till fysiska personer och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden,
- f) sällskapsdjur i vissa fall,
- g) varor som genomgått särskild behandling och som inte överstiger de mängder som ska fastställas i dessa delegerade akter,
- h) kategorier av djur eller varor som utgör en låg risk eller som inte utgör någon särskild risk och för vilka det därför inte krävs några kontroller vid gränskontrollstationer.

Krav på utseendet av gränskontrollstationer

Medlemsstaterna ska utse gränskontrollstationer för utförande av offentlig kontroll av en eller flera av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 i kontrollförordningen.

Medlemsstaten ska också på Internet tillhandahålla aktuella förteckningar över gränskontrollstationer på sitt territorium och för varje gränskontrollstation ange kontaktuppgifter, öppettider, dess exakta läge och huruvida införselstället är en hamn, flygplats, järnväg eller väg, och de kategorier av djur och varor som gränskontrollstationen enligt beslutet om utseende ska kontrollera. Motsvarande uppgifter ska ges också om andra kontrollställen.

I kontrollförordningen föreskrivs också om återkallelse av utseendet av, och förnyat utseende av, befintliga gränskontrollenheter. Detta gäller gränskontrollstationer, andra kontrollställen, slutdestinationer och inreseorter för resande. Medlemsstaterna får på nytt utse gränskontrollstationerna enligt de nuvarande bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning, om de uppfyller minimikraven i kontrollförordningen.

Om gränskontrollenheter inte längre uppfyller kraven i kontrollförordningen, ska medlemsstaterna återkalla beslutet om utseendet för alla eller för vissa av de kategorier av djur och varor som utseendet omfattar, och avföra de gränskontrollenheterna från förteckningarna på internet för de kategorier av djur och varor för vilka beslutet om utseende återkallas. Medlemsstaterna ska beordra att verksamheten vid en gränskontrollenhet avbrytas, för alla eller för vissa av de kategorier av djur och varor som utseendet omfattar, i de fall där sådan verksamhet kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller för miljön. Vid en allvarlig risk ska det avbrytandet ske med omedelbar verkan.

Medlemsstaterna ska omedelbart underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om att beslutet om utseende av en gränskontrollenhet avbrutits eller återkallats samt om skälen till avbrytandet eller återkallelsen.

Åtgärder vid misstanke om bristande efterlevnad och vid bristande efterlevnad avseende djur och varor som förs in i Europeiska unionen.

Artikel 65 i kontrollförordningen gäller misstanke om bristande efterlevnad och förstärkt offentlig kontroll. I artikel 65.1 i kontrollförordningen sägs att vid misstanke om att de kategorier av djur och varor som avses i artiklarna 44.1 och 47.1 i kontrollförordningen inte är förenliga med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten utföra offentlig kontroll för att bekräfta eller undanröja misstanken.

Även sändningar av djur och varor för vilka aktören inte har angett om de består av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 i kontrollförordningen ska vara föremål för offentlig kontroll av tillsynsmyndigheterna om det finns anledning att tro att sådana kategorier av djur eller varor finns i sändningen. De behöriga myndigheterna ska omhänderta de djur och varor som avses ovan i avvaktan på resultaten av den offentliga kontrollen. Djuren och varorna ska i lämpliga fall hållas isolerade eller i karantän, och djur ska hysas, utfodras, vattnas och, vid behov, behandlas i avvaktan på resultaten.

Om de behöriga myndigheterna har anledning att misstänka bedrägligt eller vilseledande agerande hos en aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor eller om den offentliga kontrollen ger skäl att anta att allvarliga eller upprepade överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen har förekommit, ska de, om så är lämpligt, förstärka den offentliga kontrollen av djur och varor med samma ursprung eller samma användningsområde.

Tillsynsmyndigheterna ska omhänderta alla djur eller varor som förs in i unionen och som inte är förenliga med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen och ska neka dem införsel till unionen. Beroende på vad som är lämpligt ska sådana djur eller varor hållas isolerade eller i karantän. Myndigheterna ska om möjligt även ta hänsyn till intresset av att tillhandahålla särskild omsorg när det gäller vissa typer av djur eller varor.

Om djur eller varor inte uppfyller kraven på införsel ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål begära att den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor destruerar djuren eller varorna, återsänder djuren eller varorna till en destination utanför Europeiska unionen eller gör djuren eller varorna föremål för särskild behandling eller för varje annan åtgärd som är nödvändig för att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen efterlevs. Detta är också förenat med vissa undantag. Tillsynsmyndigheten får i undantagsfall tillåta att åtgärden vidtas för endast en del av sändningen av djur eller varor, förutsatt att den partiella destrueringen, återsändningen, särskilda behandlingen eller andra åtgärden är sådan att den säkerställer att bestämmelserna efterlevs utan att det utgör någon risk.

Innan tillsynsmyndigheten begär att aktören vidtar åtgärder ska den höra den berörda aktören, såvida inte omedelbara åtgärder krävs för att undanröja en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller för miljön. Den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor är skyldig att bära kostnaderna för åtgärderna.

I artikel 67 i kontrollförordningen bestäms om åtgärder som ska vidtas avseende djur eller varor som förs in i Europeiska unionen från tredjeländer och som utgör en risk. I den sägs att när offentlig kontroll tyder på att djur eller varor utgör en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller för miljön, ska djuren eller varorna hållas isolerad eller i karantän i avvaktan på ytterligare beslut.

De behöriga myndigheterna ska omhänderta de berörda djur eller varor och utan dröjsmål begära att den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor destruerar djuren eller varorna i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen, och i samband med detta vidtar alla åtgärder som är nödvändiga för att skydda människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön och, när det gäller levande djur, särskilt bestämmelserna om att djuren ska förskonas från smärta, ångest eller lidande som kan undvikas, eller gör djuren eller varorna till föremål för särskild behandling i enlighet med artikel 71.1 och 71.2 i kontrollförordningen. Åtgärderna ska vidtas på bekostnad av den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor.

När djur eller varor som förs in i Europeiska unionen från tredjeländer inte är förenliga med bestämmelserna ska de behöriga myndigheterna enligt artikel 68 i kontrollförordningen också ogiltigförklara de officiella intyg och om så är lämpligt andra relevanta dokument som åtföljer djur eller varor som har varit föremål för åtgärder. Syftet med detta är att säkerställa att det inte är möjligt att till Europeiska unionen återinföra djur eller varor som har nekats införsel.

Den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor ska enligt artikel 69 i kontrollförordningen vidta alla de åtgärder som myndigheterna beordrat utan dröjsmål och senast inom 60 dagar från den dag då de behöriga myndigheterna underrättat den berörda aktören om sitt beslut. Myndigheterna får också fastställa en kortare period än 60 dagar. Om den berörda aktören efter utgången av tidsperioden inte har vidtagit några åtgärder ska de behöriga myndigheterna beordra att djuren eller varorna destrueras eller blir föremål för någon annan lämplig åtgärd. Även de åtgärder som avses i denna artikel ska vidtas på bekostnad av den aktör som är ansvarig för sändningen av djur eller varor.

Avgifter eller pålagor för offentlig kontroll av djur och varor som anländer till Europeiska unionen

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Medlemsstaterna ska ta ut avgifter eller pålagor av aktörerna för offentlig kontroll som utförs på gränskontrollstationer och andra kontrollställen. Avgifter eller pålagor får tas ut även för annan offentlig kontroll. Avsikten är att avgifterna eller pålagorna ska täcka kostnaderna för kontrollen. Avgifterna eller pålagorna ska motsvara antingen nivån på kostnader som beräknats på det sätt som anges i kontrollförordningen eller de belopp som anges i bilagan till förordningen. I kontrollförordningen anges all den kontroll vars kostnader ska täckas. I vissa fall får medlemsstaterna också minska beloppet av avgifterna på objektiva och icke-diskriminerande grunder. Medlemsstaterna får också besluta att avgifter och pålagor inte ska tas ut om beloppet är så lågt att det med beaktande av kostnaderna för uttaget och de totala förväntade inkomsterna från avgifterna och pålagorna skulle vara oekonomiskt att ta ut den avgiften eller pålagan. När kostnaderna beräknas beaktas bland annat löner till den personal, inklusive stödpersonal och administrativ personal, som medverkar i den offentliga kontrollen samt socialförsäkrings- och pensionsavgifter och försäkringskostnader för personalen samt kostnader för anläggningar och utrustning, inklusive kostnader för underhåll och försäkringar.

Avgifterna eller pålagorna ska fastställas antingen som ett schablonbelopp på grundval av de behöriga myndigheternas totala kostnader för offentlig kontroll under en bestämd tid, som tas ut av alla aktörer, eller på grundval av beräkningen av de verkliga kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll, tillämpat på de aktörer som varit föremål för sådan offentlig kontroll.

2.4.2 Genomförandeförordningar och delegerade förordning om offentlig kontroll

Kontrollförordningen innehåller synnerligen många bemyndiganden för kommissionen att bestämma om förfaranden i samband med offentlig kontroll genom delegerad förordning eller att anta genomförandeförordningar som hänför sig till kontrollförordningen. Delegerade förord-

ningar antas i enlighet med artikel 144 i kontrollförordningen och genomförandeförordningar i enlighet med artikel 145 i kontrollförordningen.

Syftet med de bemyndiganden som ingår i kapitel V i kontrollförordningen, som gäller offentlig kontroll av djur och varor som förs in i Europeiska unionen, i avdelning II i kontrollförordningen är att komplettera förfarandena och kraven på kontrollplatser i kontrollförordningen.

Med stöd av artikel 18.f i kontrollförordningen bestäms genom en genomförandeförordning om krav på hälsointyg som krävs av partier av fiskeriprodukter som fiskas av fiskefartyg som för Europeiska unionens flagg och som förs in i unionen via ett tredjeland, på godkännande av lager som fungerar som mellanlager, på godkännande av fiskefartyg som för in fiskeriprodukter i unionen samt på kontroll av fångster som lossas från fiskefartyg.

Genom en delegerad förordning som antas med stöd av artikel 126.1 i kontrollförordningen bestäms om villkor för och krav på införsel av levande djur avsedda att användas som livsmedel samt av livsmedel av animaliskt ursprung. Genom denna delegerade förordning kompletteras kraven enligt kontrollförordningen som gäller införsel till Europeiska unionen av sändningar av vissa livsmedel och säkerställs att sändningarna uppfyller kraven för folkhälsan i Europeiska unionens lagstiftning, eller sådana krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga med denna lagstiftning. Dessa införselkrav omfattar krav för fastställande av en förteckning över tredjeländer eller regioner i dessa som godkänts för import av livsmedel till Europeiska unionen samt krav att produkterna ska avsändas från och komma från eller beredas i anläggningar som uppfyller kraven enligt kontrollförordningen. Sändningarna ska dessutom åtföljas av lämplig officiell certifiering som bekräftar deras överensstämmelse med tillämpliga krav som gäller i Europeiska unionen. Detta krav motsvarar i stor utsträckning den nuvarande lagstiftningen.

Genom en genomförandeförordning som antas med stöd av artikel 127.2 i kontrollförordningen bestäms om förteckningar över tredjeländer eller regioner i dessa som godkänts för import av livsmedel av animaliskt ursprung till Europeiska unionen. Denna rättsakt om länder varifrån införsel är tillåten motsvarar i stor utsträckning den nuvarande lagstiftningen med den skillnaden att där bestäms för första gången om länder varifrån det är tillåtet att föra in kött och köttprodukter av kräldjur samt insekter och insektsprodukter som är avsedda att användas som livsmedel.

Genom en genomförandeförordning som antas med stöd av artikel 126.3 och artikel 90 första stycket leden a, c och e i kontrollförordningen bestäms om förlagor till officiella intyg som krävs av sändningar av livsmedel av animaliskt ursprung och om utfärdande av sådana intyg, återkallande av intyg, förfaranden samt intygens form. Detta motsvarar i stor utsträckning den nuvarande lagstiftningen. Till lagstiftningen fogas emellertid Europeiska unionens enhetliga intygsförlagor för produkter i fråga om vilka införselvillkoren för närvarande inte är harmoniserade, såsom kött och köttprodukter av kräldjur samt insekter och insektsprodukter som är avsedda att användas som livsmedel.

2.4.3 Förordningen om sällskapsdjur

Förordningen om sällskapsdjur tillämpas på förflyttning utan kommersiellt syfte av sällskapsdjur till en medlemsstat från ett tredjeland. Vid kommersiell införsel eller om det föreskrivna antalet sällskapsdjur överskrids ska djuren dirigeras till offentlig kontroll som utförs vid en gränskontrollstation. Annars får ägaren eller dennes företrädare i regel ha med sig högst fem sällskapsdjur. Antalet får vara större endast om syftet med införseln är deltagande i tävlingar, utställningar eller idrottsevenemang eller träning inför sådana evenemang. Vissa arter som förtecknas i förordningen om sällskapsdjur får föras in i en medlemsstat endast via de inreseorter för resande som medlemsstaterna utsett.

I förordningen om sällskapsdjur ställs också krav på bland annat märkning, vaccinering, parasitbekämpning och identifieringshandlingar för införsel av sällskapsdjur. Den behöriga myndigheten kontrollerar om dessa krav är uppfyllda på en utsedd inreseort för resande. De myndigheter som utför kontrollen ska ha tillräckliga kunskaper för att sköta uppgiften och de ska föra bok över kontrollerna. Behövliga anteckningar om kontrollen ska göras i djurets identifieringshandling när avsikten är att transportera sällskapsdjuren vidare till en annan medlemsstat.

I förordningen om sällskapsdjur bestäms också om de åtgärder som myndigheten ska vidta när ett sällskapsdjur inte uppfyller villkoren för införsel. Myndigheten ska hålla sällskapsdjuren isolerade under officiell tillsyn tills de antingen sänds tillbaka till det land eller territorium de avsändes från eller det fattas något annat administrativt beslut. Åtgärderna vidtas på ägarens bekostnad.

2.4.4 Bedömning av nuläget

Genom kontrollförordningen upphävs den i huvudsak direktivbaserade regleringen om kontroll vid Europeiska unionens yttre gräns, som bland annat gränskontrollslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den i stor utsträckning baserar sig på.

De krav som följer av verkställigheten av kontrollförordningen förutsätter enligt grundlagen bestämmelser på lagnivå. Efter det att kontrollförordningen börjat tillämpas kan nationella lagar inte tillämpas i den mån regleringen hör till kontrollförordningens tillämpningsområde. Genomförandet av kontrollförordningen förutsätter dock kompletterande bestämmelser om bland annat behöriga myndigheter. Kontrollförordningen förutsätter också ändringar i alla lagar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som hör till kontrollförordningens tillämpningsområde. Ändringsbehovet berör således i princip alla nationella lagar vilkas tillämpningsområde har anknytning till de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen. Kontrollförordningen förutsätter i praktiken också en totalreform av till exempel gränskontrollslagen. Gränskontrollslagen uppfyller inte heller i alla avseenden till exempel grundlagens krav.

3 Målsättning, alternativ och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning och alternativ

Det allmänna målet för denna proposition är att en så klar och ändamålsenlig nationell lagstiftning som möjligt som kompletterar kontrollförordningen vid kontroll av införsel till Europeiska unionen.

Det finns i princip två sätt att genomföra regleringen. Den behövliga regleringen kan genomföras genom att ändra de lagar som nämns i avsnitt 1 (inledning) så att i samtliga intas separat de kompletterande bestämmelser om införselkontroll som genomförandet av kontrollförordningen förutsätter. Regleringen kan också genomföras så att det stiftas en så heltäckande allmän lag om införselkontroll som möjligt och i de andra lagarna intas endast hänvisningsbestämmelser till denna och andra nödvändiga bestämmelser. Vid bedömningen av lagstiftningsalternativen har man stannat för att föreslå att bestämmelserna om kontroll koncentreras till en allmän lag om införselkontroll, vars tillämpningsområde i princip överensstämmer med tillämpningsområdet för kontrollförordningen. Kontroll av införsel av djur och varor utförs vid unionens yttre gräns innan djuren eller varorna släpps ut på marknaden eller för annan användning. Detta utgör en klar kontrollhelhet och på grund av dess omfattning är det motiverat att behandla den som en egen verksamhet i anslutning till offentlig kontroll.

För att nå målet föreslås att det stiftas en lag om införselkontroll med så heltäckande bestämmelser om möjligt om införselkontroll av djur och vissa varor. Eftersom kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur är direkt tillämplig lagstiftning ska de läsas parallellt med

den föreslagna lagen när bestämmelserna tillämpas. Europeiska unionens förordningar innehåller de egentliga materiella bestämmelserna om de förfaranden som ska iakttas vid införselkontroll.

Målet för propositionen är också att i övrigt klarlägga myndigheternas uppgifter vid införselkontroll samt regleringen om införselkrav inom ramen för det nationella spelrummet. Det sistnämnda genomförs genom att ta in behövliga nationella införselkrav i de lagar där det även i övrigt ställs krav på djur eller varor.

3.2 De viktigaste förslagen

3.2.1 Tillämpningsområde och innehåll av lagen om införselkontroll

Lagen om införselkontroll ska tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av kraven i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen vid införsel av djur och vissa varor till Europeiska unionen. Den föreslagna lagen ska således gälla endast offentlig kontroll som utförs i samband med införsel. De krav som ska kontrolleras gäller livsmedelssäkerhet samt livsmedels integritet och hälsosamhet, genetiskt modifierade organismer, foder och fodersäkerhet, djurhälsa, animaliska biprodukter och framställda produkter samt de risker som produkterna utgör för människors och djurs hälsa och djurskydd samt produkters skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter.

Tillämpningsområde för lagen om införselkontroll inte ska omfatta skyddsåtgärder för att bekämpa skadegörare, som det för närvarande föreskrivs om i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). Genom den lagen kompletteras Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Förordningen om skyddsåtgärder mot växtskadegörare innehåller tämligen heltäckande bestämmelser om behöriga myndigheter och åtgärder för att bekämpa växtskadegörare. Sålunda är det motiverat att ta in samtliga bestämmelser som kompletterar kontrollförordningen i den nämnda lagen. Regeringens proposition med förslag till en totalreform av lagen om skydd för växters sundhet (RP 11/2019 rd) behandlas som bäst i riksdagen. Lagens tillämpningsområde ska inte heller omfatta krav för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel enligt artikel 1.2 h i förordningen, eftersom det föreskrivs om tillsyn över dem i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011). I den lagen är den huvudsakliga tillsynsmyndigheten Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) i stället för Livsmedelsverket, så det är ändamålsenligt att föreskriva särskilt om tillsynen över växtskyddsmedel. Utanför lagens tillämpningsområde ställs i detta skede också kraven på ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, som det föreskrivs om i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015). Det blir aktuellt att omvärdera ordnandet av kontrollen av krav som gäller ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter i och med totalreformen av Europeiska unionens lagstiftning om ekologisk produktion i början av 2021. I och med att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 börjar tillämpas börjar kontrollen av krav som gäller ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter utföras vid gränskontrollstationer vid unionens yttre gräns i stället för den nuvarande kontrollen i destinationsmedlemsstaterna.

Lagen om införselkontroll ska med avseende på genetiskt modifierade organismer endast tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser på avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön för livsmedels- och foderproduktion. Bestämmelser om införseln av sådana genetiskt modifierade organismer som inte omfattas av tillämpningsområde för kontrollförordningen finns i gentekniklagen (377/1995). Gentekniknämnden är den behöriga myndigheten när det gäller förseelse mot införseln av sådana genetiskt modifierade organismer som omfattas av tillämpningsområde för gentekniksla-

gen. Till gentekniknämndens uppgifter hör också att är vara behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer och enligt Cartagena-protokollet om biosäkerhet.

Lagen om införselkontroll ska också tillämpas på kontroll av nationella införselkrav när kontrollen riktas mot djur eller varor som hör till lagens tillämpningsområde. Till de nationella införselkraven räknas både de nationella genomförandebestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter och de nationella kompletterande bestämmelser som utfärdas under vissa förutsättningar när unionslagstiftning saknas. Lagstiftningen om djur och varor som förs in i Europeiska unionen är nästan helt och hållet harmoniserad, så det utfärdas i praktiken mycket få nationella kompletterande bestämmelser. Genom lagen om införselkontroll utvidgas också kontrollförordningen till att gälla även kontroll av nationella införselkrav när dessa införselkrav gäller regler och kategorier av djur och varor som hör till tillämpningsområde av lagen om införselkontroll.

I övrigt innehåller den föreslagna lagen om införselkontroll de kompletterande bestämmelser om utseende av kontrollplatser, tillsynsmyndigheter, kontrollplan, tillsynsmyndigheternas rätt till information, myndigheternas handräckning till varandra, tvångsmedel och påföljder samt överklagande som verkställigheten av kontrollförordningen förutsätter. För att regleringen ska vara tydlig intas i lagen om införselkontroll också vissa hänvisningar till förfaranden som redan regleras i Europeiska unionens lagstiftning och som ska tillämpas på grund av den. Detta gör det lättare att uppfatta helheten och den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om kontroll.

3.2.2 Bestämmelser om myndigheternas uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriets uppgift ska vara att allmänt styra och övervaka verkställigheten av lagstiftningen om införselkontroll. Jord- och skogsbruksministeriet ska också utse kontrollplatser. På nuvarande sätt ska Livsmedelsverket och Tullen vara de centrala myndigheterna med tanke på den egentliga kontrollen. I praktiken ändras inte myndigheternas uppgifter eller arbetsfördelning jämfört med nuläget. Bestämmelserna om myndigheternas uppgifter genomförs så att de uppgifter som inte uttryckligen anvisas Tullen eller någon annan myndighet ska skötas av Livsmedelsverket. Detta förfarande säkerställer att en övervakande myndighet kan påvisas i samtliga frågor som gäller införselkontroll.

I lagen om införselkontroll dessutom föreskrivs om de behöriga tillsynsmyndigheterna i vissa speciellsituationer som gäller kontroll i samband med landning av fångsten från fiskefartyg som för tredjeländers flagg och de myndigheter som kontrollerar icke avhudat frilevande vilt med pälssom förflyttas från gränskontrollstationen till den anläggning som är destination. I lagen om införselkontroll ingår också vissa bestämmelser om handräckning som är nödvändiga med tanke på en effektiv kontroll av införsel.

3.2.3 Nationella införselkrav

Gränskontrollslagen har varit den centrala lagen om införselkontroll av djur samt produkter och varor av animaliskt ursprung. Gränskontrollslagen har dessutom innehållit möjlighet att genom förordningar av jord- och skogsbruksministeriet föreskriva om villkor för införsel av produkter och varor som hör till lagens tillämpningsområde, dock med hänsyn till de specialvillkor som följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Kontrollförordningen har ett mycket omfattande tillämpningsområde enbart vad gäller kontrollen av införsel. Därför är det ändamålsenligt att i den föreslagna lagen om införselkontroll föreskriva endast om frågor som gäller kontroll av införsel. De materiella krav och villkor som gäller införsel av produkter från tredjeländer, i den mån de ska eller kan regleras nationellt, koncentreras till materiella författningar som även i övrigt gäller dessa krav. I praktiken gäller

detta sådan införsel till Europeiska unionen som hör till tillämpningsområdet för lagen om djursjukdomar och lagen om animaliska biprodukter. I de lagarna intas grundläggande bestämmelser om villkor för införsel och de bemyndiganden att utfärda förordning som behövs för att fastställa detaljerade villkor. Sålunda ingår alla krav som gäller djur eller varor i fråga också vad införselkraven gäller i den relevanta lagen med materiella bestämmelser. Regleringen klarlägger tillämpningen av kraven på ett användarvänligt sätt, och på sätt blir det också lättare för aktören som ser direkt i lagen vilka krav som ställs på djur eller varor också när det gäller införsel.

3.2.4 Bestämmelser om påföljder

Den straffrättsliga legalitetsprincipen förutsätter att det föreskrivs i lag om straff för gärningar eller försummelser. Gränskontrollslagens 27 § gäller straff och i 27 § 1 mom. finns en hänvisningsbestämmelse som gäller smuggling som har begåtts i strid med lagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om straff för smuggling finns i 46 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen (39/1889). I lagen om införselkontroll intas också en hänvisningsbestämmelse om straffbart regleringsbrott i 46 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i strafflagen, vilken gäller brott mot och försök till brott mot Europeiska unionens förordningar om import och export.

I 27 § i gränskontrollslagen ingår dessutom en bestämmelse om brott som är förenade med böter. Enlig den ska den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar den i lagen avsedda bokföringsskyldigheten som hänför sig till ett importparti, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för brott mot lagen om veterinär gränskontroll dömas till böter. Straffbestämmelsen är således tämligen snäv, eftersom den gäller endast försummelse av bokföringen. I fortsättningen föreskrivs det om kontroll av införsel och aktörens skyldigheter i anslutning här till i kontrollförordningen. Bestämmelsen om bötesstraff slopas. En ny sanktion som tas i bruk är en påföljdsavgift inom införselkontrollen, som Livsmedelsverket och Tullen kan påföra för vissa brott. Motsvarande förfarande ingår redan i lagstiftningen, bland annat i 35 § i utsädeslagen (600/2019). Ett motsvarande förslag ingår också i regeringens proposition med förslag till en totalreform av lagen om skydd för växters sundhet (RP 11/2019 rd).

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin och organisatoriska konsekvenser

4.1.1 Allmänt

Propositionen har inga nämnvärda ekonomiska eller samhällseliga konsekvenser. Konsekvenserna för kontrollen av införsel följer direkt av kraven i kontrollförordningen och av de skyldigheter att agera som förordningen ålägger myndigheterna. De föreslagna lagarna har inte heller några konsekvenser för statsbudgeten.

Enligt förslaget ska Livsmedelsverket och Tullen vara behöriga myndigheter, i huvudsak på nuvarande sätt. Enligt förslaget till 7 § ska den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten vara behörig tillsynsmyndighet på de platser för landning av fångsten där fiskefartyg som för tredjelands flagg kan landa sin fångst. Under den tid som lagen om veterinär gränskontroll varit i kraft, dvs. över tjugo år, har inte ett enda fartyg från ett tredjeland lossats i en godkänd hamn. Nämda paragraf innehåller också en bestämmelse som gäller icke avhudade djurkroppar med päls, som får transporteras från gränskontrollstationen till destinationsorten, där den myndighet enligt livsmedelslagen som övervakar den anläggning som utgör destination slutför kontrollen. Även denna bestämmelse ingår redan i den nuvarande Europeiska unionens lagstiftning och den har aldrig behövt tillämpas. I praktiken kommer myndigheterna i fråga således inte att orsakas något extra arbete.

Även de nationella bestämmelser om villkor för införsel som ingår i propositionen överensstämmer med den gällande gränskontrollslagen, och de medför ingen ökning av myndighetenas uppgifter och har ingen inverkan på aktörerna i branschen.

4.1.2 Bestämmelser om handräckning

I 12 § i lagen om införselkontroll föreslås bestämmelser om Livsmedelsverkets handräckning till Tullen samt kommunalveterinärens handräckning till Livsmedelsverket och Tullen. Livsmedelsverkets handräckning till Tullen begränsas till bistånd vid vissa kontrolluppgifter, såsom kontrolltillslag mot införsel av sällskapsdjur. Kommunalveterinärens handräckning gäller i första hand en situation enligt artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur, när Tullen vid en kontroll har konstaterat att ett sällskapsdjur inte uppfyller kraven för införsel. Tullen ska då höra en tjänsteveterinär innan man beslutar att djuret ska återsändas, isoleras eller avlivas. Årligen har det förekommit endast några fall som förutsätter handräckning. Handräckningen medför således ingen nämnvärd ökning av kommunalveterinärens uppgifter.

Inte heller handräckning eller uppgifter som gäller handräckning eller åtgärder i situationer, där det råder misstanke om att djur eller varor förts in så att kraven på införsel av djur eller varor inte har efterlevts, medför någon nämnvärd ökning av kommunalveterinärens uppgifter. Även dessa fall är mycket få per år.

4.1.3 Kontrollplan

Enligt förslaget ska Livsmedelsverket svara för samordningen av en kontrollplan som görs upp som en del av den fleråriga nationella kontrollplan som förutsätts i kontrollförordningen. Livsmedelsverket och Tullen svarar för utarbetandet av kontrollplaner i fråga om de uppgifter som anvisats dem i lagen. I Europeiska unionens lagstiftning förutsätts redan för närvarande att en motsvarande kontrollplan utarbetas. Sålunda föreskrivs i lagen endast om myndighetenas arbetsfördelning på det sätt som förutsätts i kontrollförordningen.

4.1.4 Påföljdsavgift inom införselkontrollen

Verkställigheten av den påföljdsavgift inom införselkontrollen som föreslås i propositionen ankommer på Rättsregistercentralen. Det går inte att ge någon uttömmande bedömning av den ytterligare arbetsbörda som Rättsregistercentralen orsakas, eftersom den är beroende av hur bestämmelsen om påföljdsavgift inom införselkontrollen tillämpas i praktiken. Enligt Livsmedelsverkets och Tullens bedömning kan antalet avgifter som eventuellt påförs uppgå till cirka 500 per år. Bedömningen bygger på att man speglar de gärningar eller försummelser som berörs av den föreslagna påföljdsavgiften mot motsvarande gärningar eller försummelser som framkommer vid den nuvarande införselkontrollen. För närvarande tas de flesta påföljdsavgifter ut manuellt. Detta gäller också den föreslagna påföljdsavgiften. Verkställigheten av påföljdsavgiften kunde enligt Rättsregistercentralen göras i huvudsak automatisk genom att utveckla centralens Rajsas-verkställighetssystem. Detta skulle minska det manuella uttagandet. Rättsregistercentralen orsakas en tilläggsavgift på 75 000 euro för år 2020 av att verkställighetsuppgifterna i anslutning till påföljdsavgifterna i huvudsak görs automatisk samt av data-systemkostnaderna.

4.2 Konsekvenser för aktörerna i branschen och för hushållen

Propositionen har inga ekonomiska eller andra konsekvenser för importörer eller andra aktörer som iakttar kraven på införsel.

Eventuella konsekvenser som hänför sig till propositionen följer direkt av den tillämpliga Europeiska unionens lagstiftning. Man kan emellertid anta att när införselvillkoren koncentreras till relevanta lagar som även i övrigt innehåller materiella bestämmelser klarläggs tillämp-

ningen av kraven. När bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas uppgifter klarläggs och koncentreras till lagen om införselkontroll underlättar det också aktörernas verksamhet. Aktören har bättre kännedom än nu om den myndighetsinstans man ska kontakta i olika införselrelaterade ärenden.

Enligt kontrollförordningen ska avgifter tas ut av aktörerna för offentlig kontroll av djur och varor. Avgifterna motsvarar antingen genomsnittskostnaderna eller de verkliga kostnaderna för kontrollen av djuren eller varorna i fråga. Propositionen innebär ingen förändring av denna situation eftersom avgifter enligt lagen om grunderna för avgifter till staten även för närvarande tas ut av aktörerna.

Den föreslagna påföljdsavgiften inom införselkontrollen medför kostnader endast för de aktörer som inte uppfyller kraven på införsel.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 8 oktober 2018 ett lagstiftningsprojekt (JSM 1453/01.01/2018) för att utreda behovet av nationella lagstiftningsåtgärder till följd av Europeiska unionens nya lagstiftning och för att bereda ett förslag till ny lag om veterinär gränskontroll i form av en regeringsproposition.

Lagstiftningsprojektets uppgift precisades den 8 april 2019 utifrån den preliminära bedömningen så att uppgiften gällde en regeringsproposition som i så stor utsträckning som möjligt överensstämmer med tillämpningsområdet för kontrollförordningen i fråga om kontroll av införsel till Europeiska unionen.

Förslaget till regeringens proposition har beretts i en arbetsgrupp med företrädare för jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och Tullen. Arbetsgruppen samlades sju gånger.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Följande instanser har ombetts yttra sig om propositionen: Justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, statsrådets kansli, Livsmedelsverket, Rättsregistercentralen, justitiekanslersämbetet, Polisstyrelsen, Gränsbevakningsväsendet, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), regionförvaltningsverken, Skatteförvaltningen, Tullen, Tulllaboratoriet, Finlands näringsliv (EK), Livsmedelsindustriförbundet, Djurens hälsa ETT rf, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry, ProAgria, Finlands Dagligvaruhandel rf (PTY), Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Kommunalveterinärförbund rf, Finlands Kommunförbund, Ålands landskapsregering, A-Foder Ab, Avena Nordic Grain Oy, Berner OY, Biofarm OY, Feedex Oy Ab, Finnfeeds Finland Ab, Hankkija Oy, Prima Pet Premium Oy, Best Friend Group Oy, SLN Import Group Oy och VIPstore Oy.

Yttrande lämnades av: justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Livsmedelsverket, Tullen, justitiekanslersämbetet, Rättsregistercentralen, Polisstyrelsen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Skatteförvaltningen, Livsmedelsindustriförbundet rf, Hankkija Oy och Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry samt Dagligvaruhandeln rf.

Arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet, justitiekanslersämbetet, Livsmedelsindustriförbundet rf och Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet rf hade inget att anmärka på propositionen. Finansministeriet och Skatteförvaltningen har understött förslaget. Justitieministeriet, Livsmedelsverket, Tullen, Rättsregistercentralen, Polissty-

relsen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Dagligvaruhandeln rf och Hankkija Oy har föreslagit vissa ändringar av propositionen.

De ändringar som justitieministeriet föreslagit i sitt yttrande liksom förslagen i Livsmedelsverkets, Tullens och Rättsregistercentralens yttranden har beaktats i propositionen i mån av möjlighet. Till följd av justitieministeriets yttrande har det ändrats förslag till ändring av strafflagen på det sätt som justitieministeriet föreslog, preciserats bestämmelser i lagen om införselkontroll samt kompletterats propositionens motiveringar och avsnittet om lagstiftningsordning.

Yttrandena om regeringens proposition finns på jord- och skogsbruksministeriets Internet-sidor (koden MMM007:00/2019).

6 Samband med andra propositioner

I riksdagen behandlas regeringens proposition med förslag till växtskyddslag och lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 11/2019 rd). Propositionen innehåller ett förslag till ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för att verkställa den administrativa påföljdsavgift som föreslås i växtskyddslagen. Lagarna avses träda i kraft den 14 december 2019.

I 16 § i lagförslag nr 1 (lag om införselkontroll) i den föreliggande regeringspropositionen ingår ett förslag om påföljdsavgift inom införselkontrollen. Även denna påföljdsavgift ska verkställas i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter. I propositionen ingår ett förslag till ändring av 1 § i den lagen. Lagarna avses träda i kraft den 14 december 2019.

Om riksdagen godkänner de föreslagna lagarna bör man i samband med behandlingen av lagen om verkställighet av böter beakta de överlappande förslagen till ändring av lagens 1 § 2 mom. i de ovannämnda propositionerna och lagförslagens planerade ikraftträdande.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om införselkontroll av djur och vissa varor

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs det hur lagen om införselkontroll ska tillämpas i förhållande till tillämpningsområdet för kontrollförordningen. Lagen om införselkontroll ska tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av kraven i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen vid införsel av djur och varor till Europeiska unionen. Denna kontroll omfattar även djuren eller varor som förs in till Europeiska unionen och som förflyttas genom transitering via unionens territorium och förs ut ur Europeiska unionen. Dessa krav gäller livsmedelssäkerhet samt livsmedels integritet och hälsosamhet, genetiskt modifierade organismer, foder och fodersäkerhet, djurhälsa, de risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa, djurskydd samt produkters skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter.

Lagens tillämpningsområde ska inte omfatta sådana skyddsåtgärder för att bekämpa växtskadegörare som avses i artikel 1.2 g i kontrollförordningen och som det föreskrivs om i lagen om skydd för växters sundhet. Lagens tillämpningsområde ska inte heller omfatta krav för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel enligt artikel 1.2 h i förordningen, eftersom det föreskrivs om tillsyn över dem i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011). Lagen om införselkontroll dock ska tillämpas på eventuella rester av växtskyddsmedel och bekämpningsmedel i livsmedel och foder som förs in i unionen när dessa krav ingår i kraven på livsmedelssäkerhet i artikel 1.2 a i kontrollförordningen och kraven på fodersäkerhet i artikel 1.2 c i kontrollförordningen. Utanför lagens tillämpningsområde ställs i detta skede också kraven på ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter enligt förordningens artikel 1.2 i. Dessa begränsningar motiveras mera ingående i avsnitt 3.3.1 (Lagens tillämpningsområde och innehåll).

Utanför lagens tillämpningsområde ställs i enlighet med 1 § 1 mom. i lagen om införselkontroll helt och hållet offentlig kontroll av växtskyddsmedel och trävaror som förs in från länder utanför Europeiska unionen och som det föreskrivs om i en annan lag. Växtskyddsmedel berörs endast av kraven för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel enligt artikel 1.2 h i kontrollförordningen. Bestämmelser om den offentliga kontrollen av dessa krav finns i lagen om växtskyddsmedel. Virke berörs åter endast av skyddsåtgärderna för att bekämpa växtskadegörare enligt artikel 1.2 g i kontrollförordningen, och bestämmelser om den offentliga kontrollen av dem finns i lagen om skydd för växters sundhet. Flera av de krav som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen kan riktas mot vissa djur och varor. På en sändning av djur eller varor tillämpas då förutom denna lag bland annat lagen om skydd för växters sundhet eller lagen om tillsyn över ekologisk produktion.

Enligt 1 § 2 mom. lagen om införselkontroll innehåller också de kompletterande bestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter om offentlig kontroll vid unionens yttre gräns av förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte. Sådana kompletterande bestämmelser förutsätts i artiklarna 34 och 35 i förordningen om sällskapsdjur. I dessa bestämmelser förutsätts det att medlemsstaterna utser behöriga myndigheter samt inreseorter för resande, via vilka förflyttning av hundar, katter, illrar och fåglar som är sällskapsdjur till unionen utan kommersiellt syfte tillåts.

Lagen om införselkontroll ska också tillämpas på offentlig kontroll av nationella införselkrav i fråga om de områden som avses i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen. Lagen om införselkontroll ska emellertid inte tillämpas på sådan offentlig kontroll av det nationella kvalitetskravet beträffande förekomst av salmonellabakterier som utgör ett separat förfarande från införselkontrollen enligt kontrollförordningen när en fodersändning anländer till Finland. Bestämmelser om detta förfarande finns i foderlagen. Till de nationella införselkraven räknas både de nationella genomförandebestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter och de nationella bestämmelser som utfärdas under vissa förutsättningar när unionslagstiftning saknas. Nationella genomförandebestämmelser som unionslagstiftningen förutsätter är bland annat de ovan avsedda kompletterande bestämmelser som förordningen om sällskapsdjur förutsätter. Även Europeiska unionens införselkrav som grundar sig på direktiv och beslut och som förblir i kraft tills vidare ska sättas i kraft genom nationell lagstiftning. Lagstiftningen om djur och varor som förs in i Europeiska unionen är nästan helt och hållet harmoniserad, så behovet av rent nationella bestämmelser är mycket litet.

Lagen om införselkontroll ska inte tillämpas när djur eller varor förs in från ett sådant land utanför Europeiska unionen som på grund av Europeiska unionens lagstiftning eller ett avtal med unionen har rätt att vara verksamt på unionens inre marknad när det gäller djuren och varorna i fråga. Ett sådant land är bland annat Norge, som genom EES-avtalet har förbundit sig att iakttä Europeiska unionens lagstiftning om djurhälsa samt livsmedels- och fodersäkerhet. Islands EES-avtal omfattar endast livsmedel och biprodukter, varvid lagen ska tillämpas på den offentliga kontrollen av införsel av djur och avelsmaterial som står utanför EES-avtalet från Island. Andra länder som har delvis eller fullständig rätt att vara verksamma på den inre marknaden i fråga om djur och varor som hör till tillämpningsområdet för kontrollförordningen är bland annat Schweiz, Liechtenstein, Andorra och Monaco.

2 §. Offentlig kontroll av efterlevnaden av nationella införselkrav. I paragrafen utsträcks kontrollförordningen till att gälla även den offentliga kontrollen av nationella införselkrav när dessa införselkrav gäller bestämmelser samt kategorier av djur och varor som hör till lagens tillämpningsområde. Denna bestämmelse omfattar inte offentlig kontroll av det nationella kvalitetskravet som gäller förekomst av salmonellabakterier, utan bestämmelser om den kontrollen finns i foderlagen. Förslaget är i linje med 1 § 3 mom. i lagen om införselkontroll. I nationella införselkrav är det oftast fråga om genomförandebestämmelser som förutsätts av Europeiska unionens lagstiftning eller om sättande i kraft av unionens införselkrav som baserar sig på direktiv och beslut, och på den offentliga kontrollen av dem ska naturligtvis kontrollförordningen tillämpas. Kontrollförordningen ska också tillämpas på den offentliga kontrollen av rent nationella införselkrav, eftersom dessa krav kan rikta sig mot djur eller varor som samtidigt berörs av krav i Europeiska unionens lagstiftning. I samma importsändning kan också ingå två slags djur och varor, sådana som berörs av nationella införselkrav och sådana som berörs av krav i Europeiska unionens lagstiftning. Av ovannämnda orsaker följer att det är konsekvent att tillämpa kontrollförordningen även på den offentliga kontrollen av nationella införselkrav.

3 §. Definitioner. I lagen om införselkontroll och i de förordningar som utfärdas med stöd av den tillämpas definitionerna i kontrollförordningen (bland annat ”djur”, ”varor”, ”livsmedel”, ”produkter av animaliskt ursprung”, ”aktör”, ”gränskontrollstation”). Dessutom tillämpas definitioner i förordningen om sällskapsdjur (bland annat ”sällskapsdjur”, ”inreseort”). På samma sätt som Europeiska unionens förordningar är också definitionerna i förordningarna direkt tillämpliga i medlemsstaterna som sådana.

I paragrafen definieras sådana termer som används i lagen och som inte är definierade i kontrollförordningen eller i förordningen om sällskapsdjur. Ett undantag utgör gränskontrollstation, som redan definieras i kontrollförordningen. Det är dock motiverat att upprepa förordningens definition av offentlig kontroll i lagen, eftersom ”gränskontrollstation” är ett centralt begrepp i lagen om införselkontroll som det hänvisas till i andra bestämmelser.

I lagen om införselkontroll definieras följande termer:

- 1) Med ”tillsynsmyndighet” avses statliga och kommunala myndigheter som inom tillämpningsområdet för denna lag bär ansvar för ordnandet eller utförandet av offentlig kontroll och andra officiella åtgärder.
- 2) Med ”införselställe” avses en tullanstalt vid ett gränsövergångsställe vid Europeiska unionens yttre gräns, via vilken djur och varor som omfattas av tillämpningsområdet för kontrollförordningen anländer till Europeiska unionens område.
- 3) Med ”gränskontrollstation” avses en kontrollplats som den behöriga myndigheten har utsett för utförande av offentlig kontroll som avses i artikel 47.1 i kontrollförordningen, samt utrymmen och redskap som hör till det.
- 4) Med ”annat kontrollställe” avses ett sådant annat kontrollställe enligt artikel 53.1 a i kontrollförordningen än en gränskontrollstation dit den behöriga myndigheten vid en gränskontrollstation kan tillåta att djur och varor förflyttas för identitetskontroller och fysiska kontroller.
- 5) Med ”slutdestination” avses en slutdestination enligt artikel 51.1 a i kontrollförordningen dit den behöriga myndigheten vid en gränskontrollstation kan tillåta att djur och varor vidaretransporteras i väntan på resultaten av de fysiska kontrollerna, såsom laboratorieundersökningar.
- 6) Med ”livsmedelskontaktmaterial” avses material och förnödenheter som direkt eller indirekt kommer i kontakt med livsmedel eller som är avsedda att eller kan antas komma i kontakt med livsmedel. Definitionen är härledd från tillämpningsområdet enligt artikel 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG.
- 7) Med ”medlemsstat” avses förutom Europeiska unionens medlemsstater en stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om Europeiska unionens inre marknadsfunktion jämföras med en medlemsstat i Europeiska unionen på grund av ett avtal mellan Europeiska unionen och staten i fråga. Europeiska unionens medlemsstaters territorier där kontrollförordningen tillämpas uppräknas i bilaga I till förordningen. Stater som jämföras med medlemsstaterna är bland annat Norge, Andorra, Monaco, Schweiz och delvis Island.

2 kap. Myndigheter och deras uppgifter

4 §. Jord- och skogsbruksministeriet. I paragrafen föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets uppgifter. Enligt 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet inte vara en tillsynsmyndighet, utan dess uppgift ska ha i uppgift att på nuvarande sätt allmänt leda och följa verkställigheten av lagstiftningen.

Dessutom föreslås i 2 mom. att jord- och skogsbruksministeriet ska vara behörig myndighet i fråga om åtgärder som avses i artiklarna 59—63 i kontrollförordningen och som gäller bland annat utseende av gränskontrollstationer och återkallelse eller tillfällig återkallelse av utseendet av gränskontrollstationer. Bestämmelserna i dessa artiklar tillämpas delvis även på andra kontrollställen som avses i artikel 53.1 a i kontrollförordningen. I enlighet med artikel 51.1 a i kontrollförordningen får de behöriga myndigheterna vid en gränskontrollstation tillåta att djur eller varor vidaretransporteras till slutdestinationen i väntan på resultaten av de fysiska kontrollerna. Även dessa slutdestinationer ska utses särskilt enligt en delegerad förordning som antas med stöd av artikel 51.1 a i kontrollförordningen.

I förordningen om sällskapsdjur förutsätts åter att medlemsstaterna utser inreseorter för resande som rör sig tillsammans med sina hundar, katter, illrar och fåglar som är sällskapsdjur för kontroller enligt artikel 34.1 i förordningen av sällskapsdjur som är föremål för förflyttning utan kommersiellt syfte.

Det är ändamålsenligt att alla dessa kontrollplatser utses på ett så enhetligt sätt som möjligt. Jord- och skogsbruksministeriet utser gränskontrollstationer, andra kontrollställen, slutdestinationer och inreseorter för resande samt avbryter eller återkallar utseendet. Livsmedelsverket eller Tullen kunde göra en framställning om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen, slutdestinationer och inreseorter för resande samt om avbrytande eller om återkallande av utseendet. När framställningen görs av Livsmedelsverket och när den görs av Tullen föreskrivs i 5 och 6 § i lagen om införselkontroll. En framställning av Livsmedelsverket eller Tullen binder dock inte jord- och skogsbruksministeriet utan ministeriet kan fatta ett beslut som avviker från framställningen. Jord- och skogsbruksministeriet kan också fatta beslut som gäller utseende utan framställning av Livsmedelsverket eller Tullen. Livsmedelsverket och Tullen agerar på gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer och ansvarar för att kraven i artikel 64 i kontrollförordningen uppfylls. Av denna orsak är det motiverat att någon annan myndighet, i detta fall ministeriet, sköter bedömningen av ändamålsenligheten och de åtgärder som den eventuellt föranleder. Det är naturligtvis inte heller uteslutet att Livsmedelsverket eller Tullen föreslår en sådan åtgärd för ministeriet. Det centrala är att kontrollplatserna och den offentliga kontroll som utförs på dem uppfyller kraven och att man kan ingripa effektivt och genomskådligt i problemsituationer.

5 §. Livsmedelsverket. I paragrafen föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter. Livsmedelsverket ska vara den högsta behöriga myndigheten, som planerar, styr och utvecklar offentlig kontrollen inom tillämpningsområdet för lagen om införselkontroll. Livsmedelsverket utses till den myndighet enligt artikel 4.2 b i kontrollförordningen som inom lagens tillämpningsområde ska ha ansvar för att samordna samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater avseende offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs inom vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen.

Livsmedelsverket ska tillsammans med Tullen vara den behöriga myndighet enligt artikel 4.1 i kontrollförordningen som inom lagens tillämpningsområde ska tilldelas ansvaret för att organisera eller utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen. Uppgiften anvisas här i första hand Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket ska ansvara för den offentliga kontroll enligt artikel 47 i kontrollförordningen som utförs vid en gränskontrollstation av de kategorier av djur och varor enligt artikel 47.1 a och b i kontrollförordningen som är underkastade offentlig kontroll med undantag av de uppgifter som i lagen anvisas Tullen eller andra myndigheter som avses i 7 § i lagen om införselkontroll. Arbetsfördelningen ska vara densamma som i den nuvarande lagen om veterinärgränskontroll. Artikel 47.1 a i kontrollförordningen omfattar alla djur med undantag av sällskapsdjur som är föremål för förflyttning utan kommersiellt syfte och vissa djur som förs in i vetenskapligt syfte. Varor som ska kontrolleras med stöd av artikel 47.1 b i kontrollförordningen är livsmedel av animaliskt ursprung, avelsmaterial, animaliska biprodukter och framställda produkter (inklusive foder av animaliskt ursprung). För den kategori av varor som avses i artikel 47.1 b i kontrollförordningen har vissa sammansatta produkter samt hö och halm tillkommit genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/478 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 vad gäller kategorier av sändningar som ska bli föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer. Med sammansatta produkter avses sådana sammansatta livsmedel som definieras i artikel 2 i kommissionens beslut 2007/275/EG, dvs. livsmedel avsett som människoföda som innehåller både bearbetade produkter av animaliskt ursprung och produkter av vegetabiliskt ursprung. Offentlig kontroll på gränskontrollstationer ska omfatta sådana sammansatta produkter som är förenade med risk för spridning av djursjukdomar, såsom produkter som innehåller till exempel kött.

Enligt 23 § i foderlagen utövar Tullen vid sidan av Livsmedelsverket tillsyn över importen, exporten och transiteringen av annat foder än foder av animaliskt ursprung. Denna uppgifts-

fördelning förblir oförändrad. Livsmedelsverket ska svara för den offentliga kontrollen av annat foder än foder av animaliskt ursprung som förs in i unionen med undantag av de allmänna uppgifter som anvisas Tullen i 6 § 1—3 punkten i lagen om införselkontroll. Livsmedelsverket ska således svara för den offentliga kontrollen enligt artikel 44 i kontrollförordningen i fråga om annat foder än foder av animaliskt ursprung på andra kontrollplatser enligt artikel 44.3 kontrollförordningen än införselställen samt för den offentliga kontrollen enligt artikel 47.1 kontrollförordningen vid gränskontrollstationer. Sådant annat foder än foder av animaliskt ursprung som omfattas av offentlig kontroll enligt artikel 47.1 kontrollförordningen vid en gränskontrollstation är foder som är föremål för effektiviserade införselkontroll enligt artikel 47.1 d, foder som är föremål för nödåtgärder enligt artikel 47.1 e samt foder enligt artikel 47.1 f kontrollförordningen som förutsätts genomgå offentlig kontroll vid införsel till Europeiska unionen i den Europeiska unionens lagstiftning som gäller fodret. Offentlig kontroll enligt artikel 44 kontrollförordningen som utförs någon annanstans än vid en gränskontrollstation riktas mot sådant annat foder än foder av animaliskt ursprung som inte avses i artikel 47.1 d, e eller f i kontrollförordningen.

Enligt 3 mom. gör Livsmedelsverket framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer samt om avbrytande eller om återkallande av utseendet, om uppgiften inte har ålagts Tullen.

6 §. Tullen. I paragrafen föreskrivs om Tullens uppgifter. Utöver vad som föreskrivs om Tullens uppgifter i kontrollförordningen eller någon annanstans i lagen om införselkontroll föreskrivs i paragrafen om andra uppgifter som Tullen ansvarar för och som gäller offentlig kontroll samt organiserande eller utförande av andra offentliga åtgärder inom tillämpningsområde för lagen om införselkontroll.

Paragrafens 1 mom. 1—3 punkten gäller alla djur och varor som hör till lagens tillämpningsområde. Tullen är närvarande vid gränsövergångsställena och övervakar all gods- och persontrafik över Finlands yttre gränser och är således lämplig myndighet att utföra offentlig kontroll av djur och varor som hör till lagens tillämpningsområde på införselställena i enlighet med 1 punkten. När det gäller denna uppgift begränsar sig Tullens befogenheter till offentlig kontroll på gränsövergångsstället. Om det inte föreskrivs särskilt om denna offentliga kontroll i kontrollförordningen, förordningen om sällskapsdjur eller denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, utförs offentlig kontroll riskbaserad i samband med annan tullkontroll. Som ett led i den uppgift som avses i 1 punkten kontrollerar Tullen att djur eller varor som enligt artikel 47.1 i kontrollförordningen är föremål för offentlig kontroll på gränskontrollstationer inte förs in i unionen via något annat införselställe än ett sådant i anslutning till vilket det finns en gränskontrollstation som har utsetts för offentlig kontroll av de aktuella kategorierna av djur eller varor. På motsvarande sätt kontrollerar Tullen att förflyttningar till unionen av hundar, katter, illrar och fåglar som är sällskapsdjur utan kommersiellt syfte inte sker via andra gränsövergångsställen än sådana som utsetts till inreseorter för resande.

Med stöd av 1 mom. 1 punkten är Tullen också behörig myndighet i fråga om offentlig kontroll som riktas mot djur och varor vid införselställena i enlighet med artikel 44 i kontrollförordningen.

I enlighet med 1 mom. 2 punkten ska Tullens kontroll på införselställena omfatta dirigerande av djur och varor enligt artikel 47.1 i kontrollförordningen till kontrollförfarande på en gränskontrollstation i samband med införselstället i enlighet med kontrollförordningen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tullen ska i enlighet med 1 mom. 3 punkten också i enlighet med artikel 65.2 i kontrollförordningen svara för offentlig kontroll av sådana djur och varor för vilka aktören inte har angett om de består av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 i kontrollförordningen

och som ska vara föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer om det finns anledning att tro att sådana kategorier ändå finns i sändningen av djur och varor.

I enlighet med 1 mom. 4 punkten ska Tullen svara för offentlig kontroll på införselställen i fråga om sådana djur och varor som med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen är undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer enligt artikel 47.1 i kontrollförordningen. Undantag från detta utgör de förhandstillstånd som förutsätts för införsel av djur och varor för vetenskapliga ändamål och som beviljas av Livsmedelsverket.

Från detta kontrollförfarande undantas genom en delegerad förordning som kommissionen antar med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen på vissa villkor på följande djur och varor:

- Djur och varor som är avsedda att användas för vetenskapliga ändamål (artikel 48 b),
- Varor ombord på transportmedel i internationell trafik som inte lossas och som är avsedda att konsumeras av besättning och passagerare (artikel 48 c),
- Varor som ingår i passagerares personliga bagage och är avsedda för egen konsumtion eller användning. (artikel 48 d),
- Små sändningar av varor som sänds till fysiska personer och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden (artikel 48 e) och
- Sällskapsdjur enligt definitionen i artikel 4.11 i förordning (EU) 2016/429 (artikel 48 f).

Med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen vore det möjligt att också föreskriva om undantagande av djur och varor enligt leden a, g och h från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer, men tills vidare har kommissionen inte föreslagit någon sådan rättsakt. Artikel 48 a i kontrollförordningen gäller varor som sänds som varuprover eller som visningsobjekt avsedda för utställningar och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden. Artikel 48 g i kontrollförordningen gäller varor som genomgått särskild behandling och som inte överstiger de mängder som ska fastställas i dessa delegerade akter. Artikel 48 h i kontrollförordningen gäller kategorier av djur eller varor som utgör en låg risk eller som inte utgör någon särskild risk och för vilka det därför inte krävs några offentliga kontroller vid gränskontrollstationer.

Genom den delegerade förordning som antas med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen kompletteras kontrollförordningens bestämmelser där det fastställas i vilka fall och på vilka villkor djur och varor som avses i artikel 48 b—f i kontrollförordningen undantas från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer.

Enligt den delegerade förordning som antas med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen är villkoret för införsel av djur och varor för vetenskapliga ändamål att den behöriga myndigheten beviljar förhandstillstånd. Beviljande av förhandstillstånd förutsätter tillräcklig sakkunskap om de risker som införseln av djuren och varorna i fråga medför för djurs och människors hälsa. Av denna orsak åläggs Livsmedelsverket att bevilja förhandstillstånd genom att denna uppgift undantas från Tullens uppgifter enligt 1 mom. 4 punkten.

För kontrollen av varor enligt artikel 48 c i kontrollförordningen ombord på transportmedel i internationell trafik som inte lossas och som är avsedda att konsumeras av besättning och passagerare svarar Livsmedelsverket och Tullen tillsammans.

När det gäller offentlig kontroll av varor som ingår i passagerares personliga bagage och små sändningar av varor som sänds till fysiska personer anvisas uppgifter både medlemsstaternas behöriga myndigheter och tullmyndigheter genom den delegerade förordning som kommissionen antar med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen. Enligt förordningen ska dessa tillsammans med hamn-, flygfälts- och järnvägsoperatörer samt andra operatörer på införselställen ordna effektiv kontroll på införselställen till Europeiska unionen. Myndigheterna ska också identifiera sändningar som strider mot bestämmelserna och se till att de förvaras och

bortskaffas. Genom den delegerade förordning som antas med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen bestäms att den behöriga myndigheten ska se till att de affischer som utgöra bilaga till förordningen sätts upp. Enligt den delegerade förordningen kan den behöriga myndigheten komplettera den information som avses ovan. För att klarlägga myndigheternas arbetsfördelning är det nödvändigt att föreskriva att Tullen är behörig myndighet även i fråga om dessa uppgifter.

I fråga om offentlig kontroll av sällskapsdjur hänvisas det i den delegerade förordning som antas med stöd av artikel 48 b—f i kontrollförordningen till den nuvarande förordningen om sällskapsdjur där kontrollåtgärder och andra uppgifter anvisas både medlemsstaterna och de behöriga myndigheterna. De uppgifter som i förordningen om sällskapsdjur anvisats de behöriga myndigheterna anvisas Tullen i 1 mom. 4 punkten. En del av de uppgifter som anvisats medlemsstaten i förordningen om sällskapsdjur anvisas Tullen antingen ensam eller tillsammans med Livsmedelsverket i 1 mom. 5 punkten.

I enlighet med 1 mom. 4 punkten ska Tullen i egenskap av behörig myndighet enligt förordningen om sällskapsdjur utföra dokument- och identitetskontroller av hundar, katter, illrar och fåglar som är sällskapsdjur och förflyttas utan kommersiellt syfte. Tullen ska vidare svara för de åtgärder som den behöriga myndigheten efter att ha hört en tjänsteveterinär och vid behov ägaren ska vidta när det vid kontrollen framgår att ett sällskapsdjur inte uppfyller införselvillkoren. Tullen är i egenskap av närvarande tillsynsmyndighet vid gränsövergångsställena lämplig myndighet att svara för dessa kontroller som utförs på sällskapsdjur vid införselställena.

I enlighet med 1 mom. 5 punkten svarar Tullen för de uppgifter som anvisats i artikel 5.3 och 5.4 samt artikel 34.4 i förordningen om sällskapsdjur samt tillsammans med Livsmedelsverket för uppgiften enligt artikel 37 i förordningen om sällskapsdjur. Enligt artikel 5.3 i förordningen om sällskapsdjur får medlemsstaterna kontrollera att den information som ägaren eller den auktoriserade personen lämnat i samband med införselkontroll är korrekt när det gäller deltagande i tävlingar, utställningar eller idrottsevenemang eller träning inför sådana evenemang. Om de villkor som ställs i förordningen om sällskapsdjur för deltagande i ovannämnda evenemang inte är uppfyllda, ska medlemsstaterna i enlighet med artikel 5.4 i förordningen om sällskapsdjur dirigera sådana djur till offentlig kontroll som utförs vid gränskontrollstationen. Enligt artikel 34.4 i förordningen om sällskapsdjur ska medlemsstaterna säkerställa att den behöriga myndighet som de har utsett att genomföra dokument- och identitetskontroll av sällskapsdjur på inreseorter för resande har tillräckliga kunskaper för att sköta uppgiften och för register över kontrollerna och vid behov dokumenterar genomförda kontroller i djurets identitetshandlingar. Tullen ska vara ansvarig för att säkerställa att de anställda har tillräckliga kunskaper. I artikel 37 i förordningen om sällskapsdjur föreskrivs om medlemsstaternas skyldighet att tillhandahålla ovannämnd information. För att säkerställa heltäckande information är det nödvändigt att föreskriva att Tullen och Livsmedelsverket tillsammans ansvarar för denna uppgift.

På offentlig kontroll av förflyttningar utan kommersiellt syfte av sällskapsdjur som hör till de arter som uppräknas i del B i bilaga I till förordningen om sällskapsdjur tillämpas med undantag för sällskapsfåglar tills vidare nationella krav i avsaknad av harmoniserade bestämmelser. Det har inte ansetts ändamålsenligt att föreskriva om särskild offentlig kontroll av dessa sällskapsdjur i denna lag. Sålunda får dessa sällskapsdjur förflyttas till Finland från länder utanför Europeiska unionen via vilket införselställe som helst där Tullen utför riskbaserad kontroll av dem i samband med annan tullkontroll.

Förordningen om sällskapsdjur och de föreskrifter som antagits med stöd av den kommer i april 2026 att ersättas med Europaparlamentets och rådets förordning om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") (EU) 2016/429, nedan *djurhälsolagen*, och de nya krav som finns i djurhälsolagen. I artikel 227 i djurhälsolagen föreskrivs om övergångsåtgärder som gäller upphävande av för-

ordningen om sällskapsdjur. Enligt den nämnda artikeln tillämpas förordningen om sällskapsdjur till och med den 21 april 2016 med undantag av förflyttning med kommersiellt syfte.

Tullen anvisas uppgifter av andra livsmedel än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen (produkter av animaliskt ursprung, delvis sammansatta produkter) i fråga om offentlig kontroll i 1 mom. 6 punkten och i fråga om livsmedelskontaktmaterial i 7 punkten. Enligt 34 § i livsmedelslagen kontrollerar Tullen att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som förs in i unionen motsvarar livsmedelsbestämmelserna, att handlingarna rörande icke-animaliska livsmedel som transporteras som transitvaror är korrekta samt vid import och export i enlighet med ATP-avtalet (FördrS 48/1981) internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter. Med undantag för den offentliga kontrollen enligt ATP-avtalet överförs dessa kontrolluppgifter i enlighet med denna lag från livsmedelslagen till den föreslagna lagen som ett led i offentlig kontroll av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen. ATP-avtalet är inte en sådan i artikel 1.2 i kontrollförordningen avsedd bestämmelse som har fastställts på unionsnivå eller av medlemsstaterna för tillämpning av unionslagstiftningen. ATP-avtalet innehåller också många andra krav än sådana som hänför sig till livsmedel, så det är motiverat att den offentliga kontrollen av det fortfarande lyder under livsmedelslagen.

Tullen ska även i fortsättningen svara för de uppgifter som överförs till den föreslagna lagen och som gäller offentlig kontroll av andra livsmedel som förs in i Europeiska unionen än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen. Tullen svarar för både kontroll enligt artikel 44 i kontrollförordningen på de kontrollplatser som avses i artikel 44.3 i kontrollförordningen och offentlig kontroll enligt artikel 47.1 som utförs vid gränskontrollstationer. Andra livsmedel än livsmedel enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen som omfattas av den offentliga kontroll enligt artikel 47.1 som ska utföras vid gränskontrollstationer är livsmedel som är föremål för effektiviserad införselkontroll enligt artikel 47.1 d, livsmedel som är föremål för nödåtgärder enligt artikel 47.1 e samt livsmedel enligt artikel 47.1 f i kontrollförordningen som förutsätts genomgå offentlig kontroll vid införsel till unionen i de Europeiska unionens rättsakter som gäller dem. Offentlig kontroll enligt artikel 44 i kontrollförordningen som ska utföras någon annanstans än vid en gränskontrollstation riktas mot sådana livsmedel som inte hör till de livsmedel som avses i artikel 44 d, e eller f i kontrollförordningen. Sammansatta produkter, som inte ingår i de produkter som ska kontrolleras i enlighet med artikel 47.1 b i kontrollförordningen, kontrolleras med stöd av artikel 44 i kontrollförordningen, om de inte hör till de livsmedel som avses i artikel 47.1 d, e eller f i kontrollförordningen.

Enligt 1 mom. 8 punkten ska Tullen svara för offentlig kontroll av varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen (produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial, animaliska biprodukter, sammansatta produkter, hö och halm) som härrör från ett land utanför Europeiska unionen och som förflyttas genom transitering via unionen till ett territorium utanför Europeiska unionen vid den gränskontrollstation via vilken varor förs ut ur unionen. Bestämmelser om denna kontroll ingår i en delegerad förordning som kommissionen antar med stöd av artikel 77.2 i kontrollförordningen. I enlighet med den artikeln genomgår varorna en identifieringskontroll när de lämnar unionen och uppgifterna om att varorna lämnar Europeiska unionen dokumenteras i det informationshanteringssystem, det s.k. IMSOC (The Information Management System for Official Controls), som avses i artikel 131 i kontrollförordningen.

Enligt 2 mom. ska Tullen göra framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer när den offentliga kontrollen gäller andra livsmedel som förs in i unionen än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen, samt om avbrytande och om återkallelse av utseendet. Tullen ska också göra framställning om utseende av inreseorter för resande som ska godkännas som införselställen för sällskapsdjur som förflyttas utan kommersiellt syfte samt om avbrytande och om återkallelse av utseendet.

7 §. Övriga myndigheter. I paragrafen föreskrivs om behöriga tillsynsmyndigheter i vissa specialsituationer. Bestämmelser om offentlig kontroll som utförs i samband med landning av fångster från fiskefartyg som för tredjelands flagg finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) (2019/627) om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, och om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 2074/2005 vad gäller offentlig kontroll. Denna kontroll utförs på de platser för landning som bestäms utifrån lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), som tillämpas på genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning om tillsynen över iakttagandet av den gemensamma fiskeripolitiken och om gärningar som strider mot den gemensamma fiskeripolitiken. Enligt 3 § i statsrådets förordning om vissa tillåtna hamnar för landning av fiskfångster (719/2019), som utfärdats med stöd av 68 a § i den nämnda lagen, får fiskefartyg som för sådana länders flagg som inte hör till Europeiska unionen landa sina fångster endast i Helsingfors hamn. Enligt 7 § 1 mom. i lagen om införselkontroll ska den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten vara behörig tillsynsmyndighet som utför offentlig kontroll på de platser för landning av fångsten som avses i den nämnda lagen i samband med landningen. Den kommunala livsmedelstillsynsmyndighet är lämplig myndighet att utföra denna offentliga kontroll, eftersom den också är behörig myndighet enligt livsmedelslagen också när det gäller fångst som landas från fiskefartyg som för Europeiska unionens medlemsstaters flagg. De krav och kontrollåtgärder i anslutning till livsmedelssäkerheten som riktas mot fiskeriprodukter är desamma oberoende av fiskefartygets flaggstat.

Med stöd av artikel 77.1 b i kontrollförordningen kan kommissionen anta delegerade förordningar i syfte att komplettera kontrollförordningen med avseende på bestämmelser för utförande av särskild offentlig kontroll och om åtgärder vid bristande efterlevnad vad gäller icke avhudat frilevande vilt med päls. Det är omöjligt att slutföra den fysiska kontrollen av icke avhudat frilevande vilt med päls innan kropparna avhudats. Avhudningen kan inte utföras på gränskontrollstationen utan icke avhudat frilevande vilt måste transporteras vidare till ett slakteri eller någon annan anläggning där avhudningen kan utföras. Då ska den myndighet som enligt livsmedelslagen övervakar destinationsanläggningen slutföra kontrollen. Tills vidare har kommissionen inte använt denna befogenhet att anta en förordning men det är skäl att förbereda sig på det.

Genom delegerade förordningar som kommissionen kan anta med stöd av artikel 77.2 i kontrollförordningen bestäms om villkoren för övervakning av transport och ankomst av vissa djur och varor, från gränskontrollstationen för ankomst till anläggningen på destinationsorten i Europeiska unionen. Sådana djur och varor omfattar bl.a. biprodukter och framställda produkter, som i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om biprodukter och framställda produkter (den s.k. biproduktförordningen 1069/2009 och genomförandeförordningen till biproduktförordningen 142/2011) ska transporteras från gränskontrollstationen för ankomst till en godkänd destinationsanläggning under övervakning. Även vid import av vissa djur till Europeiska unionen kan det förutsättas att djuren transporteras till den godkända enskilda karantänen eller karantänstationen under övervakning. Vid en övervakad transport underrättar den behöriga myndigheten på gränskontrollstationen den behöriga myndigheten på destinationsanläggningen om sändningen via IMSOC-systemet. Den behöriga myndigheten på destinationsanläggningen bekräftar likaså att sändningen anlänt till anläggningen via IMSOC-systemet. I 2 mom. ingår en bestämmelse om den särskilda kontroll som beskrivs ovan.

8 §. Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter. Enligt paragrafen får närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Kontrollförordningen innehåller ställvis synnerligen teknisk och detaljerad reglering, som i vissa fall också lämnar stort rum för tolkning. Dessutom får regleringen i kontrollförordningen kompletteras och preciseras genom delegerade förordningar och genomförandeförordningar. Bemyndigandet att utfärda förordning behövs för att säkerställa att tillsynsmyndig-

heternas uppgifter i eventuella kommande problemsituationer kan kompletteras för att klargöra myndigheternas befogenheter.

3 kap. Offentlig kontroll

9 §. Kontrollplan. Enligt paragrafen svarar Livsmedelsverket för samordningen av en riksomfattande kontrollplan som görs upp för att styra och samordna införselkontrollen. Kontrollplanen är en del av den fleråriga nationella kontrollplan som förutsätts i kontrollförordningen. Livsmedelsverket och Tullen svarar för utarbetandet av kontrollplaner i fråga om de uppgifter som anvisats dem i lagen.

Strävan med i kontrollförordningen avsedd kontrollplanen är att främja en planmässig offentlig kontroll samt öppenhet gentemot bland annat aktörerna. Enligt artikel 109 i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna utföra offentlig kontroll utifrån en flerårig nationell kontrollplan. Utarbetandet och genomförandet av kontrollplanen ska samordnas. Bestämmelser om kontrollplanens innehåll finns i artikel 110 i kontrollförordningen. Enligt den ska kontrollplanen utarbetas för att säkerställa att offentlig kontroll planeras inom alla de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen och i enlighet med bland annat de allmänna bestämmelser om offentlig kontroll som avses i artikel 9 i kontrollförordningen. Enligt den sistnämnda artikeln ska offentlig kontroll utföras till exempel riskbaserad, regelbundet och med lämplig frekvens. Kontrollplanen ska innehålla allmän information om hur medlemsstatens system för offentlig kontroll är uppbyggt och organiserat. Dessutom ska kontrollplanen innehålla den detaljerade information om innehållet som uppräknas närmare i artikel 110 i kontrollförordningen.

10 §. Rätt att utföra inspektion och att få uppgifter. Till 1 mom. intas i fråga om inspektion och provtagning en hänvisning till artiklarna 9—15 i kontrollförordningen och artikel 34 i förordningen om sällskapsdjur. De nämnda förordningarna är direkt tillämplig Europeiska unionens lagstiftning i medlemsstater.

Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten säkerställas tillträde till aktörernas lokaler och tillgång till deras dokumentation. Allmänna krav på offentlig kontroll ingår i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen. Med avvikelse från 39 § i förvaltningslagen ska offentlig kontroll enligt artikel 9.4 i förordningen utföras utan föranmälan, utom då en föranmälan är nödvändig och vederbörligen motiverad för att offentlig kontroll ska kunna utföras. Enligt artikel 15 i kontrollförordningen ska aktörerna på begäran ge den behöriga myndigheten tillgång till bland annat transportmedel, sina datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information. I artikel 34 i förordningen om sällskapsdjur finns bestämmelser om de dokument- och identitetskontroller som ska utföras vid förflyttningar av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte.

I 2 mom. föreskrivs om inspektioner i utrymmen som omfattas av hemfriden i enlighet med grundlagsutskottets etablerade praxis. Inspektioner och provning i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras för sådan offentlig kontroll som avses i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen, om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Inspektioner får utföras endast av en myndighet. I praktiken behöver man vid offentlig kontroll av införsel i allmänhet inte vidta kontrollåtgärder i utrymmen som används för boende av permanent natur. En sådan situation kan dock uppstå till exempel när ett sällskapsdjur har förts in i strid med bestämmelserna och det är nödvändigt att rikta kontrollen mot någons bostad för att kontrollera sällskapsdjuren som redan kommit in i landet. Då uppfylls i regel också rekvisitet för smugglingsbrott. Också i ett fordon kan det finnas utrymmen som används för boende, och som kan beröras av begränsningarna på området för införselstället.

I 3 mom. föreskrivs om den behöriga tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter. En ändamålsenlig och effektiv offentlig kontroll enligt Europeiska unionens lagstiftning förutsätter att

myndigheten har rätt att få de uppgifter som är nödvändiga för att sköta dess lagstadgade uppgift. Rätten gäller uppgifter som finns om saken hos andra myndigheter, aktörerna eller andra instanser som omfattas av skyldigheterna enligt den föreslagna lagen eller Europeiska unionens lagstiftning. Med aktör avses enligt artikel 3.29 i kontrollförordningen varje fysisk eller juridisk person som har en eller flera av de skyldigheter som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen.

I bestämmelserna om behandling av personuppgifter beaktas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, nedan *dataskyddsförordningen*. Förordningen har börjat tillämpas den 25 maj 2018. Riksdagen har också antagit dataskyddslagen (1050/2018), som tillämpas parallellt med dataskyddsförordningen.

I artikel 5 i dataskyddsförordningen bestäms om principer för behandling av personuppgifter. De är krav på laglighet, korrekthet och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, korrekthet och lagringsminimering vid behandlingen av personuppgifter.

I artikel 6 i dataskyddsförordningen bestäms om laglig behandling av personuppgifter. I punkt 1 bestäms om de grunder som behandlingen av personuppgifter kan baseras på. För myndigheter och organisationer som sköter en offentlig förvaltningsuppgift är de viktigaste grunderna för behandling av personuppgifter fullgörande av en rättslig förpliktelse (led c), utförande av en uppgift av allmänt intresse (led e) och den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (led e). Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen kan det bestämmas närmare i Europeiska unionens eller medlemsstaternas nationella rätt endast om omständigheter som hänför sig till dessa grunder för behandlingen av personuppgifter. I detta avseende kan den nationella rätten gälla 1) de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, 2) vilka registrerade som berörs, 3) de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, 4) ändamålsbegränsningar, 5) lagringstid, samt 6) typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen ska medlemsstaternas nationella rätt uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

I de föreslagna bestämmelserna om behandling av personuppgifter är det fråga om behandling av personuppgifter som hänför sig till tillsynsmyndighetens fullgörande av en rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen och utförande av en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning enligt artikel 6.1 e). Det är möjligt att bestämma närmare om nämnda grunder för behandlingen av personuppgifter i den nationella rätten. I 10 § 3 och 4 mom. i lagen om införselkontroll föreskrivs om rätt för tillsynsmyndigheten att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter som är nödvändig för kontrollen. De bestämmelser om behandlingen av personuppgifter som föreslås i propositionen är sådana behandlingsåtgärder som avses i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen och genom vilka det säkerställs att behandlingen av personuppgifter är laglig och korrekt. Den föreslagna regleringen överensstämmer sålunda också med det spelrum som dataskyddsförordningen tillåter.

I 4 mom. föreskrivs om rätt för Livsmedelsverket och Tullen att trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter ur bötesregistret för påförande av påföljdsavgift inom införselkontrollen. Bestämmelser om bötesregistret finns i 5 kap. i lagen om verkställighet av böter (672/2002). Bötesregistret förs och används för verkställighet av ärenden som ska verkställas på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter. Rättsregistercentralen är personuppgiftsansvarig för bötesregistret. Uppgifterna i bötesregistret om brott och straffrättsliga påföljder ska hållas hemliga. Rättsregistercentralen får trots sekretessen på begäran lämna ut uppgifter till dem vilkas rätt att få nämnda uppgifter regleras särskilt genom lag.

I 15 § i lagen om införselkontroll föreskrivs om påförande av påföljdsavgift inom införselkontrollen i sådana situationer av bristande efterlevnad som avses i paragrafen. Till de allmänna principerna för påförande av påföljdsavgift hör bland annat förbud mot dubbel straffbarhet (ne bis in idem -regeln) och att upprepade gärningar beaktas när storleken på den administrativa sanktionen bedöms och den administrativa sanktionen påförs. Förbudet mot dubbel straffbarhet betyder att det i lagstiftningen om administrativa sanktioner ska ses till att flera påföljder av straffkaraktär inte kan påföras för samma gärning. Påföljdsavgift kan således inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. I 4 mom. föreskrivs också om rätt till information ur bötesregistret för att säkerställa att en domstol inte redan har dömt personen till bötesstraff för samma gärning. Rätten till information behövs för att säkerställa att förbudet mot dubbel straffbarhet iakttas innan administrativa böter påförs. Rätten till information behövs i synnerhet för att två olika myndigheter, Tullen och Livsmedelsverket, påför den påföljdsavgift inom införselkontrollen som avses i 15 § i lagen om införselkontroll. Även den som får en påföljdsavgift inom införselkontrollen har ett intresse av att uppgifterna i bötesregistret kontrolleras innan böterna påförs. De uppgifter som utlämnas till tillsynsmyndigheterna gäller endast sådana uppgifter som behövs för att påföra de administrativa avgifter som avses i 15 § i lagen om införselkontroll. Utlämnandet av uppgifter är således begränsat till att gälla endast sådana uppgifter som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheterna Tullen och Livsmedelsverket ska kunna påföra och behandla påföljdsavgiften. Tillsynsmyndigheterna utövar offentlig makt i sin uppgift. De bestämmelser som föreslås om personuppgifter är exakta och noggrant avgränsade och det föreligger en rättslig grund enligt allmänna dataskyddsförordningen för behandlingen av personuppgifter.

11 §. Undersökning av myndighetsprov. I artikel 64 i kontrollförordningen föreskrivs om minimikrav på gränskontrollstationer. Enligt artikel 64.3 g i kontrollförordningen ska gränskontrollstationerna ha tillgång till officiella laboratorier som inom lämpliga tidsfrister kan tillhandahålla analys-, testnings- och diagnostikresultat och som är utrustade med de IT-verktyg som krävs för att säkerställa att resultaten av analyser, tester eller diagnostik förs in på lämpligt sätt i det informationshanteringssystem för offentlig kontroll, det s.k. IMSOC, som avses i artikel 131 i kontrollförordningen. Enligt den föreslagna paragrafen ska behandling av myndighetsprov och undersökningar utföras vid Livsmedelsverket, Tulllaboratoriet eller Livsmedelsverket eller ett av Livsmedelsverket utsett officiellt laboratorium. Ett officiellt laboratorium som utsetts av Livsmedelsverket eller Tullen kan finnas i Finland, i en annan Europeiska unionens medlemsstat eller i ett land som jämföras med Europeiska unionens medlemsstater. Den föreslagna regleringen kompletterar kraven på laboratorier vid offentlig kontroll av införsel i kontrollförordningen. Det laboratorium där ett prov undersöks bestäms i enlighet med den aktuella kategorin av djur eller varor utifrån den materiella lagstiftningen om den.

12 §. Handräckning. I paragrafen föreskrivs om handräckning. I 1 mom. intas en informativ hänvisning till bestämmelserna om Polisens, Tullens, Gränsbevakningsväsendets och räddningsmyndigheternas handräckning. En förutsättning för handräckning är enligt polislagen att myndigheten hindras i sin tjänsteutövning. Enligt motiveringen till den nämnda bestämmelsen är det också fråga om hindrande i de fall där hindrandet ännu inte har ägt rum men det finns grundad anledning att misstänka att det kommer att ske. Enligt Tullagen kan Tullen på motsvarande sätt inom ramen för sina befogenheter på begäran ge andra myndigheter handräckning för fullgörande av dessa myndigheters lagstadgade tillsynsskyldighet. Enligt gränsbevakningslagen kan gränsbevakningsväsendet på begäran lämna statliga myndigheter handräckning för fullgörande av en lagstadgad tillsynsskyldighet. För tydlighetens skull föreslås en hänvisning även till räddningslagen om handräckning som räddningsmyndigheten ger. Enligt räddningslagen kan räddningsmyndigheten ge handräckning som är förenlig med dess ansvarsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en myndighet och inrättning. Räddningsmyndighetens handräckning kan behövas till exempel i en situation där man vid offentlig kontroll behöver sådan specialutrustning eller särskilda kompetens som finns hos

räddningsmyndigheten. Olika myndigheter bedriver resultatrikt samarbete redan nu. Den handräckning som baserar sig på de nämnda bestämmelserna kan anses vara tillräcklig för att trygga en ändamålsenlig offentlig kontroll av införsel i samtliga situationer.

I lagen om Livsmedelsverket (371/2018) finns inga bestämmelser om skyldighet för verket att ge andra myndigheter handräckning. Livsmedelsverket ger Tullen råd och handledning vid skötseln av de uppgifter som anvisas Tullen i den föreslagna lagen, men det kan ändå inte betraktas som sådan handräckning som avses i lagen. Utan någon särskild handräckningsbestämmelse sköts också en situation som avses i artikel 35.1 i förordningen om sällskapsdjur, där Tullen i egenskap av behörig myndighet hör Livsmedelsverkets tjänsteveterinär till exempel per telefon innan beslut fattas om återsändande, isolering eller avlivning av ett sällskapsdjur. I 2 mom. föreslås dock möjlighet för Livsmedelsverket att ge Tullen handräckning i särskilda uppgifter som hänför sig till offentlig kontroll. En sådan särskild uppgift som hänför sig till offentlig kontroll kunde bland annat vara ett så kallat kontrolltillslag som Tullen riktar mot införsel av sällskapsdjur eller varor som passagerare har med sig i sitt bagage, och i samband med vilket Livsmedelsverket bistår Tullen genom att granska dokument, utföra kliniska kontroller av djur och ta blodprov. Tullen och Livsmedelsverket ska dock komma överens om sådan handräckning på förhand.

I vissa kontrolluppgifter som Tullen utför kan man dock trängande behöva hjälp av en tjänsteveterinär. Livsmedelsverket har inte möjlighet att ge handräckning som kräver fysisk närvaro på inreseorter vid Finlands yttre gränser. Av denna orsak föreslås i 3 mom. en bestämmelse om att kommunalveterinären ska ge Tullen handräckning i uppgifter som anknyter till offentlig kontroll av sällskapsdjur. Kommunalveterinären kunde t.ex. ge vid behov handräckning genom att bistå vid utförandet av kontroll, till exempel genom att bedöma om ett skadat eller sjukt djur är i transportskick. Som handräckning kan kommunalveterinären också utföra uppgifter i anslutning till verkställigheten av åtgärder som riktar sig mot djur eller varor, såsom ombesörja avlivandet av ett djur som tvångsmedel. I praktiken har sådan handräckning behövts endast sällan, så det kommer inte att medföra mycket tilläggsarbete för kommunalveterinärerna. Tullen kunde också höra den jourhavande kommunalveterinären utanför Livsmedelsverket tjänstetid före ett beslut om återsändande, isolering eller avlivning av ett sällskapsdjur. Ett beslut om dessa åtgärder mot ett sällskapsdjur kan verkställas utan dröjsmål. Att Tullen får tillräckligt stöd vid offentlig kontroll av sällskapsdjur är en förutsättning för att lagstiftningen ska kunna genomföras effektivt och djurs välbefinnande därigenom tryggas och djurägarnas och djurinnehavarnas rättsskydd säkerställas.

Trots offentlig kontroll vid Europeiska unionens yttre gräns kan det ibland gå så att i kontrollförordningen avsett djur eller varor av någon orsak lyckas passera kontrollen vid Finlands eller en annan medlemsstats yttre gräns. Det kan vara fråga om djur eller varor som berörs av offentlig kontroll vid gränskontrollstationen och vilkas införsel upptäckts först senare när djuren eller varorna redan befinner sig inom Europeiska unionen. Beroende på kategorin av djur och varor vilar ansvaret för offentlig kontroll av dessa djur eller varor på antingen Livsmedelsverket eller Tullen, och då är i synnerhet Livsmedelsverkets möjligheter att göra kontrollbesök inne i landet begränsade på grund av knappa resurser. Det kan också vara fråga om sällskapsdjur samt varor som ingår i passagerares bagage och som med stöd av 6 § 4 och 5 punkten i lagen om införselkontroll berörs av offentlig kontroll som utförs av Tullen, men som inte har visats upp för kontroll eller som inte har upptäckts på införselstället. Vid dessa uppgifter som gäller djur och varor som med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen är undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationen är Tullens befogenhet begränsad till området för gränsövergångsstället, så ansvaret för fall som gäller djur och varor som nått Europeiska unionens område ankommer på Livsmedelsverket. Eftersom djur eller varor i sådana fall redan finns inom Finlands yttre gränser, är det ändamålsenligt att den kontroll som behövs utförs av en lokal myndighet. Av ovannämnda orsaker bör i 4 mom. intas en bestämmelse om kommunalveterinärens handräckning till Livsmedelsverket och Tullen när kraven på införseln inte har efterlevts. Som handräckning kan kommunalveterinären utföra kontroll av

djuren eller varorna, bistå vid kontrollen eller utföra uppgifter i anslutning till verkställigheten av åtgärder som riktas mot djuren eller varorna.

Det kan också gå så att det senare framkommer ny information om djur eller varor som förts in från ett land utanför Europeiska unionen och som nått unionens område, till exempel att den är farlig för människors eller djurs hälsa eller har andra brister. Om sådana djur eller varor har förts in i Europeiska unionen i enlighet med bestämmelserna i kontrollförordningen, tillämpas på den i stället för denna lag bland annat lagen om djursjukdomar, livsmedelslagen eller foderlagen. Om djur eller varor däremot har förts in i Europeiska unionen i strid med bestämmelserna i kontrollförordningen, ska den föreslagna lagen tillämpas när fallet utreds. Ett sådant fall kan vara till exempel en hundvalp som vid Europeiska unionens yttre gräns har visats upp för Tullen för kontroll som sällskapsdjur, men som det senare framkommer att förts in för att säljas eller annars överlåtas vidare och således inte uppfyllt definitionen av sällskapsdjur enligt förordningen om sällskapsdjur. Lagen om införselkontroll ska tillämpas också när det inte råder säkerhet om djur eller varor har varit föremål för offentlig kontroll i samband med införseln till Europeiska unionen på det sätt som kontrollförordningen förutsätter. En sådan situation kan uppstå till exempel när det under ett veterinärbesök konstateras att vaccinationsintyget för en hund som förts in från ett land utanför Europeiska unionen är bristfälligt och man inte kan försäkra sig om att djuret visats upp för Tullen för kontroll på en inreseort för resande. Det görs inga anteckningar om Tullens kontroll i de handlingar som åtföljer sällskapsdjuret utom när sällskapsdjuret är avsett att transporteras vidare till en annan Europeiska unionens medlemsstat.

13 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. I paragrafen föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Enligt förslaget till 11 § 3 mom. ska tillsynsmyndigheterna trots sekretessbestämmelserna få den information som är nödvändig för att utföra offentlig kontroll av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning. De tillsynsmyndigheter som avses i lagen är Livsmedelsverket och Tullen samt de myndigheter som avses i 7 § i lagen om införselkontroll. Dessas rätt till information baserar sig direkt på 10 § 3 mom. i lagen om införselkontroll. Dessutom behövs det särskilda bestämmelser om utlämnande av nödvändiga uppgifter till vissa andra myndigheter trots sekretessbestämmelserna. Uppgifter ska kunna lämnas ut till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott. Dessutom ska uppgifter kunna utlämnas till regionförvaltningsverket, Gränsbevakningsväsendet, kommunalveterinären, den kommunala livsmedelstillsynsmyndighet samt Skatteförvaltningen för skötsel av deras lagstadgade uppgifter. Regionförvaltningsverket är en regional myndighet som bland annat har till uppgift att övervaka att lagarna inom veterinärområde efterlevs inom dess område. Kommunalveterinären åter är en lokal myndighet som förutom att ge handräckning enligt 12 § i lagen om införselkontroll övervakar att bland annat lagarna inom veterinärområde efterlevs inom kommunens område. På Gränsbevakningsväsendet ankommer uppgifter som hänför sig till gränsövervakningen och som kan förutsätta att uppgifter utlämnas. Även skatteförvaltningen kan behöva rätt att lämna ut uppgifter bland annat för att bekämpa grå ekonomi. Uppgifter ska kunna utlämnas till exempel om man misstänker att djur införs som sällskapsdjur som åtföljer sin ägare, trots att det kan vara fråga om kommersiell införsel i anslutning till valpfabriker. Finlands medlemskap i Europeiska unionen, förpliktelser i Europeiska unionens lagstiftning eller andra internationella förpliktelser som är bindande för Finland kan förutsätta att uppgifter utlämnas till utländska organ eller inspektörer. I bestämmelsen föreslås också ett omnämnande av att uppgifterna ska vara nödvändiga för skötsel av mottagarens uppgifter. Den rätt att lämna ut uppgifter som avses i paragrafen betyder i enlighet med paragrafens ordalydelse också utlämnade på eget initiativ utan uttrycklig begäran från den mottagande myndigheten. Rättskyddet för den som är part eller annars kund hos förvaltningen måste också alltid ombesörjas.

4 kap. Tvångsmedel och påföljder

14 §. *Förelägganden, förbud och andra administrativa åtgärder.* Enligt 1 mom. ska den behöriga tillsynsmyndigheten vidta behövliga åtgärder om djur eller varor eller införseln av dessa inte uppfyller eller misstänks inte uppfylla kraven på införsel. I kontrollförfordningen, i förordningen om sällskapsdjur och i lagen om införselkontroll föreskrivs om de åtgärder som ska vidtas.

Kontrollförfordningen och förordningen om sällskapsdjur är direkt tillämplig lagstiftning i medlemsstaterna. I artiklarna 65—72 i kontrollförfordningen föreskrivs om åtgärder vid misstanke om bristande efterlevnad och vid bristande efterlevnad avseende djur och varor som förs in i Europeiska unionen. De bestämmelser som ska efterlevas gäller både införselförfarandena och införselkraven på djur och varor. De administrativa tvångsmedlen vid offentlig kontroll av införsel baserar sig i huvudsak på ovannämnda artiklar, eftersom de utgör specialbestämmelser som gäller kontrollen av införsel. Dessutom innehåller artikel 138 i kontrollförfordningen en utförlig förteckning över tillsynsmyndigheternas åtgärder när bristande efterlevnad har upptäckts i verksamheten. I artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur föreskrivs om myndighetens åtgärder när bristande överensstämmelse framkommer vid kontroller av förflyttningar av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte. Tillsynsmyndighetens val av åtgärder påverkas naturligtvis av bland annat vilken slags bristande efterlevnad där är fråga om i varje enskilt fall.

Den behöriga myndigheten ska kunna påvisa att de valda åtgärderna är ändamålsenliga och proportionella. I förvaltningslagen föreskrivs om de allmänna kraven på god förvaltning, som är bland annat proportionalitetsprincipen och ändamålsbundenhetsprincipen. Dessa principer ska också iaktas vid tillämpning av unionens förordningar, om det inte bestäms direkt i förordningen att något visst förfarande ska tillämpas som myndigheten är skyldig att iaktta som sådant i det fallet.

I 2 mom. tas in en hänvisning till det att bestämmelser om isolering och karantän för djur och varor finns i artiklarna 65—67 i kontrollförfordningen och artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur. Med avses isolering som avses i artiklarna 65—67 i kontrollförfordningen och i artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur, där den behöriga myndigheten isolerar ett sällskapsdjur under officiell kontroll tills djuret uppfyller villkoren i kapitel III i förordningen om sällskapsdjur eller innan det slutliga beslutet fattas. Med karantän avses karantän som avses i artiklarna 65—67 i kontrollförfordningen och som används parallellt med isolering tills ett eventuellt senare beslut om en sändning som strider mot bestämmelserna eller som medför risk fattas eller sändningen efter specialbehandling uppfyller införselkraven. Karantän enligt kontrollförfordningen är ett tvångsmedel och skiljer sig således från sådan karantän efter införseln som ingår i införselkraven för vissa djur. I förordningen om sällskapsdjur används inte termen karantän utan enligt artikel 35 ”isoleras sällskapsdjuret under officiell kontroll”.

Vidare enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om de krav som ställs på isolering och karantän av djur utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt artikel 66.2 i kontrollförfordningen ska kommissionen genom genomförandeförordningar fastställa närmare bestämmelser om de praktiska arrangemangen för isolering och karantän. Kommissionen har dock inte tills vidare fastställt några sådana bestämmelser och därför får det föreskrivas nationellt om kraven på isolering och karantän. Det finns ett behov av närmare bestämmelser som utfärdas med stöd av lagen särskilt i fråga om isolering och karantän av djur för att trygga deras välbefinnande samt förhindra spridningen av djursjukdomar. De närmare bestämmelserna kan gälla både förfarandena för hållande i isolering eller karantän och kraven på de utrymmen som är avsedda för isolering och karantän.

15 §. *Påföljdsavgift inom införselkontrollen.* Enligt artikel 139 i kontrollförfordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förord-

ningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt artikel 139.2 i kontrollförordningen ska medlemsstaterna säkerställa att ekonomiska sanktioner för överträdelser av förordningen och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i kontrollförordningen, om de begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande, i enlighet med nationell rätt återspeglar åtminstone aningen aktörens ekonomiska fördel eller, beroende på vad som är lämpligt, en procentandel av aktörens omsättning.

I 1 mom. specificeras de skyldigheter vilkas överträdelse kan leda till att påföljdsavgift inom införselkontrollen påförs. Tillämpningen av den föreslagna avgiften ska omfatta försummelser som är enkla att bevisa och inte kräver undersökningsåtgärder. Påföljdsavgiften föreslås vara minst 300 och högst 5 000 euro. Med stöd av 1 mom. ska det vara möjligt att påföra påföljdsavgift inom införselkontrollen bland annat om djuren eller varorna inte visas upp för offentlig kontroll, djuren eller varorna visas upp för offentlig kontroll på felaktiga grunder eller djuren eller varorna visas upp för offentlig kontroll utan att införselkraven är uppfyllda.

Det anses föreligga ett särskilt behov av en påföljdsavgift inom införselkontrollen i fråga om sällskapsdjur för att man effektivare än nu ska kunna ingripa i brister som konstaterats vid förflyttningar och införsel av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte. Förflyttningarna och införseln av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte har ökat avsevärt de senaste åren. Under de senaste åren har Tullen årligen kontrollerat cirka 16 000—18 000 sällskapsdjur som åtföljt sin ägare eller en auktoriserad person till Finland, och i cirka 400—450 fall har Tullen vidtagit åtgärder enligt artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur. Den vanligaste åtgärden är att sällskapsdjuret återsänds till utreselandet. Den som äger eller för in djuret drabbas vanligtvis inte av några andra påföljder, vilket ökar risken för nya försök.

Vid veterinär gränskontroll kontrolleras årligen cirka 1 800—2 400 sändningar av djur och produkter av animaliskt ursprung, och där har i synnerhet antalet sällskapsdjur som förs in för att säljas eller annars överlåtas vidare ökat varje år. Exempelvis 2014 fördes 225 sällskapsdjur in till Finland via veterinär gränskontroll, då antalet 2017 var 975 och 2018 676. Utöver brister som upptäckts vid den veterinära gränskontrollen sysselsätts Livsmedelsverket av djur som visats upp Tullens kontroll som sällskapsdjur som förflyttas utan kommersiellt syfte, men som i själva verket förs in i Finland för försäljning. Misstanke om sådan införsel liksom om smuggling som helt och hållet undgått Tullens kontroll väcks ofta först när sällskapsdjuren redan är inne i landet. År 2018 fattade Livsmedelsverket sammanlagt 55 förvaltningsbeslut enligt förordningen om sällskapsdjur om sällskapsdjur som förts in kommersiellt i strid med bestämmelserna. Antalet har nästan trefaldigats från 2013, då Livsmedelsverket fattade sammanlagt tio förvaltningsbeslut i motsvarande fall.

I samband med förflyttningar och införsel av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte uppvisas allt oftare bristfälliga eller rentav förfälskade införseldokument. Enligt paragrafen ska en påföljdsavgift inom införselkontrollen kunna påföras i de fall där sällskapsdjur som är föremål för förflyttning eller kommersiell införsel visas upp för offentlig kontroll utan att införselkraven är uppfyllda. Påföljdsavgift inom införselkontrollen ska kunna användas bland annat i sådana vanliga situationer där någon för in ett djur som åtföljs av införseldokument som inte på något sätt kan kopplas till det djur som visats upp i samband med den offentliga kontrollen. Det är också vanligt att sällskapsdjurets identitetsmärkning och övriga identitetsuppgifter som antecknats i införseldokumentet samt djurets faktiska identitetsmärkning (chipp) inte motsvarar varandra och införseldokumentet gäller således ett annat djur än det som förs till veterinär gränskontroll eller vars handlingar visas upp för Tullen.

Påföljdsavgiften inom införselkontrollen ska gälla inte bara sällskapsdjur utan också andra djur och varor som hör till lagens tillämpningsområde. Genom påföljdsavgifter kan man ingripa de vanligaste och allvarligaste bristerna eller förfarandena som har upptäckts vid införselkontrollen. Påföljdsavgift ska dock inte påföras i fråga om alla brister, utan användningen

av sanktionen ska i praktiken vara beroende av hur allvarligt, uppsåtligt och återkommande förfarandet är. Det ska inte heller vara nödvändigt att påföra påföljdsavgift i fall där det bestäms att djur eller varor ska förstöras, något som medför en betydande ekonomisk förlust för den som fört in den. Påföljdsavgift ska påföras till exempel i fall där det är fråga om försummelse av de grundläggande förutsättningarna för införselförfarandena eller införselkraven. Dessutom ska påföljdsavgift kunna påföras i synnerhet i de situationer där helt och hållet förfälskade intyg visas upp i samband med den offentliga kontrollen eller när man försöker dölja det faktiska syftet med införseln, såsom kommersiell förflyttning av ett sällskapsdjur. Påföljdsavgift ska kunna påföras till exempel när den som för in djur eller varor har försummat att utreda införselkraven innan djur eller varor förs in eller när det finns allvarliga brister i efterlevnaden av införselkraven.

När det gäller påföljdsavgifternas storlek förutsätts i kontrollförfordningen åtminstone att aktörens ekonomiska fördel går förlorad. Exempelvis en införare eller aktör som visar upp ett sällskapsdjur som förs in för försäljning för Tullens kontroll som ett sällskapsdjur som förflyttas utan kommersiellt syfte sparar avgiften för veterinär gränskontroll. Om en hund inte åtföljs av ett intyg över bestämning av antikroppar mot rabies, har den som för in hunden också sparat veterinär- och laboratoriekostnaderna för tagande och undersökning av blodprov för bestämning av antikroppar. Vid kommersiell införsel av sällskapsdjur består den ekonomiska fördelen i synnerhet av sällskapsdjurets försäljningspris utöver de sparade kostnaderna. Försäljningspriserna för sällskapsdjur varierar stort, men de sällskapsdjur som vanligtvis förs in i strid med bestämmelserna säljs till något lägre pris. Försäljningspriserna för sällskapsdjur som förts in i strid med bestämmelserna varierar i genomsnitt mellan 300 och 800 euro. Den behöriga myndigheten bör bestämma påföljdsavgiften från fall till fall med hänsyn till antalet införda sällskapsdjur, rasen samt det allmänna marknadspriset. Eftersom det är fråga om en administrativ avgift, bör sanktionens straffkaraktär och förebyggande inverkan beaktas när sanktionens storlek bestäms.

Enligt 2 mom. ska påföljdsavgiftens storlek bedömas med hänsyn till överträdelsens art och skadlighet och hur ofta den upprepats. De proportionalitets- och andra krav som god förvaltning ställer ska uppfyllas när avgiften bestäms. Även kraven på rättsskydd ska beaktas. Man ska ha rätt att överklaga beslutet om påföljdsavgift. En påföljdsavgift som Livsmedelsverket och Tullen påfört ska vara verkställbar bara om den vunnit laga kraft och förvaltningsdomstolens avgörande i ett ärende som gäller sökande av ändring ska vara verkställbart på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

I 3 mom. ingår en bestämmelse om förbud mot dubbel straffbarhet. Enligt den får flera påföljder av straffkaraktär inte påföras för samma gärning. Förbudet omfattar också administrativa påföljder av straffkaraktär för samma gärning.

I 4 mom. anges en tidsgräns för användningen av påföljdsavgift inom införselkontrollen. Någon avgift får inte påföras om det har förflutit mer än sex månader sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då det lagakraftvunna avgörandet som gäller avgiften meddelades. Detta motsvarar bestämmelsen om när böter förfaller i 8 kap. 13 § i strafflagen. Ingen ränta tas ut på avgiften.

Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgift inom införselkontrollen finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). Av denna orsak föreslås att också den lagen ändras så att till tillämpningsområdet för dess 1 § fogas den påföljdsavgift som avses i den föreslagna lagen. Enligt den nämnda lagen svarar Rättsregistercentralen för verkställigheten av påföljdsavgift. Rättsregistrecentral sköter även andra motsvarande verkställighetsuppgifter. I fråga om beslutets verkställbarhet iakttas bestämmelser i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och från och med 2020 bestämmelser i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

16 §. Vite eller tvångsutförande. I paragrafen föreskrivs om tillsynsmyndighetens rätt att förena en förpliktelse med vite eller med hot om tvångsutförande. Bestämmelser om de nämnda åtgärderna finns i viteslagen, som det hänvisas till i 2 mom.

Vite döms ut av den tillsynsmyndighet som förelagt vitet. Viteslagen ska iakttas när vite föreläggs och döms ut. Hänvisningen till viteslagen gäller också vitesbeloppet. Enligt 8 § i viteslagen ska vitesbeloppet bestämmas med beaktande av huvudförpliktelsens art och omfattning, den förpliktades betalningsförmåga och övriga omständigheter som inverkar på saken. På vitesbeloppet inverkar således bland annat näringsverksamhetens omfattning och omsättningens storlek.

17 §. Straffbestämmelser. I paragrafen hänvisas i fråga om straffbart regleringsbrott till 46 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i strafflagen (39/1889) och i fråga om straffbar smuggling till 46 kap. 4 § i strafflagen. I den förstnämnda bestämmelsen i strafflagen sägs att den som bryter mot eller försöker bryta mot en i Europeiska unionens förordningar om import och export föreskriven eller med stöd av nämnda rättsakter meddelad regleringsföreskrift, ska för regleringsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år. En hänvisningsbestämmelse av motsvarande typ som gäller smuggling ingår i 27 § 1 mom. i gränskontrollslagen.

5 kap. Särskilda bestämmelser

18 §. Skydd för personer som rapporterar överträdelser. I paragrafen föreskrivs om hemlighållande av identiteten hos en fysisk person som rapporterat om överträdelser av bestämmelserna om införsel. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs artikel 140.2 b och c i kontrollförordningen. Enligt det förstnämnda ledet ska personer som inrapporterar faktiska eller potentiella överträdelser till den behöriga myndigheten skyddas mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling. Enligt det senare ledet omfattar skyddet också skydd av personuppgifter för den person som inrapporterar en överträdelse i enlighet med Europeiska unionens och nationella lagstiftning.

Enligt skäl 91 i ingressen till kontrollförordningen bör vem som helst ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna för att hjälpa dem att upptäcka fall av överträdelser av denna förordning och i sådana fall ålägga sanktioner. I skälet konstateras vidare att avsaknad av tydliga förfaranden eller rädsla för repressalier kan emellertid avskräcka visselblåsare. Rapportering av överträdelser av förordningen är ett användbart verktyg för att säkerställa att behöriga myndigheter kan upptäcka överträdelser och ålägga sanktioner. Därför bör det säkerställas att lämpliga arrangemang inrättas som innebär att vem som helst kan uppmärksamma de behöriga myndigheterna på potentiella överträdelser och som skyddar personen i fråga mot repressalier.

Det är ändamålsenligt att föreskriva som grunden för hemlighållande av identiteten för personer som rapporterar överträdelser även i lagen om införselkontroll, eftersom den utgör en tydlig helhet när det gäller offentlig kontroll. Syftet med den föreslagna paragrafen är att skydda personer som rapporterar överträdelser och för vilka det kan vara till nackdel att deras identitet röjs. En person ska kunna informera den behöriga myndigheten om överträdelser av bestämmelserna om införsel utan rädsla för skadliga påföljder. En förutsättning är att röjande av identiteten skulle kunna skada den person som rapporterar en överträdelse. Skadan kan ha att göra med till exempel att rapportören står i ett särskilt förhållande, till exempel anställningsförhållande, till den aktör som anmälan gäller och anmälan kunde vara till nackdel för detta förhållande. Personens subjektiva uppfattning om skada ska inte ensam räcka till för att tillämpa den sekretessgrund som avses i bestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen skyddar inte en person som rapporterat en överträdelse i en eventuell rättegång. Om personen uppträder i domstolen som till exempel vittne, röjs hans eller hennes identitet. Bestämmelser om skydd för identitet för personer som rapporterar överträdelser ingår för närvarande även i till exempel 36 § i dataskyddslagen (1050/2018) och i 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

19 §. Avgifter för statliga myndigheters prestationer. Enligt 1 mom. ska för statliga myndigheters tillsyn enligt Europeiska unionens lagstiftning eller enligt lagen om införselkontroll tas det ut avgifter enligt de grunder som föreskrivs i kontrollförordningen och lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

I kapitel VI i kontrollförordningen finns bestämmelser om avgiftsbelagd offentlig kontroll. Avsikten är att den avgift för offentlig kontroll som tas ut av aktörer på gränskontrollstationer och kontrollställen ska täcka kostnaderna för kontrollen. Avgifterna ska antingen motsvara kostnaderna beräknade på det sätt som anges i kontrollförordningen eller de belopp som anges i bilagan till kontrollförordningen. I kontrollförordningen anges vilka alla kontrollkostnaderna som ska täckas. Medlemsstaterna får besluta att avgifter och pålagor inte ska tas ut om beloppet är så lågt att det med beaktande av kostnaderna för uttaget och de totala förväntade inkomsterna från avgifterna och pålagorna skulle vara oekonomiskt att ta ut den avgiften eller pålagan.

När kostnaderna beräknas beaktas bland annat löner till den personal, inklusive stödpersonal och administrativ personal, som medverkar i den offentliga kontrollen samt socialförsäkrings- och pensionsavgifter och försäkringskostnader för personalen samt kostnader för anläggningar och utrustning, inklusive kostnader för underhåll samt försäkringar. Avgifterna ska fastställas antingen som ett schablonbelopp på grundval av de behöriga myndigheternas totala kostnader för offentlig kontroll under en bestämd tid, som tas ut av alla aktörer, eller så fastställs de på grundval av beräkningen av de verkliga kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll, tillämpat på de aktörer som varit föremål för sådan offentlig kontroll.

I artiklarna 66 och 67 i kontrollförordningen föreskrivs om åtgärder som ska vidtas avseende djur eller varor som förs in i unionen från tredjeländer i strid med bestämmelserna och som utgör en risk. Även dessa åtgärder vidtas på bekostnad av den aktör som ansvarar för sändningen av djur eller varor. Det är ändå inte fråga om en prestation som grundar sig om lagen om grunderna för avgifter till staten, utan om en annan kostnad som orsakas av skötseln av saken i varje enskilt fall.

Närmare bestämmelser om nationella arrangemang och avgifternas storlek enligt artiklarna 79—82 i kontrollförordningen får utfärdas genom förordningar av jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet. Ett bemyndigande som gäller detta föreslås i 2 mom.

20 §. Ändringssökande. I 1 mom. föreskrivs om sökande av ändring i beslut av andra tillsynsmyndigheter än Tullen. Ändring får till utgången av 2019 sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Bestämmelser om beviljande av besvärstillstånd finns i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsprocesslagen kommer att upphävas i början av 2020, då lagen om rättegång i förvaltningsärenden träder i kraft. Således från och med 2020 sökas ändringen så som det föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

I ett annat beslut än ett beslut om påföljdsavgift inom införselkontrollen kan det bestämmas att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Enligt 25 § 4 mom. i lagen om veterinär gränskontroll ska besvär över beslut som fattats med stöd av lagen behandlas i brådskande ordning. I lagen om införselkontroll är inte motiverat att föreskriva att kravet på brådskande ordning ska gälla alla djur eller varor på grund av det omfattande tillämpningsområdet för kontrollförordningen och lagen. För att trygga djurs välbefinnande bör ändå sådana beslut som gäller djur behandlas i brådskande ordning. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

I 3 mom. ingår en informativ hänvisning till bestämmelserna om sökande av ändring i tullagen. Enligt den söks ändring i ett beslut av Tullen på det sätt som föreskrivs i tullagen. Enligt

34 § i den gällande livsmedelslagen (23/2006) är Tullen dock behörig att kontrollera att livsmedel av icke-animaliskt ursprung motsvarar livsmedelsbestämmelserna både när det är fråga om produkter som importeras från länder utanför Europeiska unionen samt i begränsad utsträckning när produkterna förs in från Europeiska unionens medlemsstater. Behörigheten omfattar också produkter som kommer i kontakt med livsmedel. Ändring i Tullens beslut som avser förbud enligt 56 § i livsmedelslagen söks enligt 73 § 3 mom. i livsmedelslagen genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Behörigheten att övervaka livsmedel av icke-animaliskt ursprung som importeras från länder utanför Europeiska unionen ingår i fortsättningen i 6 § 1 mom. 6 punkten i den föreslagna lagen. Behörigheten att övervaka livsmedelskontaktmaterial baserar sig på 6 § 1 mom. 7 punkten. Behörigheten som gäller produkter från Europeiska unionens medlemsstater ingår enligt förslaget fortfarande i livsmedelslagen. För att det inte ska finnas obefogad skillnad mellan handel inom och utanför Europeiska unionen när det gäller ändringssökande ska ändring i motsvarande beslut som Tullen fattar med stöd av artikel 66 eller artikel 138.2 d i kontrollförfordningen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen till utgången av 2019. Från ingången av 2020 ska besvär anföras på det sätt som föreskrivs om sökande av ändring i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I övrigt söks ändring i beslut som Tullen fattat i den ordning som föreskrivs i tullagen, dvs. genom att begära omprövning hos Tullen.

I 4 mom. hänvisas till lagen om grunderna för avgifter till staten i fråga om sökande av ändring som gäller avgifter.

21 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 14 december 2019 samtidigt som kontrollförfordningen ska börja tillämpas.

Genom lagen om införselkontroll upphävs gränskontrollslagen dock så att 5 § i gränskontrollslagen förblir i kraft till och med den 20 april 2021. Med stöd av gränskontrollslagen har utfärdats jord- och skogsbruksministeriets förordning om fjäderfä och andra fåglar samt kläckägg av dessa som importeras från länder utanför Europeiska unionen (867/2008), jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa levande djur samt embryon och könsceller från dem som importeras från länder utanför Europeiska unionen (866/2008) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa mikrober, parasiter och varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen och som medför risk för spridning av djursjukdomar (776/2019) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om sammansatta produkter som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer (/2019), som förblir i kraft. De nämnda förordningarna innehåller både nationella genomförandebestämmelser som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning och nationella införselkrav som gäller djur och varor beträffande vilka införselkraven inte har harmoniserats i Europeiska unionens lagstiftning. Jord- och skogsbruksministeriets förordningar förblir i kraft för att säkerställa att införseln från tredje-länder kan fortsätta i fråga om vissa produkter som baserar sig på nationell reglering, tills regleringen vid behov ses över även i dessa avseenden.

1.2 Livsmedelslagen

5 §. Förhållande till annan lagstiftning. I paragrafen stryks omnämmandet av gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd. Samtidigt utökas bestämmelsen med en hänvisning till lagen om införselkontroll i fråga om offentlig kontroll av livsmedel som förs in i Europeiska unionen.

34 §. Övriga tillsynsmyndigheter. Det föreslås att gränskontrollslagen ersätts av lagen om införselkontroll. I 1 mom. 4 punkten stryks därför omnämmandet av gränsveterinärer, som det föreskrivs om i gränskontrollslagen.

Bestämmelser om offentlig kontroll av införsel från länder utanför Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll, i vilken intas Tullens uppgifter i anslutning till införselkontroll. Av denna orsak stryks 4 mom. 1 punkten, enligt vilken Tullen kontrollerar att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som importeras från länder utanför Europeiska unionen motsvarar livsmedelsbestämmelserna och 3 punkten, enligt vilken Tullen kontrollerar att handlingarna rörande icke-animaliska livsmedel som transporteras som transitvaror är korrekta.

Eftersom det föreslås att gränskontrollslagen upphävs, upphävs 6 mom., enligt vilket gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt lagen i samband med den veterinära gränskontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung.

1.3 Djurskyddslagen

2 §. Tillämpningsområde. På grund av den föreslagna lagen om införselkontroll intas i 2 mom. ett omnämnande av att i fråga om införsel till Europeiska unionen iaktas dessutom vad som särskilt bestäms om denna.

34 a §. Livsmedelsverket. Paragrafens rubrik samt omnämnandena av myndighet i 1 och 2 mom. ändras till att motsvara den nuvarande situationen, där Livsmedelsverket har ersatt Livsmedelssäkerhetsverket.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket Livsmedelsverket övervakar att författningarna följs vid gränskontrollstationen och utförselstället. Utförselställen utses med stöd av lagen om transport av djur, eftersom det är fråga om kontroll av djur som förs ut ur Finland.

37 §. Besiktningveterinären och köttinspektören. Gränskontrollveterinärerna är myndigheter som avses i gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd. Av denna orsak stryks 3 mom., enligt vilket gränsveterinären övervakar att lagen, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den samt avlivningsförfordningen följs på gränsövergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation. Samtidigt ändras paragrafens rubrik för att motsvara innehållet genom att omnämnandet av gränsveterinären stryks i rubriken.

39 §. Inspektion. Till 2 mom. fogas en bestämmelse om Livsmedelsverkets inspektionsrätt inom området på gränskontrollstationen och utförselställe. Bestämmelser om inspektionsrätt som gäller offentlig kontroll av införsel finns i den föreslagna lagen om införselkontroll.

42 §. Förbud och föreläggande. Till 1 mom. fogas ett omnämnande av Livsmedelsverket medan omnämnandet av gränsveterinären stryks.

44 §. Brådskanie åtgärder. Till paragrafen fogas ett omnämnande av Livsmedelsverket medan omnämnandet av gränsveterinären stryks.

50 §. Handräckning. Till 2 mom. fogas ett omnämnande av Livsmedelsverket medan omnämnandet av gränsveterinären stryks.

51 §. Besvär. Paragrafens 1 mom. ändras så att ändring får till utgången av 2019 sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Bestämmelser om beviljande av besvärstillstånd finns i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsprocesslagen kommer att upphävas i början av 2020, då lagen om rättegång i förvaltningsärenden träder i kraft. Således från och med 2020 sökas ändringen så som det föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

1.4 Lagen om transport av djur

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att 2 mom. utökas med ett omnämnande av offentlig kontroll av efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel till Europeiska unionen, som det föreskrivs om i lagen om införselkontroll.

4 §. Definitioner. Paragrafen ändras så att i 6 punkten stryks ordet ”och”. I 7 punkten stryks omnämmandet av gränsveterinär och tillfogas ett omnämnande av Livsmedelsverket. Samtidigt fogas en ny 8 till paragrafen, där utförselställe definieras genom att hänvisa till relevant punkt i kontrollförordningen.

24 §. Livsmedelsverket. I paragrafen föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter. Paragrafens rubrik och omnämningarna av myndighet i paragrafen ändras så de motsvarar den nuvarande situationen, där Livsmedelsverket har ersatt Livsmedelssäkerhetsverket. Uppgifterna enligt 1 och 2 punkten tillhör Livsmedelsverket också för nuvarande men uppgifter enligt 3 och 4 punkten är nya. Enligt 3 punkten ska Livsmedelsverket utse utförselställen. Ett utförselställe förutsätter inga särskilda lokaler eller redskap. Enligt 4 punkten övervakar Livsmedelsverket också efterlevnaden av föreskrifter vid gränskontrollstationer och utförselställen. 2 mom.

27 §. Besiktningsveterinären. Paragrafens 1 mom. ändras så att i momentet stryks omnämmandet av slaktplatser, eftersom det numera föreskrivs endast om slakterier i livsmedelslagen. Samtidigt ändras paragrafens rubrik så att den börjar motsvara paragrafens innehåll genom att omnämmandet av gränsveterinären styrks i rubriken.

Enligt den gällande 2 mom. övervakar gränsveterinären att djurtransportförordningen och lagen om transport av djur samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs på gränsövergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation. Bestämmelsen baserar sig på gränskontrollslagen enligt vilken gränsveterinärerna är myndigheter som avses i gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd. I fortsättningen föreskrivs om införselkontroll i lagen om införselkontroll och av denna orsak stryks 2 mom., som gäller gränsveterinärer.

28 §. Inspektionsrätt. I 1 mom. stryks omnämmandet av slaktplatser, eftersom det numera föreskrivs endast om slakterier i livsmedelslagen. Till 2 mom. fogas ett omnämnande av Livsmedelsverket medan omnämmandet av gränsveterinären stryks.

34 §. Handräckning. Det föreslås att 2 mom. ändras så att omnämmandet av gränsveterinären ändras till ett omnämnande av Livsmedelsverket. I 2 mom. ersätts termen ”tullverket” med Tullen, som myndigheten heter i dag.

1.5 Lagen om djursjukdomar

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att hänvisningen till gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd, stryks. Samtidigt utökas momentet med en hänvisning till lagen om införselkontroll i fråga om offentlig kontroll av införsel.

Till rubriken för **10 kap.** fogas ett omnämnande av införsel, som det också föreslås bestämmelser om i lagen om djursjukdomar.

72 a §. Krav som gäller djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar och som förs in från stater utanför Europeiska unionen. Det föreslås att till lagen fogas en ny 72 a §. Eftersom det föreslås att gränskontrollslagen upphävs föreskrivs det i lagen om djursjukdomar om villkoren för införsel från länder utanför Europeiska unionen. Enligt den får djur, embryon eller könsceller av djur, livsmedel av animaliskt ursprung eller andra föremål som sprider djursjukdomar som förs in till Finland från en stat utanför Europeiska unionen

inte medföra risk för spridning av en djursjukdom som ska bekämpas. Dessutom ska djur, produkter och föremål åtföljas av behövliga officiella hälsointyg eller andra handlingar med vilka det kan påvisas att djuren, produkterna eller föremålen får införas. Djur, produkter och föremål ska också vara märkta så att de kan identifieras.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om de krav som ska ställas på djur, produkter och föremål samt på handlingar som gäller dem utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får bestämmelser utfärdas inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning anger. Sådana bestämmelser är både de nationella genomförandebestämmelser som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter och de nationella kompletterande bestämmelser som utfärdas under vissa förutsättningar när unionslagstiftning saknas. Lagstiftningen om djur och varor som förs in i Europeiska unionen är nästan helt och hållet harmoniserad, så det utfärdas i praktiken mycket få nationella kompletterande bestämmelser. Kraven på införsel är tämligen detaljerade. För närvarande har de utfärdats med stöd av gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd.

1.6 Foderlagen

4 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* I paragrafen stryks hänvisningen som säger att i gränskontrollslagen bestäms om import av foder av animaliskt ursprung från stater utanför Europeiska gemenskapen och om kontrollen av detta foder. Samtidigt utökas bestämmelsen med en hänvisning till den föreslagna lagen om införselkontroll.

23 §. *Tillsynsmyndigheter.* I paragrafen föreslås att omnämmandet av Livsmedelssäkerhetsverket ändras så att det motsvarar dagens situation, där verkets har ersatts av Livsmedelsverket.

Tullen uppgifter ska kvarstå men i 3 mom. stryks omnämmandena av tillsyn över import och transitering med undantag för kontrollen av det nationella kvalitetskravet som gäller förekomst av salmonellabakterier som utgör ett separat förfarande från införselkontrollen enligt kontrollförordningen. Tullen försäkrar för sin del vid kontroll av nationella kvalitetskrav att foder som är särskilt riskfyllda med tanke på salmonellabakterier deklarerats för övergång till fri omsättningen senast efter det att importparti har konstaterats bli fri från salmonellabakterier och/eller ställningstagande har inhämtats av Livsmedelsverket. I andra avseenden skulle import- och transitkontrollerna föreskrivas i lagen om införselkontroll. Eftersom det föreslås att gränskontrollslagen upphävs, stryks också 4 mom., där det hänvisas till gränskontrollslagen.

1.7 Lagen om animaliska biprodukter

2 §. *Förhållande till andra författningar.* I 5 mom. stryks hänvisningen som säger att i gränskontrollslagen föreskrivs om de införselvillkor som ska ställas på animaliska biprodukter och om tillsynen över införseln när produkterna importeras från stater utanför Europeiska unionen. Samtidigt utökas bestämmelsen med en hänvisning till lagen om införselkontroll.

Förfaranden för införselkontroll av importpartier ingår i lagen om införselkontroll. De nationella införselvillkoren för sådana partiers införselduglighet som förs in från stater utanför Europeiska unionen ska i fortsättningen ingå i lagen om animaliska biprodukter. Bestämmelser om införselvillkoren för biprodukter och därav framställda produkter finns för närvarande i jord- och skogsbruksministeriets förordning om animaliska biprodukter och därav framställda produkter samt andra varor som medför fara för spridning av djursjukdomar importerade från länder utanför Europeiska unionen (1122/2011), som även den upphävs när gränskontrollslagen upphävs. Rubriken för 2 kap. ändras så att den täcker även införsel av biprodukter och därav framställda produkter från länder utanför Europeiska unionen till Finland.

12 §. *Krav för prover för forskning och diagnostik samt för varuprover och visningsobjekt.* Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande bestämmelsen.

Enligt det gällande 2 mom. krävs tillstånd av kommunalveterinären inom användarens verksamhetsområde för användning av biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter, utom för biprodukter och därav framställda produkter som levereras till Livsmedelssäkerhetsverket och till veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet. Det föreslås att momentet ändras så att särskilt tillstånd inte ska krävas. Kommunalveterinären ska dock underrättas om användning. Verksamheten kan kontrolleras tillräckligt på grund av underrättelsen.

12 a §. Införsel av vissa biprodukter och därav framställda produkter. Det föreslås att till lagen fogas en ny 12 a §. I paragrafen föreskrivs om krav på införseltillstånd för vissa biprodukter och därav framställda produkter i den mån som det föreskrivs i kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen (genomförandeförordning), nedan *genomförandeförordningen*, att den behöriga myndigheten får tillåta införsel. Tillstånd till införsel beviljas av Livsmedelsverket. Paragrafen gäller införsel från länder utanför Europeiska unionen till Finland. I jord- och skogsbruksministeriets förordning 1122/2011 finns för närvarande bestämmelser med motsvarande innehåll om införselkrav som gäller i paragrafen avsedda produkter.

De biprodukter och därav framställda produkter som avses i 1 mom. 1 punkten i är vissa biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter enligt artikel 26 i genomförandeförordningen som varit föremål för illegal behandling. Sådana produkter är hudar och skinn, inälvor med och utan innehåll från idisslare och av ben och benprodukter som innehåller kotpelare och skalle från djur som har varit föremål för illegal behandling med ämnen med hormonell och tyreostatisk verkan samt av beta-agonister (rådets direktiv 96/22/EG) eller med ämnen med anabolisk verkan och icke godkända ämnen (rådets direktiv 96/23/EG). Vid införsel och transitering samt i villkoren i införseltillståndet ska kraven i artikel 26 i genomförandeförordningen iakttas (TSE-begränsning, begränsningar som gäller användningen, märkningskrav för produkter, direktleverans till en godkänd eller registrerad anläggning, överblivet material ska användas eller bortskaffas).

De biprodukter och därav framställda produkter som avses i 1 mom. 2 punkten är prover för forskning och diagnostik som definieras i genomförandeförordningen. Vid införsel och transitering samt de villkor som skrivs in i införseltillstånd ska åtminstone kraven i artikel 27 i genomförandeförordningen iakttas. Till dessa krav hör följande: partiet ska sändas direkt från platsen för införsel till unionen till den godkända användaren, partiet ska visas upp vid en gränskontrollstation, om destinationen är någon annan medlemsstat än den där partiet förs in och proverna ska bortskaffas, om de inte sparas som referensprover eller återsänds till ett tredjeland.

De varuprover och visningsobjekt som avses i 1 mom. 3 punkten definieras också i genomförandeförordningen. Vid införsel och transitering samt i de villkor som skrivs in i införseltillstånd ska kraven i artikel 28 i genomförandeförordningen iakttas. Till dessa krav hör i fråga om varuprover kravet på ursprungsland, kravet på hälsointyg, kravet på att partiet efter den veterinära gränskontrollen transporteras direkt till en godkänd eller registrerad anläggning samt kravet på att proverna ska bortskaffas på ett visst sätt om de inte sparas som referensprover eller återsänds till ett tredjeland. Visningsobjekt berörs av kravet på ursprungsland och kravet på att de efter den veterinära gränskontrollen transporteras direkt en godkänd användare. Dessutom ska partiet åtföljas av ett handelsdokument, och efter utställningen ska föremålen bortskaffas på ett visst sätt, om de inte sänds till en annan medlemsstat eller återsänds till ett tredjeland.

Paragrafens 1 mom. 4 punkten gäller biprodukter och därav framställda produkter från vattenlevande djur och ryggradslösa djur samt deras utvecklingsstadier, samt delar och material i ka-

tegori 3 av animaliska biprodukter av djur av ordningarna gnagare (Rodentia) och hardjur (Lagomorpha). Införsel kan tillåtas i enlighet med kapitel IV avsnitt 2 i bilaga XIV till genomförandeförordningen för andra ändamål än utfodring av landlevande produktionsdjur. Pälsdjur är enligt biproduktförordningen också produktionsdjur, men förbudet mot användning för utfodring av produktionsdjur ska i enlighet med genomförandeförordningen inte gälla införsel av biprodukter och därav framställda produkter för utfodring av pälsdjur.

Enligt 2 mom. är ett villkor för beviljande av införseltillstånd att införseln inte orsakar risk för spridning av djursjukdomar som ska bekämpas eller risk för människors hälsa. Vid införsel av sådana biprodukter och därav framställda produkter som avses i paragrafen och vid beviljande av införseltillstånd ska iakttas de minimikrav som avses i 1 mom. och som föreskrivs i genomförandeförordningens artiklar och bilaga.

Enligt 3 mom. får Livsmedelsverket för att utföra sina lagstadgade uppgifter utan införseltillstånd enligt 1 mom. på nuvarande sätt föra in biprodukter och därav framställda produkter för diagnostiska ändamål eller utbildnings- eller forskningsändamål.

1.8 Strafflagen

46 kap. Brotts som har samband med införsel och utförsel. 4 § Smuggling. I 1 mom. föreskrivs om straff för smuggling för den som, utan behörigt tillstånd eller annars i strid med vad som stadgas eller bestäms om införsel eller utförsel, för eller försöker föra in i landet eller för eller försöker föra ut ur landet en vara vars införsel eller utförsel är för bjuden eller förutsätter myndighets tillstånd eller kontroll. För smuggling dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Enligt den gällande 2 mom. döms för smuggling s också den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet i strid med gränskontrollslagen eller bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna. I denna regeringens proposition föreslås att gränskontrollslagen upphävs. Lagens 5 § ska dock förbli i kraft till och med den 20 april 2021. Också vissa jord- och skogsbruksministeriets förordningar som utfärdats med stöd av gränskontrollslagen ska förbli i kraft. Bestämmelser om materiella förutsättningar till införseln finns i den gällande 5 § i gränskontrollslagen samt i jord- och skogsbruksministeriets förordningar som ska förbli i kraft. Dessa bestämmelser kommer att upphävas då djurhälsolagen börjas tillämpas fr.o.m. den 21 april 2021. På grund av den straffrättsliga legalitetsprincipen föreslås det att till 2 mom. tas in en hänvisning till 5 § i gränskontrollslagen.

1.9 Lagen om verkställighet av böter

1 §. Lagens tillämpningsområde. Verkställigheten av försummelse- och påföljdsavgifter som påförs med stöd av olika lagar sköts av Rättsregistercentralen med iakttagande av förfarandet i lagen om verkställighet av böter. Av denna orsak föreslås att det fogas till 1 § 2 mom. att en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 16 § i den föreslagna lagen om införselkontroll verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter.

Enligt 4 § i lagen om verkställighet av böter ska den som påför avgiften och fullföljdsdomstolen göra anmälan om sitt beslut till Rättsregistercentralen och centralen har möjlighet att bevilja betalningstid med stöd av 14—18 §.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 8 § i lagförslag nr 1 (lagen om införselkontroll) får närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Kontrollförordningen innehåller ställvis synnerligen teknisk och detaljerad reglering, som i vissa fall också lämnar stort rum för tolkning. Dessutom får regleringen i förordningen kompletteras och preciseras genom delegerade förordningar och genomförandeförordningar. Bemyndigandet att utfärda förordning behövs för att säkerställa att tillsynsmyndigheternas uppgifter i eventuella kommande problemsituationer kan preciseras och samordnas på behövligt sätt för att klarlägga myndigheternas befogenheter. Bestämmelsen är noggrant avgränsad, eftersom dess användningsområde i sak gäller endast precisering av de uppgifter som nämns i 4—7 §. Förordningen ska utfärdas av statsrådet, eftersom regleringen berör två olika förvaltningsområden.

Med stöd av 14 § 2 mom. i lagen om införselkontroll får närmare bestämmelser om isolering och karantän utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. I kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur finns en grundläggande bestämmelse om dessa. Termerna definieras i 3 § i lagen om införselkontroll. De krav som det ska föreskrivas om är av teknisk natur och en grundläggande bestämmelse ingår i Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 19 § 2 mom. i lagen om införselkontroll får också närmare bestämmelser om nationella arrangemang och bestämmande av avgifternas storlek enligt artiklarna 79—82 i kontrollförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet. Bestämmelsen avgränsar förordningens användningsområde noggrant i enlighet med förordningen. Det är också delvis fråga om bestämmelser enligt lagen om grunderna för avgifter till staten.

Ett bemyndigande att utfärda förordning ingår också i 72 a § i lagförslag nr 5 (lag om ändring av lagen om djursjukdomar). Bemyndigandet att utfärda förordning är noggrant avgränsat i bestämmelsen till en grundläggande bestämmelse om saken. Det är också fråga om reglering av teknisk natur, så även här är det motiverat att ge ministeriet bemyndigande.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 14 december 2019 samtidigt som kontrollförordningen börjar tillämpas. Samtidigt upphävs lagen om gränskontroll.

Gränskontrollslagen ska upphävas genom lagen om införselkontroll. Det föreslås dock att 5 § i gränskontrollslagen förblir i kraft till och med den 20 april 2021 därför att Europeiska unionens djurhälsolag, som täcker bestämmelsens materiella innehåll, börjar tillämpas i medlemsstaterna från och med den 20 april 2021. I 5 § i gränskontrollslagen och i de förordningar som utfärdats med stöd av den ingår villkor för och förbud mot import och transitering av djur och varor, om situationen med avseende på djursjukdomar eller sanitära olägenheter eller någon annan därmed jämförbar akut orsak i den stat från vilken de har införts eller från vilken de härstammar eller genom vilken de har transporterats förutsätter detta. För smuggling döms enligt 46 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med lagen om gränskontroll eller bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna.

Med stöd av gränskontrollslagen, som föreslås bli upphävd, har utfärdats jord- och skogsbruksministeriets förordning om fjäderfä och andra fåglar samt kläckägg av dessa som importeras från länder utanför Europeiska unionen (867/2008), jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa levande djur samt embryon och könsceller från dem som importeras från länder utanför Europeiska unionen (866/2008) och jord- och skogsbruksministeriets förord-

ning om vissa mikrober, parasiter och varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen och som medför risk för spridning av djursjukdomar (776/2019) och jord- och skogsbruksministeriets förordning om sammansatta produkter som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer (/2019), som förblir i kraft. De införselkrav som hör till tillämpningsområdet för de nämnda förordningarna inte har harmoniserats i Europeiska unionens lagstiftning. Det kan fortfarande föreskrivas om kraven i den nationella lagstiftningen. Förordningarna kommer att upphävas och eventuella nationella införselkrav överförs till lagen om djursjukdomar när djurhälsolagen börjar tillämpas i april 2021.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Allmänt

Kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur, vilkas bestämmelser kompletteras genom propositionen, är direkt tillämplig Europeiska unionens lagstiftning. Avvikelse från dessa bestämmelser får göras endast om i Europeiska unionens lagstiftning ges bemyndigande till det eller förutsätter vissa bestämmelser. De nämnda förordningarna innehåller just inget nationellt spelrum. Verkställigheten av förordningarna förutsätter däremot bestämmelser om myndigheterna och deras uppgifter samt påföljder. I lagförslag nr 1 (lagen om införselkontroll) ingår största delen av de bestämmelser som har koppling till de grundlagsskyddade grundläggande fri- och rättigheterna eller i 80 § i grundlagen avsedd överföring av lagstiftningsmakten och utfärdande av förordning. De avvägningar som presenteras senare i detta avsnitt gäller det nämnda lagförslaget, om inte något annat nämns.

Hemfrid

Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna ha rättsliga förfaranden för att säkerställa att personalen har tillträde till bland annat aktörernas lokaler och tillgång till deras dokumentation. Enligt artikel 15 i kontrollförordningen ska aktörerna på begäran ge myndigheternas personal tillgång till bland annat transportmedel och andra lokaler, sina datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information.

Enligt 10 § 2 mom. i lagen om införselkontroll får i utrymmen som används för boende av permanent natur inspektion och provtagning utföras för att uppfylla de krav som ställs på kontroll i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen, om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som är föremål för kontroll. I den föreslagna bestämmelsen är rätten att utföra kontroll i utrymmen som används för permanent boende också begränsad till endast myndigheter.

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Enligt paragrafens 3 mom. kan genom lag bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Grundlagens skydd för hemfriden hemfrid täcker i princip alla lokaler som är avsedda som fast bostad (GrUU 46/2001 rd). Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att en åtgärd som ingriper i hemfriden kan godkännas för att brott ska kunna utredas om åtgärden kopplas till en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås (t.ex. GrUU 37/2010 rd, s. 5, GrUU 32/2010 rd, s. 11). Dessutom har utskottet förutsatt att inspektionen ska vara nödvändig för att utreda omständigheter som gäller föremålet för inspektionen (t.ex. GrUU 40/2002 rd, s. 2/I, GrUU 44/2002 rd, s. 3/II).

Grundlagsutskottet har ansett att ingreppet i hemfridsskyddet för utredning av föga klandervärda förseelser inte motiveras av ett tungt vägande behov och uppfyller alltså inte proportionalitetskravet på en inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet (t.ex. GrUU 40/2002 rd, s. 2 och GrUU 69/2002 rd, s. 2/II). Å andra sidan har utskottet i sin nyare praxis ansett att inspektioner åtminstone i vissa fall kan tillåtas också när det finns grundad anledning

att misstänka sådana straffbara förseelser som allra högst ger ett bötesstraff. Rätten att utföra inspektion har förutom till straffrättsliga straff också kopplats till ett förfarande som är sanktionerat med en straffavgift (t.ex. GrUU 7/2004 rd, s. 2/II och GrUU 40/2010 rd, s. 3—4). I dessa fall har utskottet i sin proportionalitetsbedömning uppmärksammat bland annat om det är fråga om en inspektion i syfte att kontrollera hur stöd och bidrag som beviljats av offentliga medel används (GrUU 69/2002 rd, s. 2—3), en inspektion som utförs i lokaler i näringsidkarens bostad (GrUU 69/2002 rd, s. 3/I) samt om det är fråga om en administrativ påföljdsavgift av straffkaraktär (GrUU 40/2010 rd, s. 4/I).

Grundlagsutskottet har ofta framhållit att formuleringen i 10 § 3 mom. i grundlagen är absolut i den meningen att inspektioner i hemfridsskyddade lokaler måste vara kopplade till ett nödvändighetskrav. I den meningen är grundlagsutskottets utlåtandep Praxis etablerad. Utskottet har upprepade gånger förutsatt att det i befogenhetsbestämmelserna skrivs in att inspektioner i till exempel bostäder bara får förrättas om det är nödvändigt för att utreda de frågor som inspektionen avser (t.ex. GrUU 54/2014 rd, s. 3/I—II).

I 10 § i lagen om införselkontroll är det fråga om att uppnå Europeiska unionens mål att ordna enhetlig offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen och å andra sidan att trygga den hemfrid som grundlagen förutsätter. När kontrollförfordningen verkställs för att kontrollera införsel är det fråga om att minimera hoten mot människors och djurs hälsa samt miljön, när djur eller varor förs in i unionen. Saken har således också koppling till den grundläggande rättighet som gäller miljön i 20 § i grundlagen. Enligt bestämmelsen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Bakom målen som gäller människors hälsa kan man också skönja en koppling till det allmännas skyldighet att främja befolkningens hälsa i 19 § 3 mom. i grundlagen. Som helhet kan den kontroll som i bestämmelserna föreslås bli riktad mot utrymmen som huvudsakligen används för boende anses vara nödvändig för att det allmänna ska kunna fullgöra skyldigheterna som gäller befolkningens hälsa och en sund miljö.

Den föreslagna regleringen överensstämmer med grundlagsutskottets Praxis som gäller inspektioner i utrymmen som används för boende av permanent natur. För att nå målen för inspektionen kan det vara nödvändigt att verifiera förhållanden och omständigheter i lokaler som omfattas av hemfriden och som inte går att utreda på annat sätt. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 17/1998 rd) tagit ställning till kontroll av sådana utrymmen i fordon som används för boende. Sådan kontroll kan vara nödvändig för att säkerställa att införseln inte omfattar djur eller varor som kan medföra risk för djurs eller människors hälsa eller för miljön. Grundlagsutskottet har med hänvisning till husbilars och husvagnars särställning ansett att de bör kunna behandlas på samma sätt som andra fordon på gränsövergångsställen för att uppnå målen för gränsövervakningen och gränskontrollen. Livsmedelsverkets uppgift är att vid sidan av Tullen övervaka efterlevnaden av lagstiftning där det uttryckligen föreskrivs att myndigheterna ska kontrollera efterlevnaden av de förbud och begränsningar samt förutsättningar som ska iakttagas vid införsel av djur och varor. Kontrolluppgiften baserar sig på de skyldigheter som kontrollförfordningen ålägger tillsynsmyndigheterna. Kontroll av att lagstiftningen efterlevs förutsätter således att man i samband med kontroll som utförs vid gränskontrollstationen vid behov kan kontrollera ett fordon i dess helhet. Annars är kontrollen inte effektiv på det sätt som krävs. Tullen har emellertid redan i 13 § 2 mom. i tullagen getts rätt att kontrollera utrymmen som används för permanent boende även i fordon. I praktiken utför Tullen vid behov kontroll innan djur eller varor dirigeras till gränskontrollstationen. Sålunda gäller övrig kontrollrätt i praktiken endast en situation där det finns anledning att utföra kontroll därför att kraven på införsel av djur eller varor inte har iakttagits och det införda partiet redan finns inne i landet. Då blir det också fråga om misstanke om smuggling. Regleringsbrott är straffbart enligt 46 kap. 1 § 7 punkten i strafflagen och smuggling är straffbart enligt 46 kap. 4 § i strafflagen. Till exempel kontroll av smugglade sällskapsdjur kan förutsätta kontroll i bostadslokaler.

Rätt att bedriva näring samt egendomsskydd

I 14 § i lagen om införselkontroll föreskrivs om administrativa tvångsmedel genom att hänvisa till de Europeiska unionens förordningar som ska tillämpas. Om det vid offentlig kontroll konstateras att aktören inte har uppfyllt kraven i kontrollförordningen eller förordningen om sällskapsdjur, ska den behöriga myndigheten vidta de åtgärder som föreskrivs i de nämnda förordningarna. Kontrollförordningen och förordningen om sällskapsdjur är direkt tillämplig lagstiftning. I artiklarna 65—72 i kontrollförordningen bestäms om åtgärder vid misstanke om bristande efterlevnad och vid bristande efterlevnad avseende djur och varor som förs in i unionen. Bestämmelserna innehåller tämligen detaljerade förfaranden i olika situationer med anknytning till införsel. De administrativa tvångsmedel som ska tillämpas vid offentlig kontroll av införsel baserar sig i huvudsak på ovannämnda artiklar, eftersom de utgör specialbestämmelser om offentlig kontroll av införsel. Artikel 138 i kontrollförordningen innehåller dessutom en utförlig förteckning över tillsynsmyndigheternas åtgärder vid konstaterad bristande efterlevnad. I artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur bestäms åter om myndighetens åtgärder när bristande överensstämmelse uppdragas vid kontroller.

Strävan med bestämmelsen är att förhindra att djursjukdomar sprider sig, trygga djurs välbefinnande, sörja för livsmedelssäkerheten och säkerställa en trygg miljö. Dessa betraktas också som sådana viktiga samhällsintressen där det är motiverat att begränsa näringsfriheten.

Rätt att få uppgifter

I 10 § 3 mom. i lagen om införselkontroll föreskrivs om rätt för tillsynsmyndigheten att trots sekretessbestämmelserna av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna få de uppgifter som är nödvändiga för offentlig kontroll. Paragrafens 4 mom. gäller rätten till uppgifter ur bötesregistret.

Utifrån skyddet för privatliv och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen har grundlagsutskottet bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 17/2016 rd och de utlåtanden som nämns där).

Enligt artikel 5.1 a i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är verkningsfull och lämplig. Den nämnda bestämmelsen förutsätter bland annat att uppgifter som är nödvändiga för kontrollen fås från andra myndigheter. Utlämnandet av uppgifter är således begränsat till endast sådana uppgifter som är nödvändiga för Tullen och Livsmedelsverket, som är tillsynsmyndigheter.

Det som sägs ovan gäller också påförandet och behandlingen av administrativ påföljdsavgift. Den så kallade ne bis in idem-regeln säger att ingen får lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han redan har blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat. Detta förutsätter information om ett eventuellt straff för samma gärning eller försummelse.

Tillsynsmyndigheterna utöver offentlig makt i sitt uppdrag. De föreslagna bestämmelserna om personuppgifter är exakta och noggrant avgränsade och det finns en rättslig grund enligt allmänna dataskyddsförordningen för behandlingen av personuppgifter.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen

Enligt artikel 139.1 i kontrollförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I 46 kap. 1 § i strafflagen finns en bestämmelse om regleringsbrott och i 46 kap. 4 § i strafflagen finns en bestämmelse om smuggling. Straffet för smuggling är böter eller fängelse i högst två år. På grund av den straffrättsliga legalitetsprincipen föreslås det att 47 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen ändras så att en hänvisning till 5 § i gränskontrollslagen och till bestämmelserna som har utfärdats med stöd av dem, tas in i momentet.

Enligt 8 § i grundlagen får ingen betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av en handling som inte enligt lag var straffbar när den utfördes. Den straffrättsliga legalitetsprincipen som tryggas i bestämmelsen innefattar också ett exakthetskrav som riktar sig mot lagens innehåll. Enligt det ska det av brottsrekvisitet framgå om en viss åtgärd eller försumelse är straffbar (t.ex. GrUU 20/2018 rd). Straffen och deras stränghet ska också vara proportionella. Proportionalitetskravet förutsätter att man bedömer om motsvarande mål kan nås på något sätt som ingriper mindre i den grundläggande rättigheten än en straffbestämelse. Regleringen ska också ha förebyggande effekt. En påföljdsavgift inom införselkontrollen ska ersätta straffbestämelsen som är förenad med böter.

Påföljdsavgift inom införselkontrollen

I 15 § i lagen om införselkontroll finns bestämmelser om en påföljdsavgift inom införselkontrollen som ska påföras aktören är bristande efterlevnad. Grundlagsutskottets hävdvunna tolkning (för en samlad bedömning se GrUU 9/2012 rd, s. 2) är att en sådan avgift med avseende på 81 § i grundlagen varken är en skatt eller en avgift, utan en administrativ påföljd av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning. I sak har utskottet jämfört en ekonomisk påföljd av straffkaraktär med en straffrättslig påföljd (GrUU 57/2010 rd, GrUU 4/2001 rd, GrUU 32/2005 rd, GrUU 55/2005 rd). Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för påföljder bestämmas i lag eftersom det innebär utövning av offentlig makt att påföra en sådan avgift. Utskottet har också ansett att det är fråga om betydande utövning av offentlig makt. Det ska lagstiftas exakt och tydligt om betalningsskyldigheten och grunderna för avgiftens storlek, lika väl som om den betalningsskyldiges rättsskydd och grunderna för att verkställa lagen (GrUU 32/2005 rd, GrUU 55/2005 rd). Dessutom har utskottet ansett att även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i ett sammanhang som här.

I samband med behandlingen av administrativa påföljder av straffkaraktär har grundlagsutskottet också uppmärksammat den så kallade *ne bis in idem*-regeln i artikel 4 i tilläggsprotokoll 7 till Europakonventionen, som säger att ingen får lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han redan har blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat (GrUU 9/2012 rd). Påföljdsbestämmelserna ska då tolkas i överensstämmelse med självkriminaliseringsskyddet med hänsyn till bland annat Europadomstolens rättspraxis. Självkriminaliseringsskyddet hör till garantierna för en rättvis rättegång i 21 § i grundlagen (GrUU 39/2014 rd, s. 4/I och RP 309/1993 rd, s. 74/II).

I 15 § i lagen om införselkontroll finns tillräckligt exakta bestämmelser om grunderna för avgiftsskyldigheten och påföljdsavgiften liksom om den avgiftsskyldiges rättsskydd samt verkställigheten av påföljdsavgiften och preskribering av verkställigheten. Påföljdsavgiftens verkställbarhet bestäms enligt förvaltningsprocesslagen. I början av 2020 kommer förvaltningsprocesslagen att ersättas av lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som innehåller en motsva-

rande princip om verkställbarhet. Den behöriga myndighetens beslut om påföljdsavgift inom införselkontrollen är verkställbart när beslutet har vunnit laga kraft.

Bemyndiganden att utfärda förordningar

Statsrådet och ministerierna kan enligt 80 § 1 mom. i grundlagen utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Med anledning av 80 § i grundlagen har grundlagsutskottet i sin praxis krävt att bemyndiganden att utfärda förordning ska vara exakta och noggrant avgränsade (t.ex. GrUU 38/2013 rd). Utskottet har understrukit att innehållet i ett bemyndigande att utfärda förordning som intas i en lag ska utformas så att det tydligt framgår av lagen och att det avgränsas tillräckligt noggrant (t.ex. GrUU 26/2017 rd). De bemyndiganden att utfärda förordning som ingår i lagförslagen har förklarats i avsnitt 2 (Närmare bestämmelser och föreskrifter). Den föreslagna regleringen uppfyller de krav som ställs på utfärdande av förordning.

Enligt regeringens uppfattning är förslagen förenliga med grundlagen och lagförslagen kan således godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om införselkontroll av djur och vissa varor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*, på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de krav som fastställts i bestämmelser som avses i artikel 1.2 a—f och j i förordningen när i förordningen avsedda djur och varor förs in i Europeiska unionen.

Denna lag innehåller också de kompletterande bestämmelser som förutsätts i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003, nedan *förordningen om sällskapsdjur*, när det gäller offentlig kontroll vid Europeiska unionens yttre gräns av förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte.

Denna lag tillämpas också på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de nationella införselkraven i fråga om de områden som avses i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag tillämpas inte när djur eller varor förs in från ett sådant land utanför Europeiska unionen som med stöd av Europeiska unionens lagstiftning eller ett avtal med unionen har rätt att vara verksamt på unionens inre marknad när det gäller djuren och varorna i fråga.

2 §

Offentlig kontroll av efterlevnaden av nationella införselkrav

Kontrollförförordningen tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de nationella införselkraven i fråga om de områden som avses i artikel 1.2 a—f och j i kontrollförförordningen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket och Tullen samt de myndigheter som avses i 7 §,
- 2) *införselställe* en tullanstalt vid Europeiska unionens yttre gräns, via vilken djur och varor som omfattas av tillämpningsområdet för kontrollförförordningen förs in i Europeiska unionen,
- 3) *gränskontrollstation* en gränskontrollstation enligt definitionen i artikel 3.38 i kontrollförförordningen,
- 4) *annat kontrollställe* ett kontrollställe som avses i artikel 53.1 a i kontrollförförordningen,
- 5) *slutdestination* en destination som avses i artikel 51.1 a i kontrollförförordningen,
- 6) *livsmedelskontaktmaterial* material och produkter som direkt eller indirekt kommer i kontakt med livsmedel eller som är avsedda eller kan antas vara avsedda att komma i kontakt med livsmedel, och
- 7) *medlemsstat* en medlemsstat i Europeiska unionen samt en stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om Europeiska unionens inre marknads funktion jämföras med en medlemsstat i Europeiska unionen på grund av ett avtal mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

2 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

4 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriets har i uppgift är att allmänt styra och följa verkställigheten av kontrollförförordningen, förordningen om sällskapsdjur och denna lag.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för de uppgifter som anvisats medlemsstaterna i artiklarna 59—63 i kontrollförförordningen. Ministeriet utser gränskontrollstationer, andra kontrollställen, slutdestinationer och inreseorter för resande samt avbryter eller återkallar utseendet.

5 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr och utvecklar offentlig kontroll inom tillämpningsområdet för kontrollförförordningen, förordningen om sällskapsdjur och denna lag. Verket svarar för den samordning och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförförordningen.

Livsmedelsverket svarar för de uppgifter som i kontrollförförordningen och förordningen om sällskapsdjur ålagts medlemsstaterna och de behöriga myndigheterna i fråga om offentlig kontroll av djur och varor som förs in i Europeiska unionen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Livsmedelsverket gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer samt om avbrytande eller om återkallelse av utseendet, om inte uppgiften enligt vad som föreskrivs i denna lag ska skötas av Tullen.

6 §

Tullen

Utöver vad som föreskrivs om Tullens uppgifter i kontrollförordningen eller någon annanstans i denna lag, svarar Tullen för

- 1) offentlig kontroll av djur och varor vid införselställena,
- 2) dirigerings av djur och varor till gränskontrollstationen vid införselstället,
- 3) uppgifterna enligt artikel 65.2 i kontrollförordningen,
- 4) uppgifter som anvisats den behöriga myndigheten i fråga om djur och varor som är undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer med stöd av artikel 48 i kontrollförordningen, med undantag av de förhandstillstånd som utgör ett villkor för införsel,
- 5) uppgifter som anvisats medlemsstaterna i artikel 5.3 och 5.4. samt artikel 34.4 i förordningen om sällskapsdjur samt tillsammans med Livsmedelsverket för uppgiften enligt artikel 37 i förordningen om sällskapsdjur,
- 6) offentlig kontroll av andra livsmedel än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen,
- 7) offentlig kontroll av livsmedelskontaktmaterial, och
- 8) offentlig kontroll av varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen som förflyttas genom transitering vid den gränskontrollstation via vilken varorna förs ut ur Europeiska unionen.

Tullen gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av gränskontrollstationer, andra kontrollställen och slutdestinationer när den offentliga kontrollen gäller andra livsmedel som förs in i Europeiska unionen än varor enligt artikel 47.1 b i kontrollförordningen, samt om avbrytande och om återkallelse av utseendet. Tullen gör framställning till jord- och skogsbruksministeriet om utseende av inreseorter för resande samt om avbrytande eller om återkallelse av utseendet.

7 §

Övriga myndigheter

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten är behörig tillsynsmyndighet på de platser för landning av fångsten som avses i 68 a § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014).

Behörig myndighet för en anläggning som är destination för sådana djur eller varor beträffande vilka det föreskrivs om övervakning av transport och ankomst, från gränskontrollstationen till en anläggning eller lokal inom Europeiska unionen, genom en delegerad förordning som antagits med stöd av artikel 77.1 b eller artikel 77.2 i kontrollförordningen är den myndighet som enligt livsmedelslagen (23/2006), lagen om animaliska biprodukter (517/2015) eller lagen om djursjukdomar (441/2013) övervakar den anläggning eller lokal som är destination.

8 §

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndigheternas uppgifter enligt 5—7 § får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Offentlig kontroll

9 §

Kontrollplan

Livsmedelsverket svarar för samordningen av den riksomfattande kontrollplan som görs upp som en del av den fleråriga nationella kontrollplan som avses i kontrollförfordningen för att styra och samordna införselkontrollen. Livsmedelsverket och Tullen svarar för utarbetandet av kontrollplanen i fråga om de uppgifter som anvisats dem i lagen.

10 §

Rätt att utföra inspektion och att få uppgifter

Bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som gäller inspektioner och provtagningar finns i artiklarna 9—15 i kontrollförfordningen och i artikel 34 i förordningen om sällskapsdjur.

Inspektioner och provtagningar i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Inspektioner i sådana utrymmen får utföras endast av en behörig tillsynsmyndighet eller en myndighet som ger handräckning med stöd av denna lag.

Den behöriga tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av offentlig kontroll enligt 1 mom.

Livsmedelsverket och Tullen har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det register som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgiften inom införselkontrollen enligt 15 § i denna lag.

11 §

Undersökning av myndighetsprov

Behandling och undersökning av prover som tagits för myndighetskontrollen ska utföras av Livsmedelsverket eller Tulllaboratoriet eller ett av Livsmedelsverket eller Tullen utsett officiellt laboratorium.

12 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011). Bestämmelser om Tullens handräckning finns i 100 § i tullagen (304/2016), om Gränsbevakningsväsendets handräckning i 77 § i gränsbevakningslagen (578/2005) och om räddningsmyndighetens handräckning i 50 § i räddningslagen (379/2011).

Livsmedelsverket kan ge Tullen handräckning i särskilda uppgifter som hänför sig till offentlig kontroll.

Kommunalveterinären ger vid behov Tullen handräckning i uppgifter som gäller offentlig kontroll av sällskapsdjur.

Om det finns anledning att misstänka att i kontrollförfordningen avsedda djur eller varor har förts in i landet utan att kraven för införseln har uppfyllts, ger kommunalveterinären vid behov Livsmedelsverket och Tullen handräckning genom att utföra kontroll av djuren eller varorna,

bistå vid utförandet av kontroll eller utföra uppgifter som hänför sig till verkställigheten av åtgärder som riktas mot djuren eller varorna.

13 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelsverket lämna ut nödvändiga uppgifter ur en handling och sina personregister

- 1) till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott,
- 2) till regionförvaltningsverket, Gränsbevakningsväsendet, kommunalveterinären, den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och Skatteförvaltningen för skötsel av deras lagstadgade uppgifter,
- 3) till utländska organ och inspektörer, om detta förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland.

4 kap.

Tvångsmedel och påföljder

14 §

Förelägganden, förbud och andra administrativa åtgärder

Om djur eller varor eller införseln av dessa inte uppfyller eller misstänks inte uppfylla kraven på införsel, ska den behöriga tillsynsmyndigheten vidta de åtgärder som föreskrivs i kontrollförfordningen, förordningen om sällskapsdjur eller denna lag.

Bestämmelser om isolering och karantän för djur och varor finns i artiklarna 65—67 i kontrollförfordningen och artikel 35 i förordningen om sällskapsdjur. Närmare bestämmelser om kraven på isolering och karantän för djur får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet

15 §

Påföljdsavgift inom införselkontrollen

Livsmedelsverket eller Tullen kan bestämma att den aktör som svarar för införseln av djur eller varor ska betala en påföljdsavgift inom införselkontrollen på minst 300 euro och högst 5 000 euro, om aktören

- 1) försummar sin skyldighet enligt artikel 56.4 i kontrollförfordningen eller artikel 34.2 i förordningen om sällskapsdjur att visa upp djuren eller varorna för offentlig kontroll,
- 2) visar upp djuren eller varorna för offentlig kontroll enligt 1 punkten på felaktiga grunder,
- 3) visar upp ett förfalskat införseldokument eller ett förfalskat undersökningsresultat som hänför sig till införselkraven,
- 4) för in eller försöker föra in djur eller varor i strid med bestämmelser som gäller områden som nämns i artikel 1.2 i kontrollförfordningen och som antagits av Europeiska unionen eller utfärdats i medlemsstaterna för att tillämpa unionens lagstiftning, eller i strid med de förutsättningar som föreskrivs i kapitel II eller III i förordningen om sällskapsdjur eller nationella införselkrav som ställts i lagstiftningen,
- 5) transporterar eller låter transportera andra djur än sällskapsdjur i strid med artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 så att de kan orsakas skador eller onödigt lidande eller utan de förutsättningar som nämns i artikel 3 i den förordningen,
- 6) i övrigt försummar sin skyldighet att på förhand utreda införselkraven enligt 4 punkten.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift påförts en fysisk person får personen inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än sex månader sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då det lagakraftvunna avgörande som gäller betalning av påföljdsavgiften meddelades. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter.

16 §

Vite eller tvångsutförande

Tillsynsmyndigheten kan förena ett föreläggande eller förbud som utfärdats med stöd av Europeiska unionens lagstiftning med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

17 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för regleringsbrott finns i 46 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om straff för smuggling finns i 46 kap. 4 § i strafflagen.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Skydd för personer som rapporterar om överträdelser

Om en anmälan till den behöriga myndigheten om en faktisk eller misstänkt överträdelse av de bestämmelser som omfattas av myndighetens tillsyn har gjorts av en fysisk person, ska personenens identitet hållas hemlig, om ett röjande av personens identitet utifrån omständigheterna kan bedömas orsaka personen skada.

19 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

För statliga myndigheters tillsyn enligt Europeiska unionens lagstiftning eller enligt denna lag tas det ut avgifter enligt de grunder som föreskrivs i kontrollförordningen och lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemangen enligt artiklarna 79—82 i kontrollförordningen och om bestämmandet av avgifternas storlek får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och finansministeriet.

20 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring hos en förvaltningsdomstol finns till och med utgången av år 2019 i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får dock sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Från och med ingången av 2020 finns bestämmelserna om ändringssökande i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I andra beslut än beslut om påföljdsavgift inom införselkontrollen kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Besvär över beslut om djur som fattats med stöd av denna lag ska behandlas i brådsökande ordning.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen. Vid sökande av ändring i beslut som Tullen fattat vid kontroll enligt 6 § 6 och 7 punkten med stöd av artikel 66 eller artikel 138.2 d i kontrollförordningen tillämpas dock till och med utgången av år 2019 vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen och från och med ingången av år 2020 lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996), nedan *den upphävda lagen*. Den upphävda lagens 5 § förblir dock i kraft till och med den 20 april 2021.

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

1) Jord- och skogsbruksministeriets förordning om fjäderfä och andra fåglar samt kläckägg av dessa som importeras från länder utanför Europeiska unionen (867/2008),

2) Jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa levande djur samt embryon och könsceller från dem som importeras från länder utanför Europeiska unionen (866/2008),

3) Jord- och skogsbruksministeriets förordning om vissa mikrober, parasiter och varor som importeras från länder utanför Europeiska unionen och som medför risk för spridning av djursjukdomar (776/2019),

4) Jord- och skogsbruksministeriets förordning om sammansatta produkter som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer (/2019).

2.

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 34 § 6 mom. och
ändras 5 § och 34 § 1 och 4 mom.,
sådana de lyder, 5 § i lag 1239/2016, 34 § 1 mom. i lag 365/2013 och 34 § 4 mom. delvis
ändrat i lag 365/2013, som följer:

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kraven när det gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). I hälsoskyddslagen (763/1994) föreskrivs om kvaliteten på hushållsvatten och förebyggande av vattenburna sjukdomar. Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (441/2013). Bestämmelser om offentlig kontroll av livsmedel som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/). I strålsäkerhetslagen (859/2018) föreskrivs om grunderna för bedömning av strålsäkerheten i fråga om livsmedel. I lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) föreskrivs om ekologisk produktion och märkning av ekologiskt producerade produkter.

34 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter är

- 1) Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
- 2) Försvarsmakten,
- 3) Tullen, och
- 4) närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Tullen kontrollerar

- 1) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som sänds till Finland från Europeiska unionens medlemsstater motsvarar livsmedelsbestämmelserna vid lossning och därtill hörande lagring av livsmedelspartiet i Finland,
 - 2) att handlingarna rörande de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som exporteras från Finland till länder utanför Europeiska unionen är korrekta, och
 - 3) vid import och export i enlighet med ATP-avtalet internationella transporter av lättförädlbara livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter.
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i djurskyddslagen (247/1996) 2, 34 a och 37 §, 39 § 2 mom., 42 § 1 mom., 44 §, 50 § 2 mom. och 51 § 1 mom.,
sådana de lyder, 2 § i lag 498/2013, 34 a och 37 §, 39 § 2 mom., 42 § 1 mom. och 50 § 2 mom. i lag 584/2013 samt 44 § och 51 § 1 mom. i lag 1477/2009, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas på alla djur.

I fråga om jakt, fiske, medicinsk behandling av djur, avel, artificiell reproduktion av djur, användning av ryggradsdjur och bläckfiskar för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål, transport av djur och offentlig kontroll av införsel av djur i Europeiska unionen, genteknik och naturskydd ska dessutom iakttas vad som särskilt bestäms om dessa.

34 a §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt av avlivningsförordningen.

Livsmedelsverket är den myndighet som enligt artikel 13.3 i avlivningsförordningen ska bedöma vägledningsdokumenten för god praxis och den myndighet som enligt artikel 13.4 får utarbeta och offentliggöra egna vägledningsdokument för god praxis samt den myndighet som enligt artikel 22.1 e får kräva ändringar i bruksanvisningarna för fixerings- eller bedövningsutrustning.

Livsmedelsverket övervakar att denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt avlivningsförordningen följs vid gränskontrollstationen och utförselstället.

37 §

Besiktningsveterinären och köttinspektören

Besiktningsveterinären och köttinspektören övervakar att denna lag, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt avlivningsförordningen följs i de slakterier och renslakterier som godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Besiktningsveterinären är en av de myndigheter som får utfärda tillfälliga kompetensbevis enligt artikel 21.5 i avlivningsförordningen.

39 §

Inspektion

Även utan misstanke har regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, polisen och djurskyddsövervakaren rätt att verkställa inspektion vid cirkusar, djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar, djurtävlingar, tillställningar som avses i 16 § 4 mom. samt förevisningar och föreställningar där djur medverkar och på platser där det bedrivs verksamhet enligt 21, 23 eller 24 § eller verksamhet enligt 33 c § 1 mom. om vilken anmälan ska göras. Även utan misstanke har besiktningsveterinärer och köttinspektörer rätt att verkställa inspektion i alla förvaringsutrymmen för djur inom ett slakteri- eller renslakteriområde. Även utan misstanke har Livsmedelsverket rätt att verkställa inspektion inom området på gränskontrollstationen och utförselstället.

42 §

Förbud och förelägganden

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären och polisen får förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, eller mot avlivningsförordningen att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den, eller mot avlivningsförordningen eller ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur.

44 §

Brådskanie åtgärder

Om det behövs av djurskyddsskäl, får Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären eller polisen med avvikelse från 42 § vidta omedelbara åtgärder för att trygga ett djurs välbefinnande. I detta syfte kan för djuret skaffas vård någon annanstans eller en skötare eller foder eller andra ämnen som är absolut nödvändiga för djurets välbefinnande eller, om detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, djuret avlivas eller sändas till slakt eller säljas på auktion eller på annat sätt till gängse pris.

50 §

Handräckning

Dessutom är Tullen på Livmedesverkets begäran skyldig att ge Livsmedelsverket handräckning vid utförandet av uppgifter som följer av denna lag och av bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, samt av avlivningsförordningen.

51 §

Besvär

Bestämmelser om sökande av ändring hos en förvaltningsdomstol finns till och med utgången av år 2019 i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får dock sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Från och med ingången av år 2020 finns bestämmelserna om ändringssökande i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 2 § 2 mom., 4 § 6 och 7 punkten, 24 och 27 §, 28 § 1 mom. och 34 §, av dem 4 § 7 punkten sådan den lyder i lag 1501/2009, samt *fogas* till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1501/2009, en ny 8 punkt som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan djurtransportförordningen och på den övriga verkställighet som dessa förutsätter. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *person som transporterar djur* en person som transporterar ett eller flera djur i en transport som inte hör till tillämpningsområdet för djurtransportförordningen,

7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinär, polisen och besiktningsveterinär,

8) *utförselställe* utförselställe som definieras i artikel 3.39 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2917/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

24 §

Livsmedelsverket

Utöver det som föreskrivs på andra ställen i denna lag ska Livsmedelsverket

- 1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet styra och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 2) godkänna det prov och den examinator som avses i punkt 1 i bilaga IV till djurtransportförordningen,
- 3) utse utförelseställen,
- 4) övervaka att djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs vid gränskontrollstationen och utförelsestället.

27 §

Besiktningsveterinären

Besiktningsveterinären övervakar att djurtransportförordningen samt denna och samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs inom områden för slakterier som har godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

28 §

Inspektionsrätt

Om det finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med denna lag eller djurtransportförordningen, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt att inspektera djurtransporter har besiktningsveterinärer inom slakteriernas områden och Livsmedelsverket inom de områden som hör till gränskontrollstationerna och utförelseställena. Polisen kan anlita en tjänsteveterinär vid inspektioner.

34 §

Handräckning

Polisen ska vid behov lämna tillsynsmyndigheten handräckning vid tillsynen över djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tullen och gränsbevakningsväsendet är på Livsmedelsverkets begäran skyldiga att ge Livsmedelsverket handräckning vid fullgörandet av uppgifter som följer av djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djursjukdomar (441/2013) 2 § och rubriken för 10 kap. samt
fogas till lagen en ny 72 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om förebyggande av djursjukdomar, om övervakning av djurens hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar samt om åtgärder som behövs för att utrota djursjukdomar och förhindra deras spridning.

Denna lag tillämpas på transport över Finlands gränser av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar. Bestämmelser om offentlig kontroll av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).

10 kap.

Utförsel och införsel av djur och djurprodukter

72 a §

Krav som gäller djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar och som förs in från stater utanför Europeiska unionen

Djur, embryon eller könsceller av djur, livsmedel av animaliskt ursprung eller andra föremål som sprider djursjukdomar och som från en stat utanför Europeiska unionen förs in i Finland eller transiteras genom Finland till en medlemsstat eller en stat utanför Europeiska unionen får inte medföra risk för spridning av en djursjukdom som ska bekämpas. Djur, produkter och föremål ska åtföljas av behövliga officiella hälsointyg eller andra handlingar med vilka det kan påvisas att djuren, produkterna eller föremålen får införas. Djur, produkter och föremål ska vara märkta så att de kan identifieras.

Närmare bestämmelser om de krav som ska ställas på djur, produkter och föremål som avses i 1 mom. samt på handlingar som gäller dem får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 4 och 23 § i foderlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i foderlagen (86/2008) 4 och 23 §,

sådana de lyder, 4 § i lag 502/2014 och 23 § i lagarna 1508/2009 och 502/2014, som följer:

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om offentlig kontroll av foder som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/). På grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder tillämpas strålsäkerhetslagen (859/2018). I gentekniklagen (377/1995) föreskrivs om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av och verksamhet vid anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer. Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning finns i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) föreskrivs om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap. I lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) föreskrivs om krav som ställs på verksamhetsutövare och anläggningar inom sektorn samt om tillståndsbeviljande och tillsyn.

23 §

Tillsynsmyndigheter

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå på det sätt som anges i denna lag och sköter informationen. Livsmedelsverket anlitar närings-, trafik- och miljöcentralerna vid tillsynen.

Vid sidan av Livsmedelsverket utövar regionförvaltningsverken tillsyn över foderläkemedel.

Vid sidan av Livsmedelsverket utövar Tullen tillsyn över exporten av foder och över förekomsten av salmonellabakterier i samband med import av foder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 2 § 5 mom., rubriken för 2 kap. och 12 §, samt
fogas till lagen en ny 12 a § som följer:

2 §

Förhållande till andra författningar

I lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/) föreskrivs om offentlig kontroll av animaliska biprodukter och därav framställda produkter när produkterna förs in från någon annan stat utanför Europeiska unionen än en sådan stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om Europeiska unionens inre marknads funktion jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

2 kap.

Användning och införsel av biprodukter och därav framställda produkter

12 §

Krav för prover för forskning och diagnostik samt för varuprover och visningsobjekt

Bestämmelser om användning av biprodukter och därav framställda produkter för forskningsändamål och andra specifika ändamål och om villkoren för sådan användning finns i artikel 17.1 i förordningen om animaliska biprodukter.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska kommunalveterinären inom användarens verksamhetsområde underrättas om användning av biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter innan användningen inleds. Underrättelse behövs dock inte för biprodukter och därav framställda produkter som levereras till Livsmedelsverket och till veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

12 a §

Införsel av vissa biprodukter och därav framställda produkter

Livsmedelsverket kan på ansökan bevilja tillstånd att föra in följande biprodukter och därav framställda produkter:

1) biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter i enlighet med artikel 26 i genomförandeförordningen,

2) prover för forskning och diagnostik i enlighet med artikel 27 i genomförandeförordningen,

3) varuprover och visningsobjekt i enlighet med artikel 28 i genomförandeförordningen,

4) biprodukter och därav framställda produkter som är avsedda att användas för andra ändamål än utfodring av produktionsdjur, med undantag av utfodring av pälsdjur i enlighet med kapitel IV avsnitt 2 i bilaga XIV till genomförandeförordningen.

För att tillstånd ska beviljas förutsätts utöver vad som föreskrivs i 1 mom. att införseln inte orsakar risk för spridning av djursjukdomar som ska bekämpas eller risk för människors hälsa.

Livsmedelsverket får för att utföra sina lagstadgade uppgifter utan tillstånd föra in biprodukter som avses i 1 mom. och därav framställda produkter för diagnostiska ändamål eller utbildnings- eller forskningsändamål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 46 kap. 4 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 46 kap 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 400/2002, som föl-
jer:

46 kap.

Brott som har samband med införsel och utförsel

4 §

Smuggling

För smuggling döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med 5 § i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut som i enskilda fall meddelats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 601/2019, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019) och en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 oktober 2019

Statsminister

Antti Rinne

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

2.

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 34 § 6 mom. och
ändras 5 § och 34 § 1 och 4 mom.,
sådana de lyder, 5 § i lag 1239/2016, 34 § 1 mom. i lag 365/2013 och 34 § 4 mom. delvis
ändrat i lag 365/2013, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kraven när det gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). I hälsoskyddslagen (763/1994) föreskrivs om kvaliteten på hus-hållsvatten och förebyggande av vattenburna sjukdomar. Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (441/2013). *I lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) föreskrivs om kraven och övervakningen när det gäller införsel av livsmedel av animaliskt ursprung från länder utanför Europeiska unionen.* I strålskyddslagen (592/1991) föreskrivs om grunderna för bedömning av strålsäkerheten i fråga om livsmedel. I lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) föreskrivs om ekologisk produktion och märkning av ekologiskt producerade produkter.

Föreslagen lydelse

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kraven när det gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). I hälsoskyddslagen (763/1994) föreskrivs om kvaliteten på hus-hållsvatten och förebyggande av vattenburna sjukdomar. Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (441/2013). *Bestämmelser om offentlig kontroll av livsmedel som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).* I strålsäkerhetslagen (859/2018) föreskrivs om grunderna för bedömning av strålsäkerheten i fråga om livsmedel. I lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) föreskrivs om ekologisk produktion och märkning av ekologiskt producerade produkter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter är
 1) Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
 2) Försvarsmakten,
 3) Tullen,
 4) gränsveterinärerna, och
 5) närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Tullen kontrollerar
 1) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som importeras från länder utanför Europeiska unionen motsvarar livsmedelsbestämmelserna,

2) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som sänds till Finland från Europeiska unionens medlemsländer motsvarar livsmedelsbestämmelserna vid lossning och därtill hörande lagring av livsmedelspartiet i Finland,

3) att handlingarna rörande icke-animaliska livsmedel som transporteras som transitvaror är korrekta,

4) att handlingarna rörande de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som exporteras från Finland till länder utanför Europeiska unionen är korrekta, och

5) vid import och export i enlighet med ATP-avtalet internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter.

Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt denna lag i samband med den veterinära gränskontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung.

34 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Övriga tillsynsmyndigheter är
 1) Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
 2) Försvarsmakten,
 3) Tullen, och
 4) närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Tullen kontrollerar
 1) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som sänds till Finland från Europeiska unionens medlemsländer motsvarar livsmedelsbestämmelserna vid lossning och därtill hörande lagring av livsmedelspartiet i Finland,

2) att handlingarna rörande de livsmedel av icke-animaliskt ursprung som exporteras från Finland till länder utanför Europeiska unionen är korrekta, och

3) vid import och export i enlighet med ATP-avtalet internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter.

(6 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i djurskyddslagen (247/1996) 2, 34 a och 37 §, 39 § 2 mom., 42 § 1 mom., 44 §, 50 § 2 mom. och 51 § 1 mom.,
sådana de lyder, 2 § i lag 498/2013, 34 a och 37 §, 39 § 2 mom., 42 § 1 mom. och 50 § 2 mom. i lag 584/2013 samt 44 § och 51 § 1 mom. i lag 1477/2009, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas på alla djur.
I fråga om jakt, fiske, medicinsk behandling av djur, avel, artificiell reproduktion av djur, användning av ryggradsdjur och bläckfiskar för vetenskapliga ändamål eller undervisnings-ändamål, transport av djur, genteknik och naturskydd ska dessutom iakttas vad som särskilt bestäms om dessa.

34 a §

Livsmedelssäkerhetsverket

Livsmedelssäkerhetsverket leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt av avlivningsförordningen.

Livsmedelssäkerhetsverket är den myndighet som enligt artikel 13.3 i avlivningsförordningen ska bedöma vägledningsdokumenten för god praxis och den myndighet som enligt artikel 13.4 får utarbeta och offentliggöra egna vägledningsdokument för god

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas på alla djur.
I fråga om jakt, fiske, medicinsk behandling av djur, avel, artificiell reproduktion av djur, användning av ryggradsdjur och bläckfiskar för vetenskapliga ändamål eller undervisnings-ändamål, transport av djur och kontroll av införsel av djur i Europeiska unionen, genteknik och naturskydd ska dessutom vad som föreskrivs iakttas.

34 a §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt av avlivningsförordningen.

Livsmedelsverket är den myndighet som enligt artikel 13.3 i avlivningsförordningen ska bedöma vägledningsdokumenten för god praxis och den myndighet som enligt artikel 13.4 får utarbeta och offentliggöra egna vägledningsdokument för god praxis samt den

Gällande lydelse

praxis samt den myndighet som enligt artikel 22.1 e får kräva ändringar i bruksanvisningarna för fixerings- eller bedövningsutrustning.

37 §

Besiktningsveterinären, köttinspektören och gränsveterinären

Besiktningsveterinären och köttinspektören övervakar att denna lag, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt avlivningsförfordningen följs i de slakterier och renslakterier som godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Besiktningsveterinären är en av de myndigheter som får utfärda tillfälliga kompetensbevis enligt artikel 21.5 i avlivningsförfordningen.

Gränsveterinären övervakar att denna lag, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt avlivningsförfordningen följs på gränsövergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation.

39 §

Inspektion

Även utan misstanke har regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, polisen och djurskyddsövervakaren rätt att verkställa inspektion vid cirkusar, djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar, djurtävlingar, tillställningar som avses i 16 § 4 mom. samt förevisningar och föreställningar där djur medverkar och på platser där det bedrivs verksamhet enligt 21, 23 eller 24 § eller verksamhet enligt 33 c § 1 mom. om vilken anmälan ska göras. Även utan misstanke har besiktningsveterinärer och köttinspektörer rätt att verkställa inspektion i alla förvarings-

Föreslagen lydelse

myndighet som enligt artikel 22.1 e får kräva ändringar i bruksanvisningarna för fixerings- eller bedövningsutrustning.

Livsmedelsverket övervakar att denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt avlivningsförfordningen följs vid gränskontrollstation och utförselstället.

37 §

Besiktningsveterinären och köttinspektören

Besiktningsveterinären och köttinspektören övervakar att denna lag, bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag samt avlivningsförfordningen följs i de slakterier och renslakterier som godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Besiktningsveterinären är en av de myndigheter som får utfärda tillfälliga kompetensbevis enligt artikel 21.5 i avlivningsförfordningen.

39 §

Inspektion

Även utan misstanke har regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, polisen och djurskyddsövervakaren rätt att verkställa inspektion vid cirkusar, djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar, djurtävlingar, tillställningar som avses i 16 § 4 mom. samt förevisningar och föreställningar där djur medverkar och på platser där det bedrivs verksamhet enligt 21, 23 eller 24 § eller verksamhet enligt 33 c § 1 mom. om vilken anmälan ska göras. Även utan misstanke har besiktningsveterinärer och köttinspektörer rätt att verkställa inspektion i alla förvarings-

Gällande lydelse

utrymmen för djur inom ett slakteri- eller renslakteriområde.

Föreslagen lydelse

utrymmen för djur inom ett slakteri- eller renslakteriområde. *Även utan misstanke har Livsmedelsverket rätt att verkställa inspektion inom området för gränskontrollstation och utförelseställe.*

42 §

Förbud och förelägganden

Regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären, *gränsveterinären* och polisen får förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, eller mot avlivningsförordningen att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den, eller mot avlivningsförordningen eller ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur.

42 §

Förbud och förelägganden

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären och polisen får förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, eller mot avlivningsförordningen att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den, eller mot avlivningsförordningen eller ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur.

44 §

Brådskanie åtgärder

Om det behövs av djurskyddsskäl, får regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären, *gränsveterinären* eller polisen med avvikelse från 42 § vidta omedelbara åtgärder för att trygga ett djurs välbefinnande. I detta syfte kan för djuret skaffas vård någon annanstans eller en skötare eller foder eller andra ämnen som är absolut nödvändiga för djurets välbefinnande eller, om detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, djuret avlivas eller sändas till slakt eller säljas på auktion eller på annat sätt till gängse pris.

44 §

Brådskanie åtgärder

Om det behövs av djurskyddsskäl, får *Livsmedelsverket*, regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, besiktningsveterinären eller polisen med avvikelse från 42 § vidta omedelbara åtgärder för att trygga ett djurs välbefinnande. I detta syfte kan för djuret skaffas vård någon annanstans eller en skötare eller foder eller andra ämnen som är absolut nödvändiga för djurets välbefinnande eller, om detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, djuret avlivas eller sändas till slakt eller säljas på auktion eller på annat sätt till gängse pris.

Gällande lydelse

50 §

Handräckning

Dessutom är Tullen på gränsveterinärens begäran skyldig att ge gränsveterinären handräckning vid utförandet av uppgifter som följer av denna lag och av bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, samt av avlivningsförfordningen.

51 §

Besvär

Ändring i ett beslut som Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen, en besiktnings-veterinär, *en gränsveterinär* och polisen har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Föreslagen lydelse

50 §

Handräckning

Dessutom är Tullen på *Livsmedesverkets* begäran skyldig att ge *Livsmedelsverket* handräckning vid utförandet av uppgifter som följer av denna lag och av bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, samt av avlivningsförfordningen.

51 §

Besvär

Bestämmelser om sökande av ändring hos en förvaltningsdomstol finns till och med utgången av år 2019 i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får dock sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Från och med ingången av år 2020 finns bestämmelserna om ändringssökande i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 2 § 2 mom., 4 § 6 och 7 punkten, 24 och 27 §, 28 § 1 mom. och 34 §, av dem 4 § 7 punkten sådan den lyder i lag 1501/2009, samt fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1501/2009, en ny 8 punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande för-faranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan djurtransportförordningen och på den övriga verkställighet som dessa förutsätter.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 6) *person som transporterar djur* en person som transporterar ett eller flera djur i en transport som inte hör till tillämpningsområdet för djurtransportförordningen, och
7) *tillsynsmyndighet* regionförvaltningsverket, kommunalveterinär, polisen, besiktningsveterinär och gränsveterinär.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan djurtransportförordningen och på den övriga verkställighet som dessa förutsätter.
Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 6) *person som transporterar djur* en person som transporterar ett eller flera djur i en transport som inte hör till tillämpningsområdet för djurtransportförordningen,
7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinär, polisen och besiktningsveterinär,
8) *utförselställe* utförselställe som definieras i artikel 3.39 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2917/625 om offent-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

24 §

24 §

Livsmedelssäkerhetsverket

Livsmedelsverket

Livsmedelssäkerhetsverket leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag samt med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Utöver det som föreskrivs på andra ställen i denna lag ska Livsmedelsverket

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner dessutom det prov och den examinator som avses i punkt 1 i bilaga IV till djurtransportförordningen.

1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet styra och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) godkänna det prov och den examinator som avses i punkt 1 i bilaga IV till djurtransportförordningen,

3) utse utförelseställen,

4) övervaka att djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs vid gränskontrollstationen och utförelsestället.

27 §

27 §

Besiktningsveterinären och gränsveterinären

Besiktningsveterinären

Besiktningsveterinären övervakar att djurtransportförordningen och denna lag samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs inom områden för slakterier och slaktplatser som har godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Besiktningsveterinären övervakar att djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs inom områden för slakterier som har godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Gränsveterinären övervakar att djurtransportförordningen och denna lag samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den

Gällande lydelse

följs på gränsövergångsstället, på utreseplatsen och inom området för en veterinär gränskontrollstation.

28 §

Inspektionsrätt

Om det finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med denna lag eller djurtransportförordningen, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt att inspektera djurtransporter har besiktningsveterinärer inom ett slakteri- eller slaktplatsområde och gränsveterinärer på ett gränsövergångsställe, på en utreseplats och inom ett område för en veterinär gränskontrollstation. Polisen kan anlita en tjänsteveterinär vid inspektioner.

34 §

Handräckning

Polisen skall vid behov lämna tillsynsmyndigheten handräckning vid tillsynen över djurtransportförordningen och denna lag samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tullverket och gränsbevakningsväsendet är på gränsveterinärens begäran skyldiga att ge gränsveterinären handräckning vid fullgörandet av uppgifter som följer av djurtransportförordningen och denna lag samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Föreslagen lydelse

28 §

Inspektionsrätt

Om det finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med denna lag eller djurtransportförordningen, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt att inspektera djurtransporter har besiktningsveterinärer inom slakteriernas områden och *Livsmedelsverket på en utreseplats och inom de områden som hör till gränskontrollstationerna och utförelseställena*. Polisen kan anlita en tjänsteveterinär vid inspektioner.

34 §

Handräckning

Polisen ska vid behov lämna tillsynsmyndigheten handräckning vid tillsynen över djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tullen och gränsbevakningsväsendet är på *Livsmedelsverkets* begäran skyldiga att ge *Livsmedelsverket* handräckning vid fullgörandet av uppgifter som följer av djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djursjukdomar (441/2013) 2 § och rubriken för 10 kap. samt
fogas till lagen en ny 72 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det om förebyggande av djursjukdomar, om övervakning av djurens hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar samt om åtgärder som behövs för att utrota djursjukdomar och förhindra deras spridning.

Denna lag tillämpas på transport över Finlands gränser av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar, *om bestämmelser om detta inte finns i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996).*

10 kap

Export av djur och djurprodukter till stater utanför Europeiska unionen

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om förebyggande av djursjukdomar, om övervakning av djurens hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar samt om åtgärder som behövs för att utrota djursjukdomar och förhindra deras spridning.

Denna lag tillämpas på transport över Finlands gränser av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar. Bestämmelser om kontroll av djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).

10 kap.

Utförsel och införsel av djur och djurprodukter

72 a §

Krav som gäller djur, djurprodukter och andra föremål som sprider djursjukdomar och som förs in från stater utanför Europeiska unionen

Djur, embyron eller könsceller av djur, livsmedel av animaliskt ursprung eller andra föremål som sprider djursjukdomar och som förs in i Finland från en stat utanför Europeiska unionen eller som transiteras genom Finland till en medlemsstat eller en stat utanför

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Europeiska unionen får inte medföra risk för spridning av en djursjukdomar som ska bekämpas. Djur, produkter och föremål ska åtföljas av behövliga officiella hälsointyg eller andra handlingar med vilka det kan påvisas att djuren, produkterna eller föremålen får införas. Djur, produkter och föremål ska vara märkta så att de kan identifieras.

Närmare bestämmelser om de krav som ska ställas på djur, produkter och föremål som avses i 1 mom. samt på handlingar som gäller dem får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 4 och 23 § i foderlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i foderlagen (86/2008) 4 och 23 §, sådana de lyder, 4 § i lag 502/2014 och 23 § i lagarna 1508/2009 och 502/2014, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om import av foder av animaliskt ursprung från stater utanför Europeiska unionen och bestämmelser om kontrollen av denna import finns i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996). På grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder tillämpas strålskyddslagen (592/1991). I genteknik-lagen (377/1995) föreskrivs om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av och verksamhet vid anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer. Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning finns i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) föreskrivs om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap. I lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) föreskrivs om krav som ställs på verksamhetsutövare och anläggningar inom sektorn samt om tillståndsbeviljande och tillsyn.

Föreslagen lydelse

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om offentlig kontroll av foder som förs in i Europeiska unionen finns i *lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/)*. På grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder tillämpas strålsäkerhetslagen (859/2018). I gentekniklagen (377/1995) föreskrivs om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av och verksamhet vid anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer. Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning finns i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997) föreskrivs om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap. I lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) föreskrivs om krav som ställs på verksamhetsutövare och anläggningar inom sektorn samt om tillståndsbeviljande och tillsyn.

Gällande lydelse

23 §

Tillsynsmyndigheter

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå på det sätt som anges i denna lag och sköter informationen. Livsmedelssäkerhetsverket anlitar närings-, trafik- och miljöcentralerna vid tillsynen.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar regionförvaltningsverken tillsyn över foderläkemedel.

Vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar Tullen tillsyn över *importen*, *exporten* och *transiteringen av foder*.

Gränsveterinärerna sörjer för tillsynen enligt denna lag vid den veterinära gränskontrollen.

Föreslagen lydelse

23 §

Tillsynsmyndigheter

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer tillsynen över foder på nationell nivå på det sätt som anges i denna lag och sköter informationen. *Livsmedelsverket* anlitar närings-, trafik- och miljöcentralerna vid tillsynen.

Vid sidan av *Livsmedelsverket* utövar regionförvaltningsverken tillsyn över foderläkemedel.

Vid sidan av Livsmedelsverket utövar Tullen tillsyn över exporten av foder *och över förekomsten av salmonellabakterier i samband med import av foder*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 2 § 5 mom., rubriken för 2 kap. samt 12 §, och
fogas till lagen en ny 12 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Förhållande till andra författningar

I lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) föreskrivs om de införselvillkor som ska ställas på animaliska biprodukter och därav framställda produkter och om tillsynen över införseln när produkterna importeras från en sådan stat utanför Europeiska unionen som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om verksamheten på Europeiska unionens inre marknad inte jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

2 kap

Användning av biprodukter och därav framställda produkter

12 §

Krav för prover för forskning och diagnostik samt för varuprover och visningsobjekt

Bestämmelser om användning av biprodukter och därav framställda produkter för forskningsändamål och andra specifika ändamål och om villkoren för sådan användning finns i artikel 17.1 i förordningen om animaliska biprodukter.

Med avvikelse från 1 mom. ska tillstånd

Föreslagen lydelse

2 §

Förhållande till andra författningar

I lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/) föreskrivs om offentlig kontroll av animaliska biprodukter och därav framställda produkter när produkterna förs in från någon annan stat utanför Europeiska unionen än en sådan stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om Europeiska unionens inre marknads funktion jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

2 kap.

Användning och införsel av biprodukter och därav framställda produkter

12 §

Krav för prover för forskning och diagnostik samt för varuprover och visningsobjekt

Bestämmelser om användning av biprodukter och därav framställda produkter för forskningsändamål och andra specifika ändamål och om villkoren för sådan användning finns i artikel 17.1 i förordningen om animaliska biprodukter.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska

Gällande lydelse

sökas hos kommunalveterinären inom användarens verksamhetsområde för användning av biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter. Tillstånd behövs dock inte för biprodukter och därav framställda produkter som levereras till Livsmedelssäkerhetsverket och till veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

Föreslagen lydelse

kommunalveterinären inom användarens verksamhetsområde underrättas om användning av biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter innan användningen inleds. Underrättelse behövs dock inte för biprodukter och därav framställda produkter som levereras till *Livsmedelsverket* och till veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

12 a §

Införsel av vissa biprodukter och därav framställda produkter

Livsmedelsverket kan på ansökan bevilja tillstånd att föra in följande biprodukter och därav framställda produkter:

1) biprodukter i kategori 1 och därav framställda produkter i enlighet med artikel 26 i genomförandeförordningen,

2) prover för forskning och diagnostik i enlighet med artikel 27 i genomförandeförordningen,

3) varuprover och visningsobjekt i enlighet med artikel 28 i genomförandeförordningen,

4) biprodukter och därav framställda produkter som är avsedda att användas för andra ändamål än utfodring av produktionsdjur, med undantag av utfodring av pälsdjur i enlighet med kapitel IV avsnitt 2 i bilaga XIV till genomförandeförordningen.

För att tillstånd ska beviljas förutsätts utöver vad som föreskrivs i 1 mom. att införseln inte orsakar risk för spridning av djursjukdomar som ska bekämpas eller risk för människors hälsa.

Livsmedelsverket får för att utföra sina lagstadgade uppgifter utan tillstånd föra in biprodukter som avses i 1 mom. och därav framställda produkter för diagnostiska ändamål eller utbildnings- eller forskningsändamål.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 46 kap. 4 § 2 mom. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 46 kap 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 400/2002, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Smuggling

För smuggling döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) eller bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna.

Föreslagen lydelse

4 §

Smuggling

För smuggling döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med 5 § i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats eller beslut som i enskilda fall meddelats med stöd av den för eller uppsåtligen försöker föra in i landet eller transporterar, hanterar eller förvarar djur eller varor eller försummar sin skyldighet att låta kontrollera djuren eller varorna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 601/2019, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017) och en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019).

föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019) *och en påföljdsavgift enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .